

Pääluokka 29

OPETUS- JA KULTTUURIMINISTERIÖN HALLINNONALA

Opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnonalalla myönnettävät valtionosuudet budjetoidaan myöntöpäätöksen perusteella poiketen tulojen ja menojen kohdentamista koskevista yleisistä määräyksistä.

Selvitysosa:

Hallinnonalan toimintaympäristö

Globalisaatio, ilmastonmuutos, tieteen, teknologian ja talouden kehitys, työn murros, väestörakenteen muutokset sekä eriarvoistumiskehitys muuttavat nopeasti yhteiskuntaa ja vaikuttavat opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnonalan tavoitteisiin ja toimintaan. Hallinnonalan toiminnalla voidaan kuitenkin myös merkittävästi vaikuttaa muutosten suuntaan ja luoda edellytykset myönteiselle kehitykselle. Talouden rakennemuutos, ikäsidonnaisten menojen kasvaminen, väestörakenteen ja palvelujen edellytysten alueellinen eriytyminen ja julkisen talouden tasapainotavoite asettavat hallinnonalan toiminnalle reunaehdot.

Kotimaiset ja kansainväliset vertailut osoittavat, että Suomen suhteellinen asema osaamisyhteiskuntana on heikentynyt. Koulutustason nousu on pysähtynyt, nuorten osaamistaso on laskenut ja Suomen tiede on jäämässä jälkeen kilpailijamaistaan. Eriarvoisuus, oppimiserot ja syrjäytyminen uhkaavat suomalaisen koulutuksen menestystarinaa. Lasten ja nuorten hyvinvointi ei ole kaikilta osin kehittynyt suotuisasti. Väestön vähäinen fyysinen aktiivisuus ja liikkumattomuudesta aiheutuvat yhteiskunnalliset kustannukset heikentävät yksilöiden ja yhteiskunnan toimintakykyä. Epävarmuutta lisää myös arvojen ja asenteiden jyrkkeneminen. Vihapuhe ja erilaiset vaihtoehdot totuudet haastavat demokratiaa ja luottamusta.

Meneillään oleva pandemia voi vahvistaa edellä kuvattuja kehityssuuntia ja tuo uusia haasteita koko julkiselle hallinnolle ja opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnonalalle. Työttömyys on vaarassa lisääntyä ja talouden kasvu hiipuu. Kansalaisten hyvinvointiin kohdistuu uhkia ja vaarana on eriarvoisuuden kasvu. Kasvatuksen ja koulutuksen poikkeusjärjestelyt vaikuttavat lasten ja nuorten oppimiseen ja hyvinvointiin. Väestön liikunta- ja kulttuuriharrastusten vaikeutuminen vaikuttaa koko väestöön. Pandemian kaikki vaikutukset ole vielä edes näköpiirissä. Toisaalta kriisi luo mahdollisuuden ja myös välttämättömyyden tarkastella uudella tavalla hallinnonalan toimien ja käytäntöjen toimivuutta ja vaikuttavuutta.

Opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnonalan tärkeä tehtävä on vahvistaa yhteiskunnan sivistysperustaa ja rakentaa edellytykset osallisuuden vahvistumiselle yhteiskunnassa. Tieto, osaaminen ja luovuus ovat Suomen tärkeimpiä kilpailutekijöitä ja olennaisia myös kansakunnan henkisen kriisinkestävyyden kannalta. Niillä luodaan edellytykset hyvinvoinnille, talouden uudistumiskyvylle, työllisyyden edistämiseksi sekä kriisejä kohdattaessa nopealle toipumiselle.

Hallituskaudella keskeisenä tavoitteena on nostaa koulutus- ja osaamistasoa kaikilla koulutusasteilla, kaventaa osaamiseroja ja lisätä koulutuksellista tasa-arvoa. Koulutuksella vahvistetaan myös yhteiskunnallista tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta. Suomesta tulee luoda kansainvälisesti houkutteleva paikka opiskella, tutkia ja investoida. Luovien alojen työpaikkoja lisätään ja kulttuuripalvelujen saavutettavuutta parannetaan. Lasten ja nuorten hyvinvointi on turvattava, syrjäytymistä on vähennettävä ja osallisuutta vahvistettava. Liikunnallista aktiivisuutta tulee lisätä. Näillä opetus- ja

kulttuuriministeriön hallinnonalan tavoitteilla ja toimilla on keskeinen merkitys myös henkisen hyvinvoinnin ja kriisinkestävyyden edistämässä.

Koulutusta, jatkuvaa oppimista ja tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoiminnan toimintaympäristöä vahvistamalla sekä luovia aloja ja aineettomia sisältöjä ja niiden tuottamaa lisäarvoa edistävillä toimilla turvataan talouden uudistumiskyky, kestävä kasvun mahdollisuudet ja osaavan työvoiman saatavuus pitkällä aikavälillä. Väestön osaamistason nostaminen ja yhteiskunnallisen yhteenkuuluvuuden ja osallisuuden sekä tasa-arvon vahvistaminen edellyttävät hallinnonalan toimijoiden yhteistyötä ja hallinnonalarajat ylittävää politiikka. Kestävään kehitykseen ja globaaliin vastuuseen sitoutuminen on välttämätöntä. Yhdenvertaisuuden tulee olla kaiken toiminnan lähtökohta.

Suomella on kaikki edellytykset säilyttää ja vahvistaa sivistysperustaansa. Osaamista, luovuutta, yhteiskunnallista yhteenkuuluvuutta, tasa-arvoa ja luottamusta ylläpitävien instituutioiden ja politiikkojen merkitys kasvaa, ja niillä vahvistetaan yhteiskuntaa nykyisten ja tulevien haasteiden varalle.

Yhteiskunnalliset vaikuttavuustavoitteet

- Varhaiskasvatus, koulutus, tiede, taide ja kulttuuri, liikunta ja nuorisotyö uudistavat yhteiskuntaa ja vahvistavat sen sivistysperustaa
- Yhteiskunnallinen tasa-arvo, yhdenvertaisuus, luottamus, avoimuus ja vakaus lisääntyvät
- Koko väestön koulutus- ja osaamistaso nousee edistäen talouden uudistumista, työllisyyttä ja hyvinvointia
- Tieteen taso ja vaikuttavuus paranevat ja tutkimus-, innovaatio- ja kehittämistoiminnan edellytykset vahvistuvat
- Taidetta ja kulttuuria tehdään, tuotetaan ja hyödynnetään monipuolisesti sekä huolehditaan monimuotoisesta kulttuuriperinnöstä
- Aktiivinen kansalaisuus ja elämäntapa vahvistuvat.

Sukupuolten välinen tasa-arvo

Sukupuolinäkökulman valtavirtaistamista ja hallituksen tasa-arvopolitiikan toteutumista edistetään vakiinnuttamalla hallinto- ja toimintatavat, joilla edistetään sukupuolinäkökulman huomioimista asioiden valmistelussa ja päätöksenteossa. Sukupuolivaikutusten arviointi sisällytetään osaksi säädösvalmisteluprosesseja, hallinnonalan tulosohejausta sekä toiminnan ja talouden suunnittelua. Lisäksi sukupuolten tasa-arvonäkökulma huomioidaan henkilöstökoulutuksissa ja viestinnässä sekä ohjelmien ja hankkeiden suunnittelussa. Valtionavustusten haku- ja myöntöprosesseissa huomioidaan sukupuolten tasa-arvon edistäminen ja hallinnonalan toimintojen sukupuolivaikutuksia seurataan tilastoinnin ja tutkimusten avulla.

Valtavirtaistamiseen ja tasa-arvoon liittyviä tavoitteita edistetään hallitusohjelman mukaisissa toimialan kehittämishankkeissa kuten mm. oppivelvollisuuden pidentämisessä, varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen laatu- ja tasa-arvohankkeissa, ammatillisen koulutuksen opetushenkilöstön resurssien laajentamisessa, jatkuvan oppimisen laajentamisessa, korkeakoulutuksen saavutettavuussuunnitelmatyössä sekä tiedepolitiikan tutkimushankkeiden painotuksissa. Lisäksi kulttuurin ja taiteen sekä liikunnan ja nuorisotyön toimialalla mm. taiteen valtionosuusjärjestelmän uudistaminen, taiteilija-apurahan tason korottaminen, koululaisten harrastustoiminnan laajentaminen, liikuntapoliittisen selonteon toimeenpano ja nuorten työpajatoiminnan laajentaminen edistävät osaltaan sukupuolten välisen tasa-arvon edistämisen tavoitteita.

Edellä todettujen painopisteiden ja hankkeiden perusteella opetus- ja kulttuuritoimen määrärahat kasvavat noin 50 milj. euroa vuonna 2021.

Kestävä kehitys

Sivistyksen ja osaamisen vahvistaminen ovat edellytyksiä kestävä kehityksen tavoitteiden saavuttamiselle. Opetus- ja kulttuuriministeriö edistää koulutus-, tutkimus-, kulttuuri-, nuoriso- ja liikuntapolitiikan keinoin kestävä kehityksen edistämistä. Se tarkoittaa mm. sivistyksellisten oikeuksien yhdenvertaista toteutumista, korkealaatuista varhaiskasvatusta, osaamisen ja koulutustason nostoa, jatkuvaa oppimista, tiedon saatavuutta, kulttuurisia oikeuksia sekä hyvinvointia ja osallisuutta. Opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnonalan toimilla edistetään kulttuurista muutosta, joka on edellytyksenä muutokselle kohti kokonaisvaltaista kestävä kehitystä.

Kirkollisasiat

Tavoitteena on turvata toimintaedellytykset evankelisluterilaiselle ja ortodoksiselle kirkolle sekä muille uskonnollisille yhdyskunnille, edistää mahdollisuuksia uskonnon tunnustamiseen ja harjoittamiseen sekä muilla tavoin edistää uskonnonvapauden toteutumista. Hautaustoimen yleisessä järjestämisessä lähtökohtana on uskonnonvapauden ja yhdenvertaisuuden sekä arvokkuuden ja kunnioittavuuden toteutuminen.

Valtionosuusmäärärahat opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnonalalla (1 000 euroa)

Mom.	Toimintamuoto	2019 TP	2020 TA	2021 TAE	2020/2021 muutos
29.01.30	Lasten ja nuorten harrastustoiminta			14 500	14 500
29.10.30	Esi- ja perusopetus ja varhaiskasvatus ¹	692 395	705 285	483 372	-221 913
29.10.31	Vapaa sivistystyö	155 076	165 216	160 973	-4 243
29.20.30	Ammatillinen koulutus	825 459	917 598	966 429	48 831
29.20.35	Lukiokoulutus	-	-	197 288	197 288
29.80.30	Kirjastot	4 560	5 012	3 824	-1 188
29.80.31 ja 52	Teatterit, orkesterit ja museot	104 835	125 506	129 076	3 570
29.80.34	Taiteen perusopetus	-	-	88 499	88 499
29.90.50 ja 52	Liikunnan koulutuskeskukset	17 883	17 803	18 779	976
29.90.50	Kuntien liikuntatoimi	19 545	19 560	19 586	26
29.91.50	Kuntien nuorisotyö	7 975	7 904	7 821	-83
Yhteensä		1 827 708	1 963 884	2 090 147	126 263

Arvio valtionosuuksien ja -avustusten jakautumisesta

Kunnat ja kuntayhtymät	946 753	1 017 292	1 072 245	54 953
— Kunnat	-96 569	-103 764	-90 069	13 695
— Kuntayhtymät	1 043 322	1 121 056	1 162 314	41 258
Yksityiset	880 955	946 592	1 017 902	71 310

¹⁾ Vuodesta 2021 lukien valtionosuudet ja -avustukset lukiokoulutukseen rahoitetaan momentilta 29.20.35 ja taiteen perusopetukseen momentilta 29.80.34.

Opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain (1705/2009) mukainen kunnan omarahoitusosuus lukiokoulutuksen käyttökustannuksiin vuonna 2021 on 57,13 % lisättyä 15,39 eurolla kunnan asukasta kohti ammattikorkeakoulujen rahoituksesta poistamisen johdosta. Kuntien rahoitusosuus ammatillisen koulutuksen rahoituksessa on euromäärä, joka saadaan, kun em. lain 9 §:n 1 momentissa tarkoitettu valtion määräraha kerrotaan luvulla 1,3461. Kuntien rahoitusosuus on kuitenkin enintään vuoden 2017 tasossa.

Hallitus antaa eduskunnalle talousarvioesitykseen liittyvän esityksen oppivelvollisuuslaiksi ja eräksi siihen liittyviksi laeiksi (oppivelvollisuus uudistus). Esityksen mukaan oppivelvollisuusikä korotetaan 18 ikävuoteen ja toisen asteen tutkinnon suorittamisesta tulisi maksutonta.

Rahapelitoiminnan tuotto

Veikkaus Oy:n varsinainen tuottoarvio urheilun ja liikuntakasvatuksen, tieteen, taiteen ja nuorisotyön edistämisen osalta on 537,2 milj. euroa. Varsinaisen tuottoarvion lisäksi jakamattomia voittovaroja tuloutetaan yhteensä 22,5 milj. euroa, jolloin rahapelitoiminnan voittovaroja on käytettävissä yhteensä 559,7 milj. euroa eli noin 8,3 milj. euroa vähemmän vuoden 2020 talousarvioon verrattuna. Tuottoarvio on kohdennettu edunsaajille arpajaislain (1047/2001) 17 a §:n mukaisesti.

Rahapelitoiminnan voittovarot¹ ja samoihin tarkoituksiin myönnettyt muut määrärahat, milj. euroa

	2014 TP	2015 TP	2016 TP	2017 TP	2018 TP	2019 TP	2020 TA	2021 TAE
Tiede	308,6	258,3	424,9	432,7	453,1	463,0	493,4	545,4
— voittovarot	102,4	102,2	103,2	104,4	106,2	107,3	105,5	104,5
— budj.varat ²	205,4	156,1	321,7	328,3	346,9	355,7	387,9	440,9
Taide	458,3	470,3	458,6	460,8	460,3	452,6	485,0	594,2
— voittovarot	237,0	236,9	233,3	233,4	238,8	247,0	257,6	252,3
— budj.varat	221,3	233,4	225,4	227,4	221,4	205,5	227,5	341,9
Liikunta	187,4	188,5	154,9	178,6	171,8	159,3	166,0	156,8
— voittovarot	147,3	148,0	147,1	166,2	163,3	154,0	150,7	149,2
— budj.varat	40,1	40,5	7,8	12,3	8,5	5,3	15,3	7,6
Nuoriso	74,3	74,4	73,1	76,8	75,0	78,0	79,7	76,9
— voittovarot	52,8	53,0	52,7	52,6	53,3	55,0	54,3	53,7
— budj.varat	21,5	21,4	20,4	24,2	21,7	23,1	25,4	23,2
Voittovarot yhteensä	539,5	540,1	536,3	556,7	561,6	563,3	568,0	559,7

¹ Rahapelitoiminnan voittovarot ovat vuoteen 2017 saakka veikkausvoittovaroja.

² Määrärahoihin ei sisälly yliopistojen valtionrahoituksen mom. 29.40.50 määrärahat.

Pääluokan valtuudet momenteittain (milj. euroa)

	2020 varsinainen talousarvio	2021 esitys
29 OPETUS- JA KULTTUURIMINISTERIÖN HALLINNONALA		
29.40 Korkeakouluopetus ja tutkimus		
— Suomen Akatemian tutkimushankevaltuus	385,1	441,3
29.40.54 <i>Strateginen tutkimusrahoitus</i> (arviomääräraha)		
— tutkimushankevaltuus	55,6	55,6
29.80.20 <i>Museoviraston kulttuuri- ja nähtävyyshankkeiden tilakustannukset</i> (siirtomääräraha 2 v)		
— vuokravaluutus	-	4,7

Talousarvioesitys 2021, Ministeriön ehdotus

		2020 varsinainen talousarvio	2021 esitys
29.80.75	<i>Toimitilojen ja kiinteistövarallisuuden perusparannukset ja kunnossapito (siirtomääräraha 3 v)</i>		
	— perusparannus- ja pienhankevaltuus	4,0	3,0

Hallinnonalan määrärahat vuosina 2019—2021

	v. 2019 tilinpäätös 1000 €	v. 2020 varsinainen talousarvio 1000 €	v. 2021 esitys 1000 €	Muutos 2020—2021 1000 €	%
01. Hallinto, kirkollisasiat ja toimialan yhteiset menot	247 553	274 954	334 948	59 994	22
01. Opetus- ja kulttuuriministeriön toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	17 755	17 847	17 726	-121	-1
02. Opetushallituksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	64 833	67 744	68 799	1 055	2
03. Opetushallituksen yhteydessä toimivien viranomaisten toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	6 314	5 434	6 611	1 177	22
21. Kansainvälinen yhteistyö (siirtomääräraha 2 v)	2 661	2 661	3 161	500	19
29. Opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnonalan arvontisäveromenot (arviomääräraha)	31 974	32 000	34 000	2 000	6
(30.) Koululaisten harrastustoiminnan kehittäminen (siirtomääräraha 2 v)	—	—	—	—	0
30. Lasten ja nuorten harrastustoiminta (siirtomääräraha 2 v)	—	—	14 500	14 500	0
50. Eräät avustukset (kiinteä määräraha)	1 426	1 737	1 547	-190	-11
51. Avustukset kirkolliseen ja uskonnolliseen toimintaan (kiinteä määräraha)	3 613	3 679	3 749	70	2
52. Valtion rahoitus evankelis-luterilaisen kirkon yhteiskunnallisiin tehtäviin (arviomääräraha)	114 000	115 596	117 099	1 503	1
53. Jatkuvan oppimisen ja osaamisen kehittäminen (siirtomääräraha 2 v)	3 010	26 010	65 510	39 500	152

Talousarvioesitys 2021, Ministeriön ehdotus

	v. 2019 tilinpäätös 1000 €	v. 2020 varsinainen talousarvio 1000 €	v. 2021 esitys 1000 €	Muutos 2020—2021 1000 €	%
66. Rahoitusosuudet kansainvälisille järjestöille (arviomääräraha)	1 967	2 246	2 246	—	0
10. Varhaiskasvatus, esi- ja perusopetus ja vapaa sivistystyö	914 426	1 032 592	820 429	-212 163	-21
01. Valtion yleissivistävän koulutuksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	43 085	34 933	44 256	9 323	27
20. Perusopetuksen, varhaiskasvatuksen ja vapaan sivistystyön yhteiset menot (siirtomääräraha 3 v)	15 487	118 415	134 065	15 650	13
30. Valtionosuus ja -avustus esi- ja perusopetuksen ja varhaiskasvatuksen käyttökustannuksiin (arviomääräraha)	692 375	705 285	473 872	-231 413	-33
31. Valtionosuus ja -avustus vapaan sivistystyön oppilaitosten käyttökustannuksiin (arviomääräraha)	155 076	165 216	160 973	-4 243	-3
51. Valtionavustus järjestöille (kiinteä määräraha)	8 403	8 743	7 263	-1 480	-17
20. Ammatillinen koulutus ja lukiokoulutus	860 510	938 391	1 188 278	249 887	27
01. Valtion ammatillisen koulutuksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	8 072	8 087	8 427	340	4
21. Ammatillisen koulutuksen ja lukiokoulutuksen yhteiset menot (siirtomääräraha 3 v)	26 979	12 706	19 006	6 300	50
30. Valtionosuus ja -avustus ammatilliseen koulutukseen (arviomääräraha)	825 459	917 598	966 429	48 831	5
35. Valtionosuus ja -avustus lukiokoulutuksen käyttökustannuksiin (arviomääräraha)	—	—	194 416	194 416	0
40. Korkeakouluopetus ja tutkimus	3 097 570	3 281 179	3 428 456	147 277	4
01. Suomen Akatemian toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	11 542	10 802	11 981	1 179	11
02. Kansallisarkiston toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	20 357	19 566	19 933	367	2

Talousarvioesitys 2021, Ministeriön ehdotus

	v. 2019 tilinpäätös 1000 €	v. 2020 varsinainen talousarvio 1000 €	v. 2021 esitys 1000 €	Muutos 2020—2021	
				1000 €	%
03. Kotimaisten kielten keskuksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	1 108	1 082	4 431	3 349	310
04. Varastokirjaston toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	1 665	1 629	1 679	50	3
20. Korkeakoululaitoksen ja tieteen yhteiset menot (siirtomääräraha 3 v)	32 523	31 119	47 169	16 050	52
(22.) Tutkimusinfrastruktuurihankkeiden rahoitus (siirtomääräraha 3 v)	8 500	—	—	—	0
50. Valtionrahoitus yliopistojen toimintaan (siirtomääräraha 2 v)	1 767 113	1 874 209	1 921 271	47 062	3
51. Suomen Akatemian tutkimusmäärärahat (arviomääräraha)	251 783	280 104	327 230	47 126	17
53. Rahapelitoiminnan tuotot tieteen edistämiseen (arviomääräraha)	107 304	105 486	104 456	-1 030	-1
54. Strateginen tutkimusrahoitus (arviomääräraha)	41 694	54 631	55 631	1 000	2
55. Valtionrahoitus ammattikorkeakoulujen toimintaan (siirtomääräraha 2 v)	834 944	882 472	914 596	32 124	4
66. Rahoitusosuudet kansainvälisille järjestöille (arviomääräraha)	19 037	20 079	20 079	—	0
89. Valtion rahoitus yliopistojen pääomasijoituksiin (kiinteä määräraha)	—	—	—	—	0
70. Opintotuki	564 803	617 865	660 611	42 746	7
01. Opintotuen muutoksenhakulautakunnan toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	635	639	647	8	1
52. Opintolainojen valtioneuvoston takaus (arviomääräraha)	68 269	84 200	103 200	19 000	23
55. Opintoraha ja asumislisä (arviomääräraha)	422 666	447 800	468 800	21 000	5
57. Korkeakouluopiskelijoiden ateriatuki (arviomääräraha)	30 097	31 626	37 864	6 238	20
59. Koulumatkatuki (arviomääräraha)	43 136	53 600	50 100	-3 500	-7
80. Taide ja kulttuuri	452 573	485 036	594 273	109 237	23
01. Taiteen edistämiskeskuksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	4 115	4 106	4 338	232	6

Talousarvioesitys 2021, Ministeriön ehdotus

	v. 2019 tilinpäätös 1000 €	v. 2020 varsinainen talousarvio 1000 €	v. 2021 esitys 1000 €	Muutos 2020—2021 1000 €	%
03. Suomenlinnan hoitokunnan toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	2 224	2 095	2 103	8	0
04. Museoviraston toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	20 999	21 754	22 452	698	3
05. Näkövammaisten kirjaston toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	5 199	5 211	5 510	299	6
06. Kansallisen audiovisuaalisen instituutin toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	6 750	6 885	7 452	567	8
16. Ylimääräiset taiteilija- ja sanomalehtimieseläkkeet (arviomääräraha)	18 147	19 485	20 641	1 156	6
20. Museoviraston kulttuuri- ja nähtävyyshankkeiden tilakustannukset (siirtomääräraha 2 v)	15 804	14 924	17 283	2 359	16
30. Valtionavustukset yleisten kirjastojen toimintaan (kiinteä määräraha)	4 560	5 012	3 824	-1 188	-24
31. Valtionosuus ja -avustus teattereiden, orkestereiden ja museoiden käyttökustannuksiin (arviomääräraha)	46 735	67 840	69 484	1 644	2
33. Valtionavustukset kuntien kulttuuritoimintaan (siirtomääräraha 3 v)	—	—	5 500	5 500	0
34. Valtionosuus ja -avustus taiteen perusopetuksen käyttökustannuksiin (arviomääräraha)	—	—	88 499	88 499	0
40. Korvaus Suomenlinnan huoltoliikenteen käyttötappioon (arviomääräraha)	44	252	252	—	0
41. Eräät käyttöoikeuskorvaukset (siirtomääräraha 3 v)	26 648	26 648	26 648	—	0
50. Eräät avustukset (siirtomääräraha 3 v)	4 370	4 890	13 684	8 794	180
51. Apurahat taiteilijoille, kirjailijoille ja kääntäjille (arviomääräraha)	14 581	16 294	16 516	222	1
52. Rahapelitoiminnan tuotot taiteen edistämiseen (arviomääräraha)	247 043	257 570	252 302	-5 268	-2

Talousarvioesitys 2021, Ministeriön ehdotus

	v. 2019 tilinpäätös 1000 €	v. 2020 varsinainen talousarvio 1000 €	v. 2021 esitys 1000 €	Muutos 2020—2021 1000 €	%
53. Valtionavustus tilakustannuksiin (kiinteä määräraha)	26 619	25 442	23 827	-1 615	-6
55. Digitaalisen kulttuuriperinnön saatavuus ja säilyttäminen (siirtomääräraha 3 v)	1 950	1 950	1 950	—	0
72. Kansallisgallerian kokoelman kartuttaminen (siirtomääräraha 3 v)	739	729	739	10	1
75. Toimitilojen ja kiinteistövarallisuuden perusparannukset ja kunnossapito (siirtomääräraha 3 v)	6 046	3 899	11 229	7 330	188
95. Kulttuuriympäristön suojelusta aiheutuvat menot (arviomääräraha)	0	50	40	-10	-20
90. Liikuntatoimi	159 302	165 991	156 774	-9 217	-6
(30.) Avustukset Liikkuva opiskelu, Liikkuva varhaiskasvatus ja Liikkuva aikuinen -ohjelmiin sekä liikuntapaikkarakentamiseen (siirtomääräraha 3 v)	3 800	8 000	—	-8 000	-100
50. Rahapelitoiminnan tuotot urheilun ja liikuntakasvatuksen edistämiseen (arviomääräraha)	154 028	150 694	149 222	-1 472	-1
52. Valtionosuus liikunnan koulutuskeskuksille ja rahoitus liikuntatieteellisten hankkeiden arviointikustannuksiin (kiinteä määräraha)	1 474	1 997	1 352	-645	-32
56. Liikunnan ja huippu-urheilun edistäminen (siirtomääräraha 3 v)	—	5 300	6 200	900	17
91. Nuorisotyö	78 041	79 663	76 893	-2 770	-3
50. Rahapelitoiminnan tuotot nuorisotyön edistämiseen (arviomääräraha)	54 968	54 250	53 720	-530	-1
51. Nuorten työpajatoiminta ja etsivä nuorisotyö (siirtomääräraha 2 v)	21 323	23 513	21 523	-1 990	-8
52. Eräät avustukset (siirtomääräraha 2 v)	1 750	1 900	1 650	-250	-13
Yhteensä	6 374 778	6 875 671	7 260 662	384 991	6

Henkilötyövuosien kokonaismäärä	2 575	2 561	2 546
---------------------------------	-------	-------	-------

01. Hallinto, kirkollisasiat ja toimialan yhteiset menot

01. Opetus- ja kulttuuriministeriön toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 17 726 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää myös:

- 1) opiskelijoiden oikeusturvalautakunnan menoihin
- 2) opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnonalan kehittämishankkeiden ja menojen rahoittamiseen.

Selvitysosa: Opetus- ja kulttuuriministeriö johtaa koulutus-, tiede-, kulttuuri-, liikunta- ja nuorisopolitiikan palvelujen kehittämistä. Ministeriö vahvistaa toiminnallaan sivistystä sekä yhteiskunnan osaamisen ja luovuuden perustaa.

Opetus- ja kulttuuriministeriön toiminnallista tuloksellisuutta koskevat tavoitteet:

1. Ministeriön strateginen toiminta on toimintaympäristön muutoksia ennakoivaa ja ministeriön toimialaa ohjaavaa. Tiedolla johtaminen tukee ministeriön päätöksentekoa ja strategista toimintaa.
2. Lainsäädäntöprosessi on selkeästi ja suunnitelmallisesti johdettu. Lainsäädännön valmistelu on laadukasta ja asiantuntevaa.
3. Toiminnan ja talouden suunnittelussa varaudutaan talouden ja muun yhteiskunnallisen kehityksen vaikutuksiin. Toimialan ohjaus edistää yhteiskunnallisen vaikuttavuuden ja toiminnallisen tuloksellisuuden tavoitteiden toteutumista.
4. Ministeriön johtamista ja toiminnan laatua kehitetään asetettujen tavoitteiden saavuttamiseksi. Edistetään pitkäjänteistä ja ennakoivaa henkilöstösuunnittelua sekä henkilöstön työhyvinvointia.

Toiminnan menot ja tulot (1 000 euroa)

	2019 toteutuma	2020 varsinainen talousarvio	2021 esitys
Bruttomenot	21 149	18 047	17 926
Bruttotulot	904	200	200
Nettomenot	20 245	17 847	17 726
Siirtyvät erät			
— siirtynyt edelliseltä vuodelta	8 659		
— siirtynyt seuraavalle vuodelle	6 011		

Määrärahan mitoituksessa huomioon otetut muutokset (1 000 euroa)

Kertaluonteisen lisäyksen poistuminen	-1 200
Kertaluonteisen vähennyksen poistuminen	900
Vahva-hankkeen käyttöönoton aiheuttama tuottavuuden kasvu	-52
JTS-miljardin tuottavuussäästö	-73
Palkkausten tarkistukset	604
Siirtyvien erien taso (HO 2019)	-300
Yhteensä	-121

2021 talousarvio	17 726 000
2020 IV lisätalousarvio	-25 000
2020 talousarvio	17 847 000
2019 tilinpäätös	17 755 000

02. Opetushallituksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 68 799 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää myös:

- 1) oppimateriaalin kehittämiseen ja tuottamiseen
- 2) enintään 620 000 euroa ruotsinkielisen ja muun vähälevikkisen oppimateriaalimyynnin liiketaloudellisten suoritteiden hintojen alentamiseen
- 3) enintään 80 000 euroa avustuksina jaettavaksi vähälevikkisen ruotsinkielisen oppimateriaalin tuottamiseen
- 4) 500 000 euroa avustuksena saamelaiskäräjille saamenkielisen oppimateriaalin tuottamiseen
- 5) EU:n rahastojen tuella toteutettavien hankkeiden omarahoitusosuutta koskevien menojen maksamiseen
- 6) 14 506 000 euroa opetustoimen ja varhaiskasvatuksen henkilöstökoulutuksesta aiheutuvien menojen ja avustusten maksamiseen
- 7) 524 000 euroa kielitutkintojen kehittämiseen ja toimeenpanoon, auktorisoitujen kääntäjien koulutukseen ja tutkintojen kehittämiseen sekä oikeustulkikirekisterin kehittämiseen ja toiminnan ylläpitokustannuksiin
- 8) 1 600 000 euroa suomalaisen koulutuksen tunnettuuden ja yhteistyön edistämiseen, erityisesti Suomen kielen ja kulttuurin opetuksen järjestämiseen ja tunnettuuden lisäämiseen mukaan lukien ulkomailla palvelevien yliopisto-opettajien sekä muiden asiantuntijoiden, yhteensä enintään 47 henkilötyövuotta vastaavan henkilöstön palkkaamiseen
- 9) 2 870 000 euroa opiskelija-, harjoittelija-, opettaja-, nuoriso- ja asiantuntijavaihtoon sekä virkamiesvaihtoon myönnettäviin stipendeihin, apurahoihin ja avustuksiin

10) enintään 17 976 700 euroa tekijänoikeuslakiin (404/1961) perustuvien kopiointi- ja muiden käyttöoikeuskorvausten sekä kopiointia, tallennusta ja käyttöoikeuksia koskevan tiedotus- ja selvitystoiminnan menojen maksamiseen

11) enintään 1 942 000 euroa EU:n ja Pohjoismaiden ministerineuvoston rahoittamien hankkeiden ja ohjelmien kansalliseen rahoitukseen, monenkeskiseen ja kahdenväliseen yhteistyöhön, korkeakoulutuksen tunnetuksi tekemiseen ja kansainvälistämistä edistäviin apurahoihin sekä Saamelaisen korkeakoulun pohjoismaisen tutkimustoiminnan kansallisen rahoitusosuuden maksamiseen

12) enintään 500 000 euroa Education Finland -ohjelman toimeenpanosta aiheutuvien menojen ja avustusten maksamiseen.

Momentille saa nettobudjetoida Euroopan unionin rahoittaman Erasmus + -ohjelman ja Pohjoismaiden ministerineuvoston rahoittaman Nordplus-ohjelman apurahoja koskevat tulot ja menot. Kansainväliseen toimintaan myönnettävät avustukset ja apurahat budjetoidaan maksupäätösperusteisesti poiketen tulojen ja menojen kohdentamista koskevista yleisistä määräyksistä.

Selvitysosa: Opetushallitus toimii koulutuksen, varhaiskasvatuksen ja elinikäisen oppimisen kehittämis-, palvelu- ja hallintotehtävien sekä yhteiskunnan kansainvälistymisen edistämisen asiantuntijavirastona. Opetushallitus edistää osaamista, sivistyksen ja avarakatseisuuden vahvistumista yhteiskunnassa, koulutuksellisen tasa-arvon ja kestäväen hyvinvoinnin lisääntymistä sekä globaalissa ympäristössä ja tulevaisuuden työelämässä tarvittavien taitojen vahvistumista. Osaamista kehittämällä luodaan pohja kestäväälle kasvulle. Määrärahaa maksetaan myös tekijänoikeuslakiin perustuvia korvauksia valtionhallinnossa sekä koulutuksessa ja varhaiskasvatuksessa tapahtuvista suojatun aineiston käytöstä tekijänoikeuksien haltijoita edustavien järjestöjen kanssa tehtävien sopimusten mukaisesti sekä sopimusten tekemisestä aiheutuvia kuluja.

Tuotokset ja laadunhallinta

Suoritteet ja julkishyödykkeet (lkm, kpl)

Mittarit	2019 toteutuma	2020 arvio	2021 tavoite
Opintopolku-palvelun kävijämäärä (lkm)	8 000 000	8 500 000	9 000 000
Opintopolku-palvelussa julkaistujen koulutusten määrä (lkm)	18 000	20 000	24 000
Oma Opintopolussa tarjolla olevat palvelut (lkm)	2	5	6
KOSKI, kansalaisten kirjautumiset (lkm)	400 000	440 000	485 000
KOSKI, kansalainen jakanut tietojään linkillä	18 000	20 000	23 000
VARDA, tietojen luovutus viranomaiskäyttöön	0	2	3
Asiakaspalveluratkaisussa käsiteltävät asiat (lkm)	16 000	20 000	24 000
Myyynnissä olevien julkaisujen ja vähälevikkisten oppimateriaalien määrä (kpl)	430	450	500
Saatavilla olevien oppimista tukevien kustannettujen digimateriaalien määrä (kpl)	100	120	150
Maksullisten koulutusten ja tapahtumien koulutettavapäivät (kpl)	6 500	7 000	7 000
Julkaistujen opetussuunnitelmien määrä ePerusteet - palvelussa (lkm)	480	500	620

Palvelukyky ja laatu

Tavoite/tehtävä	Mittari	Asteikko	2019 toteutuma	2020 arvio	2021 toteutuma
Päätösten käsittelyaika	Tutkinnon tunnustaminen	Kk/pts	3,0	3,0	2,7
Asiakastyytyväisyys	Kansainvälinen ohjelmatoiminta (joka 3. vuosi)	1—100	-	-	92
	Maksullinen koulutus	1—5	4,1	4,1	4,1
	Hakijapalaute Opintopolusta	1—5	4,0	4,1	4,2

Toiminnallinen tehokkuus

— Opetushallitus kehittää koulutusta, varhaiskasvatusta ja jatkuvaa oppimista sekä edistää kansainvälisyyttä. Opetushallitus parantaa palvelujaan yhdessä asiakkaidensa ja kumppaneidensa kanssa. Opetushallitus varmistaa asiakkailleen sujuvan asioinnin ja laadukkaat asiantuntijapalvelut.

— Opetushallitus jatkaa johdonmukaista ja pitkäjänteistä uudistamistyötä vaikuttavuustavoitteidensa mukaisesti toiminnan tuloksellisuuden ja vaikuttavuuden vahvistamiseksi.

Henkisten voimavarojen hallinta ja kehittäminen

Mittari	Asteikko	2019 toteutuma	2020 tavoite	2021 tavoite
Henkilötyövuodet (kaikki mom. yhteensä; sisältää ulkomaan lehtorit)	Htv	378	355	360
Henkilötyövuodet (toimintamenot)	Htv	340	326	324
Johtajuusindeksi	1—5	3,1	3,5	3,6
Työtyytyväisyysindeksi	1—5	3,3	3,6	3,6
Henkilöstön lähtövaihtuvuus	%	15,7	10,0	10,0
Sairauspoissaolot	Työpäivää/htv	6,8	6,0	6,0

Toiminnan menot ja tulot (1 000 euroa)

	2019 toteutuma	2020 varsinainen talousarvio	2021 esitys
Bruttomenot	126 699	106 886	123 799
Bruttotulot	54 472	39 142	55 000
Nettomenot	72 227	67 744	68 799
Siirtyvät erät			
— siirtynyt edelliseltä vuodelta	20 857		
— siirtynyt seuraavalle vuodelle	13 390		

Maksullisen palvelutoiminnan kustannusvastaavuuslaskelma, liiketaloudelliset suoritteet, vähälevikkinen oppimateriaalituotanto (1 000 euroa)

Talousarvioesitys 2021, Ministeriön ehdotus

	2019 toteutuma	2020 varsinainen talousarvio	2021 esitys
Maksullisen toiminnan tuotot	1 281	1 350	1 200
Maksullisen toiminnan kokonaiskustannukset	2 358	2 000	1 820
Kustannusvastaavuus (tuotot - kustannukset)	-1 077	-650	-620
Kustannusvastaavuus, %	54	68	66
Hintatuki	620	620	620
Kustannusvastaavuus hintatuen jälkeen, %	81	99	100

Maksullisen palvelutoiminnan kustannusvastaavuuslaskelma, muut liiketaloudelliset suoritteet (1 000 euroa)

	2019 toteutuma	2020 varsinainen talousarvio	2021 esitys
Maksullisen toiminnan tuotot	1 615	2 000	2 000
Maksullisen toiminnan kokonaiskustannukset	1 774	1 800	1 800
Kustannusvastaavuus (tuotot - kustannukset)	-160	200	200
Kustannusvastaavuus, %	91	111	111

Maksullisen palvelutoiminnan kustannusvastaavuuslaskelma, julkisoikeudelliset suoritteet (1 000 euroa)

	2019 toteutuma	2020 varsinainen talousarvio	2021 esitys
Maksullisen toiminnan tuotot	534	500	500
Maksullisen toiminnan kokonaiskustannukset	632	900	900
Kustannusvastaavuus (tuotot - kustannukset)	-98	-400	-400
Kustannusvastaavuus, %	84	56	56

Määrärahan mitoituksessa huomioon otetut muutokset (1 000 euroa)

Erasmus+ ohjelman kansallinen toimeenpano	900
Kertamenojen poisto	-1 475
Laskennallisen rahoitusjärjestelmän tietojärjestelmä uudistus	-623
Omakustannusperiaatteen toteuttaminen Senaatti-kiinteistöjen vuokrissa	239
Opetustoimen ja varhaiskasvatuksen henkilöstökoulutuksesta aiheutuvien menojen ja avustusten maksamiseen (siirto momentille 28.40.01)	-1 000
Perustoimintamenojen tasokorotus	-2 000

Talousarvioesitys 2021, Ministeriön ehdotus

Tekijänoikeuslakiin (404/1961) perustuvien kopiointi- ja muiden käyttöoikeuskorvausten sekä kopiointia, tallennusta ja käyttöoikeuksia koskevan tiedotus- ja selvitystoiminnan menojen maksamiseen	3 300
Toimintamenojen tasokorotuksen päättyminen (siirto momentille 29.10.01)	-2 000
Toimintamenojen tasokorotus	4 100
JTS-miljardin tuottavuussäästö	-39
Palkkausten tarkistukset	584
Siirtyvien erien taso (HO 2019)	-931
Yhteensä	1 055

2021 talousarvio	68 799 000
2020 IV lisätalousarvio	135 000
2020 talousarvio	67 744 000
2019 tilinpäätös	64 833 000

03. Opetushallituksen yhteydessä toimivien viranomaisten toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 6 611 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

- 1) enintään 4 522 000 euroa kansallisen koulutuksen arviointikeskuksen toimintamenojen maksamiseen
- 2) enintään 2 089 000 euroa ylioppilastutkintolautakunnan kanslian toimintamenojen maksamiseen.

Selvitysosa: Kansallisen koulutuksen arviointikeskus toimii koulutuksen ja varhaiskasvatuksen ulkopuolista arviointia suorittavana riippumattomana asiantuntijaorganisaationa, joka tuottaa tietoa koulutuspoliittista päätöksentekoa ja koulutuksen ja varhaiskasvatuksen kehittämistä varten.

Ylioppilastutkintolautakunnan kanslia hoitaa ja kehittää ylioppilastutkinnon toimeenpanoa ja lautakunnan hallintoa.

Toiminnan menot ja tulot (1 000 euroa)

	2019 toteutuma	2020 varsinainen talousarvio	2021 esitys
Bruttomenot	14 937	12 734	13 911
Bruttotulot	7 336	7 300	7 300
Nettomenot	7 601	5 434	6 611
Siirtyvät erät			
— siirtynyt edelliseltä vuodelta	5 392		
— siirtynyt seuraavalle vuodelle	4 105		

Maksullisen palvelutoiminnan kustannusvastaavuuslaskelma, julkisoikeudelliset suoritteet (1 000 euroa)

	2019 toteutuma	2020 varsinainen talousarvio	2021 esitys
Maksullisen toiminnan tuotot	6 943	6 900	6 900
Maksullisen toiminnan kokonaiskustannukset	7 842	8 300	7 800
Kustannusvastaavuus (tuotot - kustannukset)	-898	-1 400	-900
Kustannusvastaavuus, %	89	83	88

Määrärahan mitoituksessa huomioon otetut muutokset (1 000 euroa)

Arviointitoiminnan digitalisaatio	299
Toimintamenojen tasokorotus Karvi	1 000
Toimintamenojen tasokorotus YTL	300
JTS-miljardin tuottavuussäästö	-54
Siirtyvien erien taso (HO 2019)	-368
Yhteensä	1 177

2021 talousarvio	6 611 000
2020 II lisätalousarvio	1 108 000
2020 talousarvio	5 434 000
2019 tilinpäätös	6 314 000

21. Kansainvälinen yhteistyö (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään 3 161 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

- 1) kansainvälisten järjestöjen toimintaan ja pohjoismaiseen yhteistyöhön osallistumisesta sekä kulttuurisopimusten ja vaihto-ohjelmien toimeenpanosta aiheutuviin menoihin
- 2) ulkomaille suuntautuvan kulttuuri- ja sivistystoiminnan palkkaus- ja ohjelmamenoihin tarkoitettujen avustusten ja apurahojen maksamiseen
- 3) enintään kahta henkilötyövuotta vastaavan henkilöstön palkkaamiseen määräaikaisiin tehtäviin.

Selvitysosa:

Määrärahan arvioitu käyttö (euroa)

Talousarvioesitys 2021, Ministeriön ehdotus

Fulbright-stipendivaihtotoiminta	369 000
Muut kansainväliset hankkeet	2 792 000
Yhteensä	3 161 000

Määrärahalla rahoitetaan opetus- ja kulttuuriministeriön toimialan monenkeskiseen ja kahdenväliseen kansainväliseen yhteistyöhön, ulkosuomalaistoimintaan sekä sukukansayhteistyöhön liittyviä hankkeita.

Määrärahan mitoituksessa huomioon otetut muutokset (1 000 euroa)

Pohjoismaiden ministerineuvoston Suomen puheenjohtajakauden hoito	500
Yhteensä	500

2021 talousarvio	3 161 000
2020 talousarvio	2 661 000
2019 tilinpäätös	2 661 000

29. Opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnonalan arvonlisäveromenot (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 34 000 000 euroa.

Selvitysosa:

Määrärahan mitoituksessa huomioon otetut muutokset (1 000 euroa)

Arvonlisäveromenojen kasvu	2 000
Yhteensä	2 000

Määräraha on kehyksen ulkopuolinen.

2021 talousarvio	34 000 000
2020 talousarvio	32 000 000
2019 tilinpäätös	31 974 023

(30.) Koululaisten harrastustoiminnan kehittäminen (siirtomääräraha 2 v)

2020 IV lisätalousarvio	10 000 000
-------------------------	------------

30. Lasten ja nuorten harrastustoiminta (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään 14 500 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää lasten ja nuorten harrastustoiminnan järjestämisestä aiheutuvien menojen ja avustusten maksamiseen.

Selvitysosa: Määrärahalla tuetaan lasten ja nuorten harrastustoimintaa. Käynnistetään uusi järjestämismalli, jolla toteutetaan lasten ja nuorten toiveisiin vastaavaa harrastustoimintaa paikallis- tai aluetasolla. Malli tukee lasten ja nuorten harrastamisen sekä perheiden hyvinvoinnin yhteensovittamista siten, että harrastustoiminta toteutetaan pääsääntöisesti koulupäivän yhteydessä.

Malli edistää koulujen ja harrastustoimijoiden monialaista yhteistyötä. Mahdollistamalla jokaiselle mieluisin maksuton harrastusmahdollisuus edistetään lasten ja nuorten hyvinvointia, tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta.

2021 talousarvio	14 500 000
2020 IV lisätalousarvio	10 000 000

50. Eräät avustukset (kiinteä määräraha)

Momentille myönnetään 1 547 000 euroa.

Käyttösuunnitelma (euroa)

1.	Svenska Finlands folkting -nimisestä järjestöstä annetun lain (1331/2003) mukainen valtionavustus	773 000
2.	Paasikivi-Seura	10 000
3.	Tammenlehvän perinneliitto	63 000
4.	Ruotsinkielisen viittomakielen elvytysohjelma	131 000
5.	Vähemmistökielisen sanomalehdistön tuki	500 000
6.	OKKA-säätiö	60 000
7.	UKK-Seura	10 000
Yhteensä		1 547 000

Selvitysosa:

Määrärahan mitoituksessa huomioon otetut muutokset (1 000 euroa)

Kertamenon poistuminen	-200
UKK-Seura (siirto momentilta 29.80.95)	10
Yhteensä	-190

2021 talousarvio	1 547 000
2020 talousarvio	1 737 000
2019 tilinpäätös	1 426 000

51. Avustukset kirkolliseen ja uskonnolliseen toimintaan (kiinteä määräraha)

Momentille myönnetään 3 749 000 euroa.

Käyttösuunnitelma (euroa)

1.	Avustus ortodoksiselle kirkolle (L 985/2006, 119 §)	2 613 000
2.	Avustukset Suomen Merimieskirkolle	200 000
	— mistä merimieskirkkojen rakennusavustuksiin ja rakennuslainojen hoitoon (enintään)	52 000
3.	Avustukset eräiden siirtoväen sankarihautojen hoitoon ja luovutetun alueen hautausmaiden kunnostamiseen	32 000
4.	Avustus rekisteröidyille uskonnollisille yhdyskunnille	524 000
5.	Avustus uskonnollisten yhdyskuntien turvallisuuden ylläpitämiseen ja parantamiseen	300 000
6.	Avustus uskontojen vuoropuhelun edistämiseen	80 000
Yhteensä		3 749 000

Selvitysosa:

Määrärahan mitoituksessa huomioon otetut muutokset (1 000 euroa)

Avustus Suomen Merimieskirkolle	66
Avustus uskonnollisten yhdyskuntien turvallisuuden ylläpitämiseen ja parantamiseen	300
Indeksitarkistus (1,3%)	34
Kertamenon poistaminen	-330
Yhteensä	70

2021 talousarvio	3 749 000
2020 IV lisätalousarvio	4 500 000
2020 talousarvio	3 679 000
2019 tilinpäätös	3 613 000

52. Valtion rahoitus evankelis-luterilaisen kirkon yhteiskunnallisiin tehtäviin (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 117 099 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää valtion rahoituksesta evankelis-luterilaiselle kirkolle eräisiin yhteiskunnallisiin tehtäviin annetun lain (430/2015) mukaiseen rahoitukseen.

Selvitysosa: Evankelis-luterilaisen kirkon yhteiskunnallisten tehtävien rahoituksen perusteena ovat hautaustoimeen, väestökirjanpitoon ja kulttuurihistoriallisesti arvokkaiden rakennusten ja irtaimiston ylläpitoon liittyvät laissa säädettyt tehtävät.

Määrärahan mitoituksessa huomioon otetut muutokset (1 000 euroa)

Indeksitarkistus (1,3%)	1 503
Yhteensä	1 503

2021 talousarvio	117 099 000
2020 talousarvio	115 596 000
2019 tilinpäätös	114 000 000

53. Jatkuvan oppimisen ja osaamisen kehittäminen (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään 65 510 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

- 1) työikäisten osaamisen kehittämistoimiin, ohjaukseen ja tukitoimiin, koulutuksen kohtaannon parantamiseen sekä niiden kehittämisestä ja kokeiluista aiheutuvien menojen ja avustusten maksamiseen
- 2) maahanmuuttajien ja turvapaikanhakijoiden koulutuspolkujen nopeuttamisesta ja tukemisesta sekä suomalaisen yhteiskuntaan sopeutumista edistävästä toimista aiheutuvien menojen ja avustusten maksamiseen
- 3) enintään kolmea henkilötyövuotta vastaavan henkilöstön palkkaamiseen määräaikaisiin tehtäviin.

Selvitysosa:

Määrärahan mitoituksessa huomioon otetut muutokset (1 000 euroa)

Jatkuvan oppimisen vahvistaminen ja talouden rakennemuutokseen tukeminen	40 000
Määräaikaisen lisäyksen poistuminen	-500
Yhteensä	39 500

Momentin nimike on muutettu.

2021 talousarvio	65 510 000
2020 IV lisätalousarvio	20 500 000
2020 talousarvio	26 010 000
2019 tilinpäätös	3 010 000

66. Rahoitusosuudet kansainvälisille järjestöille (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 2 246 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää Unescon ja muiden hallitustenvälisen monenkeskisen sivistyksellisen yhteistyön järjestöjen ja ohjelmien jäsenmaksujen ja rahoitusosuuksien maksamiseen.

Selvitysosa:

Määrärahan arvioitu käyttö (euroa)

Unescon jäsenmaksu	1 423 000
Suomen maksuosuus Euroopan nuorisosäätiöön	38 000
Suomen maksuosuus Euroopan neuvoston nuorisokortin osittaissopimuksesta	5 000
Suomen maksuosuus WIPOlle	110 000
Suomen maksuosuus ICCROMille	20 000
Maailman kulttuuri- ja luonnonperinnön suojelua koskevasta sopimuksesta aiheutuvat menot	14 000
OECD/CERI jäsenmaksu	45 000
Suomen maksuosuus Euroopan neuvoston EURIMAGES-rahastoon	325 000
Suomen maksuosuus Euroopan audiovisuaaliselle observatoriolle	21 000
Suomen maksuosuus Euroopan nykykielten keskukselle	30 000
Suomen maksuosuus WADAlle	82 000
OECD/INES jäsenmaksu	32 000
Suomen maksuosuus kulttuuri-ilmaisujen moninaisuuden suojelemista ja edistämistä koskevasta Unescon yleissopimuksesta	20 000
Suomen maksuosuus urheilun dopinginvastaisesta Unescon yleissopimuksesta	20 000
Suomen maksuosuus aineettoman kulttuuriperinnön suojelua koskevasta Unescon yleissopimuksesta	15 000
Suomen maksuosuus Euroopan neuvoston kulttuurireittejä koskevasta laajennetusta osittaissopimuksesta	7 000
Suomen maksuosuus Pohjoisen ulottuvuuden kulttuurikumppanuudesta	20 000
Suomen maksuosuus Euroopan neuvoston urheilua koskevasta laajennetusta osittaissopimuksesta	19 000
Yhteensä	2 246 000
2021 talousarvio	2 246 000
2020 talousarvio	2 246 000
2019 tilinpäätös	1 967 093

10. Varhaiskasvatus, esi- ja perusopetus ja vapaa sivistystyö

Selvitysosa: Opetus- ja kulttuuriministeriön yhteiskunnallisen vaikuttavuuden tavoitteet varhaiskasvatukselle, esi- ja perusopetukselle ja vapaalle sivistystyölle ovat:

- Opetuksen ja varhaiskasvatuksen laatu ja tasa-arvo vahvistuvat, oppimistulokset parantuvat, eriarvoisuus vähentyy ja varhaiskasvatuksen osallistumisaste nousee.
- Varhaiskasvatuksen, esi- ja perusopetuksen ja vapaan sivistystyön perusta on vahva ja toimintakykyinen.
- Toimintakulttuuri ja oppimisympäristöt modernisoituvat ja monipuolistuvat.

Yhteiskunnallista vaikuttavuutta mitataan kansallisilla ja kansainvälisillä tutkimus- ja arviointihankkeilla.

Opetuksen ja varhaiskasvatuksen laatu ja tasa-arvo vahvistuvat, oppimistulokset parantuvat, eriarvoisuus vähentyy ja varhaiskasvatuksen osallistumisaste nousee

Varhaiskasvatuksen, esi- ja perusopetuksen ja vapaan sivistystyön tavoitteena on taata sivistykselliset perusoikeudet jokaiselle sekä edistää hyvinvointia, oppimista ja kasvua. Lähtökohtana on tutkittuun tietoon ja vahvaan pedagogiikkaan perustuva kokonaisvaltainen näkemys oppijan kehityksestä, oppimisesta ja kasvusta. Varhaiskasvatusta ja esi- ja perusopetusta kehitetään lasten ja nuorten oppimista ja hyvinvointia edistävänä yhteisönä turvaamalla ammattitaitoinen ja laadukas opetus, ohjaus- ja tukitoimet sekä turvallinen oppimisympäristö. Esi- ja perusopetuksen osalta turvataan oppilas- ja opiskelijahuolto.

Toiminnalliset tavoitteet

- Varhaiskasvatusta toteutetaan laadukkaasti siten, että lasten kehitystä ja oppimista sekä heidän hyvinvointiaan edistetään kokonaisvaltaisesti ja tuen kokonaisuutta kehitetään edelleen
- Esi- ja perusopetus toteutetaan laadukkaasti ja tuloksellisesti siten, että oppilaat saavuttavat jatko-opintojen edellyttämät valmiudet ja koulutuksen läpäisy entisestään paranee
- Toteutetaan varhaiskasvatuksen sekä esi- ja perusopetuksen Oikeus oppia -ohjelmaa, jonka tavoitteena on parantaa tasa-arvoa ja laatua, kaventaa ja ennaltaehkäistä oppimiseroja sekä vahvistaa oppimisen tukea ja opetuksen laatua. Varhaiskasvatuksen laadun ja tasa-arvon vahvistamiseksi sekä osallistumisasteen nostamiseksi osana ohjelmaa muun muassa valmistellaan 2-vuotisen esiopetuksen pilotointihanketta sekä kehitetään kolmiportaisen tuen mallia. Lisäksi ohjelmassa kehitetään varhaiskasvatuksen sekä esi- ja perusopetuksen johtajuutta ja tuetaan oppilaiden ja lasten lukutaidon ja -kulttuurin varhaista kehitystä. Ohjelmaa tukee kansallinen Oikeus oppia - varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen foorumi ja useat työryhmät
- Lasten ja oppilaiden medialukutaitoa, tieto- ja viestintäteknologian osaamista sekä ohjelmoinnin osaamista vahvistetaan osana Oikeus oppia -ohjelmaa valtakunnallisella Uudet lukutaidot -kehittämishajalla. Jatketaan kielitaidon vahvistamista tukemalla laajamittaista ja suppeaa kaksikielistä opetusta ja kielikylpytoimintaa
- Edistetään oppijoiden hyvinvointia, turvallisuutta ja yhteisöllisyyttä ja jatketaan toimia koulukiusaamisen vähentämiseksi
- Varhaiskasvatuksessa sekä esi- ja perusopetuksessa jatketaan toimenpiteitä koronavirusepidemiasta johtuvien vaikutusten vähentämiseksi
- Jatketaan toimenpideohjelmaa oppilaanohjauksen kehittämiseksi
- Vahvistetaan oppilas- ja opiskelijahuollon palveluja
- Edistetään jatkuvan oppimisen periaatteita vapaassa sivistystyössä kehittämällä yksilöityjä koulutusratkaisuja aikuisille, joilla on puutteita perustaidoissa.

OECD:n PISA-tutkimuksen tulokset Suomen osalta 2009—2018 ja tavoite 2021

	2009 toteutuma	2012 toteutuma	2015 toteutuma	2018 toteutuma	2021 ¹ tavoite
Lukutaito	536	524	526	520	530—550

	2009 toteutuma	2012 toteutuma	2015 toteutuma	2018 toteutuma	2021 ¹ tavoite
Matematiikka	541	519	511	507	530—550
Luonnontiede	554	546	531	522	530—550

¹⁾ Tutkimuksen tekovuodet. Tietojen julkistamisvuodet ovat 2010, 2013, 2016, 2019 ja 2022.

Sosioekonomisen taustan vaikutus oppimistuloksiin: PISA-tutkimuksen pääalueen pistemäärän muutos sosioekonomisen kertoimen (ESCS¹) kasvaessa yhdellä keskihajonnalla²

	2009 toteutuma	2012 toteutuma	2015 toteutuma	2018 toteutuma	2021 ³ tavoite
Pääalue	Luonnontiede	Lukutaito	Matematiikka	Luonnontiede	Lukutaito
Pistemäärä	29	33	41	38	20—28

¹⁾ ESCS-indeksi (PISA Index of Economic, Social and Cultural Status) sisältää vanhempien ammatit ja koulutuksen sekä perheen varallisuuden.

²⁾ Pistemäärä kuvaa sitä, kuinka paljon suorituspistemäärä keskimäärin muuttuu, kun sosioekonomisen indeksi arvo kasvaa yhden keskihajonnan verran. Mitä suurempi pistemäärä on, sitä voimakkaampi on sosioekonomisen taustan yhteys suorituksiin.

³⁾ Tutkimuksen tekovuodet. Tietojen julkistamisvuodet ovat 2010, 2013, 2016, 2019 ja 2022.

Oppilaiden välinen osaamisero PISA-tutkimuksessa (keskihajonta)¹

	2009 toteutuma	2012 toteutuma	2015 toteutuma	2018 toteutuma	2021 ² tavoite
Lukutaito	86	95	94	100	85—90
Matematiikka	82	85	82	82	75—80
Luonnontiede	89	93	96	96	85—90

¹⁾ Mitä suurempi keskihajonta on, sitä suurempi oppilaiden välinen osaamisero on.

²⁾ Tutkimuksen tekovuodet. Tietojen julkistamisvuodet ovat 2010, 2013, 2016, 2019 ja 2022.

Varhaiskasvatuksen, esi- ja perusopetuksen ja vapaan sivistystyön perusta on vahva ja toimintakykyinen

Tavoitteena on toimintakyvyn, saavutettavuuden ja toiminnan vaikuttavuuden turvaaminen. Tämä edellyttää toimialan ohjauksen kehittämistä strategisesti.

Toiminnalliset tavoitteet

— Toimeenpannaan oppivelvollisuusiän laajennus 18 ikävuoteen

— Toimialan yleisiä suunnittelu- ohjaus- ja valvontatehtäviä vahvistetaan kehittämällä varhaiskasvatuksen, esi- ja perusopetuksen sekä vapaan sivistystyön tietojohdantamista. Varhaiskasvatuksen raportointia kehitetään tietovarannon tietojen pohjalta. Varhaiskasvatuksen tiedontuotantoa täydentämään perustetaan varhaiskasvatuksen laadunarviointijärjestelmä. Vapaan sivistystyön todennetun osaamisen tietosisältöjä kehitetään osaksi Koski-tietovarantoa

— Valmistellaan ja otetaan käyttöön peruspalveluiden saavutettavuuteen ja laatuun sekä väestökehitykseen liittyvää tietotuotantoa ja kehittämistoimia

— Oppimisympäristöjen turvallisuutta edistetään valtakunnallisella ohjelmalla oppimisyhteisöjen turvallisuuskulttuurin edistämiseksi.

Toimintakulttuuri ja oppimisympäristöt modernisoituvat ja monipuolistuvat

Tavoitteena on uudistaa koulujen ja oppilaitosten opiskeluympäristöjä ja toimintakulttuuria niin, että esi- ja perusopetus ja varhaiskasvatus vastaavat tulevaisuuden haasteisiin.

Toiminnalliset tavoitteet

— Edistetään varhaiskasvatuksen ja esi- ja perusopetuksen digitaalisten ratkaisujen yhteentoimivuutta sekä digitaalisten oppimistuotteiden kehitystä. Toteutetaan perusopetuksen digitalisaation tavoitetilan kuvaus, kuvauksen toteuttamista tukevat digitaaliset ratkaisut sekä arviointikäytäntö digitalisaation toteutumisen sekä digitaalisen osaamisen tason arvioimiseksi

— Parannetaan koulutustoimijoiden digitaalisia palveluita ja selvitetään valtakunnallisten yhteiskäyttöisten palveluiden toteuttamistarpeita. Edistetään vapaan sivistystyön tietojen viemistä osaksi Koski-palvelua

— Edistetään kestävän kehityksen tavoitteiden toimeenpanoa sekä demokratiakasvatusta osana koulujen ja oppilaitosten toimintakulttuuria

— Vahvistetaan koulujen edellytyksiä purkaa sukupuolisegregaatiota sekä kehittää oppilaiden osaamisidentiteettiä ja vahvuuksia tukevaa pedagogiikkaa

— Parannetaan koulujen ja oppilaitosten valmiuksia varautua opetuksen toteuttamiseen poikkeuksellisissa olosuhteissa.

Lapsi- ja oppilasmäärät vuosina 2018—2021

	2018	2019	2020	2021
	toteutuma	toteutuma	arvio	arvio
Varhaiskasvatus ¹	252 216	243 325	234 000	225 000
Esiopetus ²	61 346	79 682	59 000	57 000
Perusopetus, oppivelvolliset ²	552 147	556 271	558 000	558 000
Perusopetus, oppivelvollisuusiän ylittäneet	4 837	4 820	4 800	4 800
Lisäopetus	834	960	980	980
Esi- ja perusopetuksen vaikeimmin kehitysvammaiset oppilaat	1 568	1 690	1 700	1 700
Esi- ja perusopetuksen muut vammaisoppilaat	9 852	9 800	9 800	9 800
Maahanmuuttajien valmistava opetus	2 769	2 845	2 800	2 800
Joustavan perusopetuksen oppilaat (enintään)	1 973	2 296	2 300	2 300

¹⁾ Vuoden 2019 määrä on muista kohdista poiketen arvio. Arvioissa varhaiskasvatusasteen oletetaan pysyvän vuoden 2018 tasolla.

²⁾ Esi- ja perusopetuksen toteutumat ovat toteutumavuoden syksyn 20.9. toteutumatietoja (kunnat, kuntayhtymät, valtio, yliopistot, yksityiset opetuksen järjestäjät).

Luvun nimike on muutettu.

01. Valtion yleissivistävän koulutuksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 44 256 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää myös:

- 1) Eurooppa-koulujen opettajien ja hallinto henkilökunnan palkkausmenojen ja muiden menojen maksamiseen
- 2) valtion yleissivistävien oppilaitosten kansainvälistämiseen, maahanmuuttajien täydentävään opetukseen, oppimis- ja ohjauskeskus Valterin palvelu- ja kehittämiskeskustoimintaan sekä avustuksina oppimisympäristöjen kehittämiseen ja monipuolistamiseen
- 3) Helsingin eurooppalaisen koulun toiminnasta aiheutuvien menojen maksamiseen
- 4) EU:n rahastojen tuella toteutettavien hankkeiden omarahoitusosuutta koskevien menojen maksamiseen.

Selvitysosa: Suomalais-venäläinen koulu ja Helsingin ranskalais-suomalainen koulu toimivat esi-, perus- ja lukio-opetuksen kouluina. Koulut kehittävät kulttuuriyhteyksien ja verkottumisen kautta koulujen kielten- ja kulttuuriopetusta. Oppimis- ja ohjauskeskus Valteri on valtakunnallinen oppimis- ja ohjauskeskus, joka tukee lähikouluperiaatteen toteutumista ja edistää yhdessä kotikunnan kanssa tuen tarpeessa olevan koulunkäyntiä monialaisella asiantuntijuudella. Helsingin eurooppalaisen koulun tehtävänä on tarjota Eurooppa-koulujen opetussuunnitelmiin perustuvaa opetusta.

Oppilasmäärät

	2018 toteutuma	2019 toteutuma	2020 arvio	2021 tavoite
Helsingin ranskalais-suomalainen koulu	826	814	837	840
Suomalais-venäläinen koulu	694	673	680	705
Oppimis- ja ohjauskeskus Valteri	330	337	346	340
Eurooppa-koulut (suomalaiset oppilaat)	525	526	620	620
Koulukotien perusopetus	107	106	111	111
Helsingin eurooppalainen koulu	280	288	289	289
Yhteensä	2 762	2 744	2 883	2 905

Oppimis- ja ohjauskeskus Valterin ohjaustoiminnan tunnusluvut

	2018 toteutuma	2019 toteutuma	2020 arvio	2021 tavoite
Ohjaustoiminta kentällä				
— ohjauskäyntejä	919	766	983	1 024
— ohjauspalveluja käyttäneiden kuntien määrä	234	218	225	225
Tilapäinen opetus ja kuntoutus				
— tukijaksopäivät	3 350	3 464	3 645	3 765
— tukijaksojen oppilaat	566	498	530	539

Henkilötyövuodet

	2018 toteutuma	2019 toteutuma	2020 arvio	2021 tavoite
Helsingin ranskalais-suomalainen koulu	77	79	74	74

Talousarvioesitys 2021, Ministeriön ehdotus

	2018 toteutuma	2019 toteutuma	2020 arvio	2021 tavoite
Suomalais-venäläinen koulu	78	77	79	79
Oppimis- ja ohjauskeskus Valteri	518	536	551	552
Eurooppa-koulut	30	28	32	32
Helsingin eurooppalainen koulu	60	61	61	61
Yhteensä	763	781	797	798
Työtyytyväisyys (1—5)	3,6	3,6	4,0	4,0

Määrärahan arvioitu käyttö (euroa)

Kielikoulut	8 271 000
Oppimis- ja ohjauskeskus Valteri	28 951 000
Koulukotien perusopetus	1 329 000
Eurooppa-koulut	1 942 000
Helsingin eurooppalainen koulu	3 763 000
Yhteensä	44 256 000

Toiminnan menot ja tulot (1 000 euroa)

	2019 toteutuma	2020 varsinainen talousarvio	2021 esitys
Bruttomenot	63 614	55 433	64 756
Bruttotulot	21 149	20 500	20 500
Nettomenot	42 465	34 933	44 256
Siirtyneet erät			
— edelliseltä vuodelta siirtyneet	20 116		
— seuraavalle vuodelle siirtyneet	20 736		

Kuntien rahoitusosuus valtion yleissivistävän lukiokoulutuksen kustannuksiin, 1 344 000 euroa, on otettu huomioon momentin 29.20.35 mitoituksessa.

Määrärahan mitoituksessa huomioon otetut muutokset (1 000 euroa)

Suomalais-venäläisen koulun uudisrakennuksen ensikertainen kalustaminen	2 500
Suomalais-venäläisen koulun vuokran muutos	820
Toimialan tuottavuuden kehittäminen ja konserniohjauksen vahvistaminen (siirron palautus momentilta 29.01.01)	1 200
Toimintamenojen tasokorotus (siirron palautus momentilta 29.01.03)	2 000
JTS-miljardin tuottavuussäästö	-230
Omakustannusperiaatteen toteuttaminen Senaatti-kiinteistöjen vuokrissa	9
Palkkausten tarkistukset	959
Siirtyvien erien taso (HO 2019)	2 067
Tasomuutos	-2
Yhteensä	9 323

2021 talousarvio

44 256 000

Talousarvioesitys 2021, Ministeriön ehdotus

2020 talousarvio	34 933 000
2019 tilinpäätös	43 085 000

20. Perusopetuksen, varhaiskasvatuksen ja vapaan sivistystyön yhteiset menot (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 134 065 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

- 1) perusopetuksen, varhaiskasvatuksen, vapaan sivistystyön ja sivistystyötä tekevien järjestöjen sekä niihin liittyvien kokeilu-, tutkimus-, kehittämis-, arviointi- ja seurantahankkeista sekä elinikäiseen oppimiseen liittyvästä EU- ja kansainvälisestä yhteistyöstä aiheutuvien menojen ja avustusten maksamiseen
- 2) EU:n ja OECD:n hyväksymien muiden kuin rakennerahastoista rahoitettavien tutkimus- ja koulutushankkeiden maksamiseen
- 3) tilastoinnista, tietoteknisistä palveluista sekä toiminnan seurannan ja ohjauksen tietojärjestelmistä aiheutuvien menojen maksamiseen
- 4) 75 228 000 euroa perusopetuksen laatu- ja tasa-arvo-ohjelmasta aiheutuvien menojen ja avustusten maksamiseen
- 5) 50 000 000 euroa varhaiskasvatuksen laatu- ja tasa-arvo-ohjelmasta aiheutuvien menojen ja avustusten maksamiseen
- 6) enintään 14 henkilötyövuotta vastaavan henkilöstön palkkaamisesta aiheutuvien menojen maksamiseen.

Selvitysosa: Kokeilu-, tutkimus-, kehittämis- ja arviointihankkeilla tuetaan perusopetuksen, varhaiskasvatuksen, vapaan sivistystyön ja lukiokoulutuksen toimialan strategisia tavoitteita. Toiminnan seurannan ja ohjauksen tietojärjestelmien tavoitteena on parantaa tiedon saatavuutta ja laatua, edistää sähköistä asiointia ja tuottaa kattavaa tietoa muun muassa päätöksenteon ja lainsäädäntömuutoksien tueksi.

Määrärahan mitoituksessa huomioon otetut muutokset (1 000 euroa)

Kertalisäysten poistuminen	-8 500
Lukiokoulutuksen kehittämis- ja arviointihankkeiden menot (siirto momentille 29.20.21)	-850
Varhaiskasvatuksen laatu- ja tasa-arvo-ohjelma	25 000
Yhteensä	15 650

Momentin nimike on muutettu.

2021 talousarvio	134 065 000
2020 IV lisätalousarvio	—
2020 talousarvio	118 415 000

2019 tilinpäätös

15 487 000

30. Valtionosuus ja -avustus esi- ja perusopetuksen ja varhaiskasvatuksen käyttökustannuksiin (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 473 872 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

- 1) opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain (1705/2009) mukaisten valtionosuuksien ja -avustusten maksamiseen
- 2) enintään 3 800 000 euroa edellä mainitun lain muille kuin oppivelvollisille järjestettävän perusopetuksen aineenopetuksen käyttökustannuksiin
- 3) enintään 2 076 000 euroa avustuksina edellä mainitun lain 44 §:n 2 momentin mukaisesti yksityisten perusopetuksen opetuksen järjestäjien käyttökustannuksiin
- 4) enintään 6 000 000 euroa edellä mainitun lain mukaisesti joustavan perusopetuksen toiminnasta aiheutuviin lisäkustannuksiin
- 5) enintään 3 800 000 euroa edellä mainitun lain 44 §:n 1 momentin mukaisesti valtionavustuksina varhaiskasvatuksen sekä esi- ja perusopetuksen digitaalisten oppimisympäristöjen, taitojen, valmiuksien ja pedagogisten käytäntöjen kehittämiseen, alueellisen ja yksilöllisen yhdenvertaisuuden tukemiseen, digitalisaation yhteentoimivuuden edistämiseen sekä koulujen, oppilaitosten ja kunnallisen varhaiskasvatuksen kansainväliseen toimintaan
- 6) enintään 842 000 euroa edellä mainitun lain 44 §:n 1 momentissa tarkoitettuina valtionavustuksina esi- ja perusopetuksen sekä kunnallisen varhaiskasvatuksen laajamittaisen ja suppean kaksikielisen opetuksen järjestämiseen sekä kielikylpytoimintaan
- 7) enintään 2 865 000 euroa edellä mainitun lain 44 §:n 1 momentissa tarkoitettuina valtionavustuksina koululaisten kerhotoiminnan tukemiseen
- 8) enintään 240 000 euroa saamelaiskäräjien käytettäväksi valtionavustuksen maksamiseen saamelaiskäräjistä annetun lain (974/1995) 4 §:ssä tarkoitetuille saamelaisten kotiseutualueen kunnille saamenkielisten lasten varhaiskasvatustilavuuksien turvaamiseksi
- 9) enintään 19 975 000 euroa opetus- ja kulttuuriministeriön määräämin perustein opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain (1705/2009) 45 §:n 2 momentissa ja opetus- ja kulttuuriministeriön asetuksessa (1777/2009) tarkoitettujen valtionavustusten maksamiseen täydentävän vieraskielisten oppilaiden äidinkielen ja suomi/ruotsi toisena kielenä -opetuksen sekä heidän muun opetuksensa tukemiseen
- 10) enintään 110 000 euroa opetus- ja kulttuuriministeriön määräämin perustein edellä mainitun lain 45 §:n 2 momentissa ja opetus- ja kulttuuriministeriön asetuksessa (1777/2009) tarkoitettujen valtionavustusten maksamiseen saamenkielisten ja romanikielisten oppilaiden äidinkielen opetuksen järjestämiseen

11) Opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain 45 §:n 1 momentin ja saamenkieliseen ja saamen kielen opetukseen perusopetuksessa, lukiossa ja ammatillisessa koulutuksessa myönnettävän valtionavustuksen perusteista annetun valtioneuvoston asetuksen (1769/2009) mukaisten valtionavustusten maksamiseen

12) enintään 10 000 000 euroa oppilas- ja opiskelijahuollon vahvistamiseen

13) Suomen ja Ruotsin välillä yhteistyöstä ulkomaanopetuksen alalla tehdyn sopimuksen (VNa 72/2014) mukaisten menojen maksamiseen

14) Suomen hallituksen ja Euroopan kemikaaliviraston välisen toimipaikkasopimuksen (VNa 11/2008) mukaisesti Euroopan kemikaaliviraston henkilöstön lasten varhaiskasvatuksen järjestämiseen Suomessa samoin edellytyksin kuin muilla kunnassa asuvilla.

Opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain mukaisen aamu- ja iltapäivätoiminnan valtionosuuden laskennallisena perusteena käytettävä ohjaustuntien määrä on enintään 3 720 000 tuntia. Ohjaustuntien hinta on 26,00 euroa.

Selvitysosa:

Määrärahan arvioitu käyttö (euroa)

VALTIONOSUUEDET JA RAHOITUS

1. Esi- ja perusopetus (Opetus- ja kulttuuritoimen rahoituslain mukainen rahoitus)

1.1. Perusopetukseen valmistava opetus	39 496 000
1.2. Muiden kuin oppivelvollisten perusopetus	49 147 000
1.3. Pidennetyt oppivelvollisuuden piirissä olevat viisivuotiaat	3 381 000
1.4. Muiden kuin oppivelvollisten perusopetuksen aineenopetus (enintään)	3 800 000
1.5. Ulkomailla toimivien koulujen rahoitus perusopetuslain mukaiseen opetukseen	3 771 000
1.6. Yksityisen opetuksen järjestäjän alkavan ja laajenevan toiminnan rahoitus	3 922 000
1.7. Lisärahoitus pidennettyyn oppivelvollisuuteen, vaikeimmin kehitysvammaiset	55 320 000
1.8. Lisärahoitus pidennettyyn oppivelvollisuuteen, muut kuin vaikeimmin kehitysvammaiset	198 701 000
1.9. Sisäoppilaitoslisä	2 750 000
1.10. Koulukotikorotus	796 000
1.11. Joustavan perusopetuksen lisä (enintään)	6 000 000
1.12. Lisäopetus	8 258 000
1.13. Yksityisten kielikoulujen kaksivuotisessa esiopetuksessa olevat viisivuotiaat	382 000

2. Aamu- ja iltapäivätoiminta

Aamu- ja iltapäivätoiminnan valtionosuus	55 240 000
--	------------

Laskennallinen rahoitus ja valtionosuudet yhteensä 430 964 000

VALTIONAVUSTUKSET

3. Opetus- ja kulttuuritoimen rahoituslain 44 §:n mukaiset valtionavustukset

3.1. Varhaiskasvatuksen sekä esi- ja perusopetuksen digitaalisten oppimisympäristöjen, taitojen, valmiuksien ja pedagogisten käytäntöjen kehittämiseen ja alueellisen ja yksilöllisen yhdenvertaisuuden tukemiseen sekä digitalisaation yhteentoimivuuden edistämiseen (enintään)	3 800 000
3.2. Laajamittainen ja suppea kaksikielisen opetuksen järjestäminen sekä kielikylpytoiminta (enintään)	842 000
3.3. Kerhotoiminnan tukeminen (enintään)	2 865 000
3.4. Avustukset yksityisten opetuksen järjestäjien käyttökustannuksiin (enintään)	2 076 000

4. Opetus- ja kulttuuritoimen rahoituslain 45 §:n mukaiset valtionavustukset

4.1. Rahoituslain 45 §:n 1 momentin ja saamenkieliseen ja saamen kielen opetukseen perusopetuksessa, lukiossa ja ammatillisessa koulutuksessa myönnettävän valtionavustuksen perusteista annetun valtioneuvoston asetuksen (1769/2009) mukaisten valtionavustusten maksamiseen	2 200 000
4.2. Rahoituslain 45 §:n 2 momentin mukaiset avustukset saamenkielisten ja romanikielisten oppilaiden äidinkielen opetuksen järjestämiseen (enintään)	110 000
4.3. Rahoituslain 45 §:n 2 momentin mukaiset avustukset vieraskielisten oppilaiden äidinkielen ja suomi/ruotsi toisena kielenä -opetuksen sekä heidän muun opetuksensa tukemiseen (enintään)	19 975 000

5. Valtionavustuslain mukaiset valtionavustukset

5.1. Saamenkielisten lasten varhaiskasvatuspalveluiden turvaamiseen saamelaisten kotiseutualueen kunnissa (enintään)	240 000
5.2. Oppilas- ja opiskelijahuollon vahvistamiseen (enintään)	10 000 000

6. Kansainvälisiin sopimuksiin perustuvat valtionavustukset

6.1. Euroopan kemikaaliviraston henkilöstön lasten varhaiskasvatuksen järjestämisen tuki	500 000
6.2. Suomen ja Ruotsin välillä yhteistyöstä ulkomaanopetuksen alalla tehdyn sopimuksen mukaiset menot	300 000

Valtionavustukset yhteensä 42 908 000

Yhteensä 473 872 000

Varhaiskasvatuspalvelun EU:n kemikaaliviraston henkilöstön lapselle tuottavalla kunnalla on oikeus periä palvelun tuottamisesta aiheutuneiden kokonaiskustannusten ja perheen maksuosuuden välinen erotus Suomen valtiolta.

Määrärahan mitoituksessa käytetyt euromäärät yksikköä kohden (ei sis. alv)

Esi- ja perusopetuksen kotikuntakorvauksen perusosa	7 105,90 euroa/asukas
Aamu- ja iltapäivätoiminta	26,00 euroa/ohjaustunti

Määrärahan mitoituksessa huomioon otetut muutokset (1 000 euroa)

Indeksitarkistus (2,3 %)	8 537
Kustannustenjaon tarkistus	7 807
Oppilas- ja opiskelijahuollon vahvistaminen perusopetuksessa ja toisella asteella (HO 2019)	10 000
Saamen ja romanikielen avustukset	35

Talousarvioesitys 2021, Ministeriön ehdotus

Suoritemäärämuutos	6 328
Valtionosuus ja -avustus lukiokoulutuksen käyttökustannuksiin (siirto momentille 29.20.35)	-178 301
Valtionosuus ja -avustus taiteen perusopetuksen käyttökustannuksiin (siirto momentille 29.80.34)	-85 819
Yhteensä	-231 413

Momentin nimike on muutettu.

2021 talousarvio	473 872 000
2020 IV lisätalousarvio	115 500 000
2020 II lisätalousarvio	3 000 000
2020 talousarvio	705 285 000
2019 tilinpäätös	692 374 944

31. Valtionosuus ja -avustus vapaan sivistystyön oppilaitosten käyttökustannuksiin (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 160 973 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

1) vapaasta sivistystyöstä annetun lain (632/1998) mukaisen valtionosuuden maksamiseen kansalaisopistoille, kansanopistoille, opintokeskuksille ja kesäyliopistoille sekä Snellman-korkeakoulu -nimiselle oppilaitokselle

2) enintään 5 418 000 euroa edellä mainitun lain 14 §:n mukaisiin avustuksiin.

Valtionosuuteen oikeuttavat yksiköt

	enimmäismäärä	yksikkö
Valtionosuus kansalaisopistojen käyttökustannuksiin	1 698 839	opetustunti
Valtionosuus kansanopistojen käyttökustannuksiin	241 834	opiskelijaviikko
Valtionosuus opintokeskusten käyttökustannuksiin	158 984	opetustunti
Valtionosuus kesäyliopistojen käyttökustannuksiin	52 711	opetustunti

Kansanopistojen valtionosuuteen oikeuttavista laskennallisista opiskelijaviikoista suunnataan enintään 4 160 opiskelijaviikkoa Snellman-korkeakoulu -nimiselle vapaan sivistystyön oppilaitokselle. Tunti- tai opiskelijaviikkokiintiön estämättä määrärahaa saa käyttää oikaisupäätöksistä aiheutuvien valtionosuuksien maksamiseen.

Selvitysosa: Valtionosuuteen oikeuttavien yksiköiden enimmäismäärästä ylläpitäjille myönnetään maahanmuuttajien kotoutumiskoulutukseen 100 % valtionosuuteen oikeuttavia suoritteita siten, että niistä aiheutuvat menot ovat enintään 4 927 000 euroa sekä kansanopistoille oppivelvollisille

suunnattuun koulutukseen 100 % valtionosuuteen oikeuttavia suoritteita siten, että niistä aiheutuvat menot ovat enintään 1 800 000 euroa.

Valtionosuuksien ja -avustusten arvioitu jakautuminen (euroa)

	Valtionosuus	Valtionavustus	Yhteensä
Kansalaisopistot	82 569 000	3 012 000	85 581 000
Kansanopistot	46 017 000	2 206 000	48 223 000
Opintokeskukset	17 090 000	150 000	17 240 000
Kesäyliopistot	4 952 000	50 000	5 002 000
Maahanmuuttajien kotoutumiskoulutus	4 927 000	-	4 927 000
Yhteensä	153 755 000	5 418 000	160 973 000

Vapaan sivistystyön valtionosuuksilla ja valtionavustuksilla mahdollistetaan vapaan sivistystyön strategisten tavoitteiden toteutuminen. Määräraha käytetään vapaan sivistystyön oppilaitosten tehtävään järjestää elinikäisen oppimisen periaatteen pohjalta yhteiskunnan eheyttä, tasa-arvoa ja aktiivista kansalaisuutta tukevaa koulutusta. Valtionavustusten painotuksena on tukea vapaan sivistystyön rakenteellista kehittämistä, laatua ja vaikuttavuutta sekä koulutuspoliittisesti tärkeiden kohderyhmien koulutusmahdollisuuksia. Nuorisotakuun opintoseteliavustukset suunnataan nuorten maahanmuuttajien opiskelu- ja kielitaitoa parantavaan koulutukseen.

Määrärahan mitoituksessa käytetyt keskimääräiset yksikköhinnat

Kansalaisopistot	84,68 euroa/opetustunti
Kansanopistot	297,48 euroa/opiskelijaviikko
Opintokeskukset	165,16 euroa/opetustunti
Kesäyliopistot	156,94 euroa/opetustunti

Määrärahan mitoituksessa huomioon otetut muutokset (1 000 euroa)

Indeksitarkistus (2,3 %)	2 200
Kertalisäysten poistuminen	-7 500
Kustannustason tarkistus, kansalaisopistot	-1 388
Kustannustason tarkistus, kansanopistot	-117
Kustannustason tarkistus, kesäyliopistot	-34
Kustannustason tarkistus, opintokeskukset	796
Oppivelvollisuuden laajentaminen (HO 2019)	1 800
Yhteensä	-4 243

2021 talousarvio	160 973 000
2020 IV lisätalousarvio	21 550 000
2020 talousarvio	165 216 000
2019 tilinpäätös	155 075 778

51. Valtionavustus järjestöille (kiinteä määräraha)

Momentille myönnetään 7 263 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

- 1) 268 000 euroa eräiden naisjärjestöjen valtionavusta annetun lain (663/2007) mukaisesti valtionavustuksiin
- 2) 6 019 000 euroa avustusten maksamiseen Maa- ja kotitalousnaisten Keskus ry:lle, Marttaliitto ry:lle ja Käsi- ja taideteollisuusliitto TAITO ry:lle ja niiden edelleen jaettavaksi piiri- tai jäsenjärjestöilleen, Finlands svenska Marthaförbund rf:lle, Sami Duodji ry:lle, järjestöille sivistystyöhön, Karjalan Liitto ry:lle, Sofia-opiston kannatusyhdistys ry:lle sekä Kriittiselle korkeakoululle
- 3) 976 000 euroa avustusten maksamiseen kodin ja koulun yhteistyöstä huolehtiville järjestöille, Kehittämiskeskus Opinkirjo ry:lle, koulun vapaan harrastustoiminnan tukemiseen, Suomen lasten ja nuorten kuvataidekoulujen liitto ry:lle, Ympäristökasvatuksen seura ry:lle, Kesälukioseura ry:lle, Suomi-koulujen Tuki ry:lle ja Suomi-koulujen toimintaan ja kehittämiseen sekä kotiperuskoulu/hemgrundskola -toimintaan, sekä vaihto-oppilasjärjestöjen ja lukiolaisten tiedeolympiatoiminnan tukemiseen.

Selvitysosa:

Määrärahan arvioitu käyttö (euroa)

Yleissivistävän koulutuksen järjestöille	271 000
Kesälukioseura ry:lle	128 000
Kansanvalistusseuran ylläpitämän Etäkoulu Kulkurin ja kotiperuskoulu/hemgrundskola -toiminnan tukemiseen	148 000
Suomi-koulujen toiminnan tukemiseen	429 000
Eräiden naisjärjestöjen valtionavusta annetun lain (663/2007) mukaisesti valtionavustuksiin	268 000
Kotitalousneuvontajärjestöjen toimintaan	1 916 000
Käsi- ja taideteollisuusjärjestöjen toimintaan	2 195 000
Opintokeskusta ylläpitävien järjestöjen sivistys- ja kulttuuritoimintaan	1 117 000
Karjalan Liitolle	131 000
Vapaan sivistystyön keskusjärjestöjen toimintaan ja muiden järjestöjen sivistystoimintaan	499 000
Sofian kannatusyhdistys ry:n ulkosuomalaisten sivistystoimintaan	83 000
Kriittisen korkeakoulun toimintaan	78 000
Yhteensä	7 263 000

Määrärahan mitoituksessa huomioon otetut muutokset (1 000 euroa)

Kertalisäysten poistuminen	-1 230
Kertameno (siirron palautus momentille 29.20.21)	-250
Yhteensä	-1 480

2021 talousarvio	7 263 000
2020 talousarvio	8 743 000

20. Ammatillinen koulutus ja lukiokoulutus

Selvitysosa:

Yhteiskunnallinen vaikuttavuus

Ammatillisen koulutuksen ja lukiokoulutuksen yhteiskunnallisen vaikuttavuuden tavoitteet:

- ammatillisella koulutuksella turvataan osaavan työvoiman saatavuutta, tuetaan työ- ja elinkeinoelämän uudistamista, edistetään työllisyyttä ja yrittäjyyttä sekä parannetaan kansainvälistä kilpailukykyä
- ammatillinen koulutus tuottaa yksilöille ammattiosaamista ja geneerisiä taitoja työelämään tai jatko-opintoihin siirtymiseksi sekä osaamisen kehittämiseksi työuran eri vaiheissa
- lukiokoulutus tuottaa korkeatasoiset valmiudet jatko-opintoihin sekä yleisiä pohjavalmiuksia työelämään ja elinikäiseen oppimiseen
- ammatillisen koulutuksen ja lukiokoulutuksen palvelujärjestelmillä turvataan ammatillisen tutkinnon tai ylioppilastutkinnon suorittaminen kaikille perusopetuksen päättävälle
- ylioppilastutkinnon roolia yliopistojen ja ammattikorkeakoulujen -opiskelijavalinnoissa vahvistetaan.

Oppivelvollisuus laajennetaan hallitusohjelman mukaisesti ulottumaan ammatilliseen koulutukseen ja lukiokoulutukseen. Lakia sovelletaan ensimmäistä kertaa vuoden 2021 keväällä perusopetuksen päättäviin. Opiskelijat ovat oppivelvollisuuden piirissä 18 vuoden ikään saakka. Koulutuksen maksuttomuus ulotetaan koskemaan sen vuoden loppuun saakka, jolloin opiskelija täyttää 20 vuotta.

Ammatillisen koulutuksen toiminnallinen tuloksellisuus

Ammatillinen koulutus tuottaa alati muuttuville työmarkkinoille osaavaa työvoimaa nopeasti ja oikea-aikaisesti ennakoiden osaamisvaatimusten muutoksia ja vastaten samalla myös kasvavaan jatkuvan oppimisen tarpeeseen. Ammatillisen koulutuksen palvelujärjestelmä vastaa dynaamisesti ja tehokkaasti kaikkien asiakasryhmien tarpeisiin. Ammatillisen koulutuksen tehtävänä on myös turvata yksilöiden ja alueiden yhdenvertaisuutta ja tasa-arvoa koulutuspalvelujen saatavuudessa.

Toiminnalliset tavoitteet

- Ammatillisen koulutuksen saatavuus turvataan koko maassa. Koulutuksen järjestäjät huolehtivat ensisijaisesti oman toiminta-alueensa väestön osaamistarpeista turvaten erityisesti perusasteen päättävien ja muiden vailla toisen asteen tutkintoa olevien koulutuspalvelut sekä tarjoten riittävästi jatkuvan oppimisen mahdollisuuksia alueen työikäiselle väestölle. Ammatillisella koulutuksella tuetaan koronaepidemian seurauksena työttömiksi jääneiden osaamisen kehittämistä nopean uudelleentyöllistymisen mahdollistamiseksi.
- Lähihoitajakoulutusta lisätään määräaikaaisesti, jotta henkilöstön saatavuus voidaan turvata iäkkäiden henkilöiden tehostetussa palveluasumisessa ja pitkäaikaisessa laitoshoidossa henkilöstömitoituksesta säädetyn mukaisesti.

- Opiskelijoiden tarvitseman opetuksen ja ohjauksen varmistamiseksi opettajien ja ohjaajien palkkaamiseen kohdennetaan lisäresursseja hallitusohjelman mukaisesti. Koulutuksen järjestäjät voivat käyttää lisärahoitusta uusien opettajien ja ohjaajien palkkaamisen ohella myös tuntiopettajien opetustuntimäärän lisäämiseen sekä opetuksen tukihenkilöstön palkkaamiseen.
- Koulutuksen laatua ja vaikuttavuutta vahvistetaan ammatillisen koulutuksen laatu- ja tasa-arvo-ohjelman mukaisesti.
- Rahoitusjärjestelmän ohjausmekanismeilla kannustetaan koulutuksen järjestäjiä tavoitteiden mukaiseen ja tulokselliseen toimintaan. Perusrahoituksen osuutena säilytetään 70 prosenttia, suoritusrahoituksen osuutena 20 prosenttia ja vaikuttavuusrahoituksen osuutena 10 prosenttia laskennallisesta rahoituksesta.
- Ammatillisen koulutuksen osaamisperusteisuutta vahvistetaan kehittämällä jatkuvasti tutkintorakennetta ja tutkintoja yhteistyössä ammatillisen koulutuksen toimijoiden ja sidosryhmien kanssa.
- Työpaikkojen roolia keskeisenä oppimisympäristönä kaikessa ammatillisessa koulutuksessa vahvistetaan. Työpaikalla järjestettävää koulutusta toteutetaan tarpeen mukaan joustavasti koulutus sopimukseen perustuvana koulutuksena tai oppisopimuskoulutuksena.
- Ammatillisen koulutuksen järjestäjät kehittävät ja ottavat käyttöön yksilöllisten opintopolkujen toteuttamista tukevia pedagogisia toimintamalleja ja ohjauspalvelujen malleja sekä niitä tukevia digitaalisia ratkaisuja, jotka parantavat toiminnan vaikuttavuutta.
- Ammatilliseen koulutukseen hakeutumista ja pääsyä tehostetaan jatkuvan haun väylää ja digitaalisia palveluita kehittämällä. Yhteishaun avulla turvataan perusopetuksen päättävän ikäluokan välitön sijoittuminen jatko-opintoihin.
- Ammatillisen koulutuksen järjestäjät kehittävät aktiivisesti järjestäjä rakennetta sekä keskinäistä yhteistyötä ja työnjakoa toiminta-alueillaan.

Lukiokoulutuksen toiminnallinen tuloksellisuus

Lukiokoulutuksen perusta on vahva ja toimintakykyinen. Tavoitteena on toimintakyvyn, koulutuksen saavutettavuuden ja toiminnan vaikuttavuuden turvaaminen. Tämä edellyttää toimialan ohjauksen kehittämistä strategisesti. Tavoitteena on, että lukiokoulutuksessa opetuksen laatu ja tasa-arvo vahvistuvat, opiskelijoiden hyvinvointi, jaksaminen ja oppimistulokset parantuvat sekä eriarvoisuus vähentyy. Toimintakulttuuri ja oppimisympäristöt modernisoituvat ja monipuolistuvat tukien opiskelijoiden tulevia jatko-opinto- ja työelämävalmiuksia.

Toiminnalliset tavoitteet

- Lukiokoulutuksen saatavuus turvataan koko maassa.
- Vahvistetaan lukiokoulutuksen laatua ja uudistetun lukiolainsäädännön toimeenpanoa. Lukiolain toimeenpanolla vahvistetaan opiskelijoiden yhdenvertaisia mahdollisuuksia kehittää kansainvälistymistä tukevaa osaamistaan ja mahdollisuuksia tutustua korkeakouluihin ja korkeakouluopintoihin sekä työelämään jo lukio-opintojensa aikana lukion sijaintipaikasta riippumatta. Uudistuksella lisätään opiskelijoiden hyvinvointia, tuetaan opinnoissa etenemistä ja ehkäistään syrjäytymistä. Toteutetaan lukiokoulutuksen laatuohjelmaa.
- Lukion uudet opetussuunnitelmat otetaan käyttöön 1.8.2021 ja niiden myötä uudistetaan opetuksen tavoitteet ja sisällöt.

— Lukion kehittämisverkoston (LUKE-verkosto) toimintaa jatketaan toimintakulttuurin modernisoimiseksi ja oppimisympäristöjen monipuolistamiseksi sekä opetussuunnitelman toimeenpanon tukemiseksi.

— Erityisen koulutustehtävän valtakunnalliset kehittäislukiot toimivat osaamisalojensa valtakunnallisina koulutuksen kehittäjinä.

— Ylioppilastutkintolainsäädännön uudistus otetaan asteittain käyttöön siten, että säädettyjä uudistuksia sovelletaan kaikilta osin kevästä 2022 lukien. Jatketaan myös tutkinnon toiminnallista kehittämistä. Tutkinnon järjestämisessä otetaan huomioon oppivelvollisuuden laajentamisen vaikutukset. Ylioppilastutkintolain uudistuksilla osaamista osoitetaan entistä laajemmin ja monipuolisemmin. Uudistuksilla lisätään opiskelijoiden oikeuksia, vähennetään henkisiä paineita ja lisätään yhdenvertaisuutta jatko-opintoihin hakeutumisessa sekä luodaan tutkintoon toiminnallista joustoa.

Toiminnallisen tuloksellisuuden tunnusluvut ja määrälliset tavoitteet

Ammatillisen koulutuksen tiedonkeruut, tilastointi ja seuranta uudistetaan kokonaisuudessaan vuonna 2018 voimaan tulleen lainsäädännön mukaisiksi. Tavoitteet asetetaan pääosin ammatillisen koulutuksen ohjaus-, säätely- ja rahoitusjärjestelmässä käytettävien määrittelyjen pohjalta. Kansallinen opintosuoritus- ja tutkintotietojen luovutuspalvelu Koski tulee tuottamaan merkittävän osan koulutuksen järjestäjien rahoituksen määrittämisessä, toiminnan ohjauksessa ja tuloksellisuuden seurannassa käytettävistä tiedoista. Koski-palvelusta saatavaa tietoa voidaan hyödyntää tunnuslukujen ja tavoitteiden määrittelyssä vaiheittain sitä mukaa, kun tietojen oikeellisuus varmentuu, tietosisältö laajenee ja tietoa kertyy useammalta vuodelta. Ensimmäiset uuden määrittelyn mukaiset tilastotiedot ovat käytettävissä vuonna 2021 asetettaessa tavoitteita vuodelle 2022. Tässä esitettävät ammatillisen koulutuksen tilastotiedot perustuvat vielä aiemman lainsäädännön mukaisiin määrittely-, tiedonkeruu- ja tilastointitapoihin.

Ammatillisen tutkintokoulutuksen uudet opiskelijat¹

	2016	2017	2018	2019	2020	2021
	toteutuma	toteutuma	toteutuma	arvio	arvio	arvio
Perustutkintokoulutus	74 049	75 583	83 001	85 000	86 000	86 000
— josta oppisopimuskoulutus	6 838	8 588	9 219	10 000	10 000	10 000
Ammatti- ja erikoisammattitutkintokoulutus	34 453	32 625	36 312	40 000	40 000	40 000
— josta oppisopimuskoulutus	14 437	14 194	16 323	18 000	18 000	18 000

¹ Lähde: Tilastokeskus. Sisältää opetushallinnon alaisen valtionosuusrahoitteisen koulutuksen. Vuodesta 2018 lukien lukuihin sisältyy opetus- ja kulttuuriministeriön alaisuuteen siirtynyt työvoimakoulutus.

Ammatillisen tutkinnon suorittaneet¹

	2016	2017	2018	2019	2020	2021
	toteutuma	toteutuma	toteutuma	arvio	arvio	arvio
Perustutkinnot	50 062	51 173	51 958	54 000	57 000	58 000
— josta oppisopimuskoulutus	4 379	4 193	5 473	6 000	7 000	7 000
Ammatti- ja erikoisammattitutkinnot	17 923	19 328	23 760	24 000	26 000	28 000

Talousarvioesitys 2021, Ministeriön ehdotus

	2016	2017	2018	2019	2020	2021
	toteutuma	toteutuma	toteutuma	arvio	arvio	arvio
— josta oppisopimuskoulutus	8 368	9 193	11 223	11 500	13 000	14 000

¹⁾ Lähde: Tilastokeskus. Sisältää opetushallinnon alaisen valtionosuusrahoitteisen koulutuksen. Vuodesta 2018 lukien lukuihin sisältyy opetus- ja kulttuuriministeriön alaisuuteen siirtynyt työvoimakoulutus.

Ammatillisen koulutuksen järjestäjien lukumäärät omistajatyypin mukaan¹

	2016	2017	2018	2019	2020	2021
	toteutuma	toteutuma	toteutuma	toteutuma	toteutuma	arvio
Kaikki järjestäjät yhteensä	176	166	166	162	152	151
— kuntajärjestäjät	9	9	9	9	9	9
— kuntayhtymäjärjestäjät	35	35	35	34	33	33
— yksityiset järjestäjät	131	121	121	118	109	108
— valtio koulutuksen järjestäjänä	1	1	1	1	1	1

¹⁾ Kalenterivuoden alun tilanne. Vuosien 2018—2021 luvut sisältävät myös siirtymäkauden ajan voimassa olevat vanhan lain mukaiset ammatillisen lisäkoulutuksen järjestämisluvut (16 järjestäjää vuosina 2018 ja 2019 sekä 11 järjestäjää vuosina 2020 ja 2021).

Lukiokoulutuksen opiskelijamäärät

	2018	2019	2020	2021
	toteutuma	toteutuma	arvio	arvio
Lukiokoulutus, nuorten opetussuunnitelma ¹	92 230	92 980	93 800	94 800
Lukiokoulutus, aikuisten opetussuunnitelma ¹⁾	6 360	6 300	6 350	6 400
Aineopiskelijoiden suorittamien lukion kurssien lukumäärien perusteella lasketut laskennalliset opiskelijat	1 050	910	1 000	1 000

¹⁾ Opiskelijamäärät sisältävät opetus- ja kulttuuritoimen rahoituslain mukaan rahoitettavat opiskelijat (ei valtion, eikä yliopistojen lukio-opiskelijoita). Toteutumatieto on rahoitukseen oikeuttavien opiskelijoiden laskentapäivien painotettu keskiarvo.

Luvun nimike on muutettu.

01. Valtion ammatillisen koulutuksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 8 427 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää myös:

1) Saamelaisalueen koulutuskeskuksen ja Merenkulun turvallisuuskoulutuskeskuksen kansainvälistämiseen, oppimisympäristöjen ja digitaalisten ratkaisujen kehittämiseen, työnantajille maksettaviin koulutuskorvauksiin ja EU:n rahastojen tuella toteutettavien hankkeiden omarahoitusosuutta koskevien menojen maksamiseen

2) enintään 2 400 000 euroa Merenkulun turvallisuuskoulutuskeskuksen liiketaloudellisten suoritteiden hintojen alentamiseen.

Selvitysosa: Merenkulun turvallisuuskoulutuskeskus tuottaa merenkulkuelinkeinon, viranomaisten ja vesillä liikkuvien kansalaisten turvallisuustasoa parantavaa ja ylläpitävää sekä ympäristöonnettomuuksia ehkäisevää turvallisuuskoulutusta pelastautumiskoulutusyksikössä Lohjalla ja palokoulutusyksikössä Upinniemessä. Tavoitteena on, että vuonna 2021 Merenkulun turvallisuuskoulutuskeskus kouluttaa yhteensä 4 600 henkilöä.

Saamelaisalueen koulutuskeskuksen tehtävänä on lisätä saamelaisväestön ammatillista osaamista, järjestää saamelaisalueen elinkeinoelämän tarpeita vastaavaa koulutusta ja edistää alueen työllisyyttä sekä säilyttää ja kehittää saamelaiskulttuuria ja saamen kieltä. Koulutuskeskuksen erityistehtävänä on palvella Euroopan unionin ainutta alkuperäiskansaa. Vuonna 2021 koulutuskeskuksen ammatillisen koulutuksen opiskelijavuosimäärä on noin 125. Saamen kielen ja kulttuurin lukuvuosisikoulutuksessa toteutetaan noin 8 500 opiskelijatyöpäivää ja lyhytkoulutuksessa noin 5 000 opiskelijatyöpäivää.

Henkilötyövuodet

	2019 toteutuma	2020 arvio	2021 tavoite
Saamelaisalueen koulutuskeskus	67	69	68
Merenkulun turvallisuuskoulutuskeskus	25	26	26
Yhteensä	92	95	94

Merenkulun turvallisuuskoulutuskeskuksen liiketaloudellisen toiminnan kustannusvastaavuuslaskelma (1 000 euroa)

	2019 toteutuma	2020 arvio	2021 esitys
Maksullisen toiminnan tuotot	1 259	800	1 100
Maksullisen toiminnan kokonaiskustannukset			
— erilliskustannukset	2 613	2 400	2 600
— osuus yhteiskustannuksista	1 384	1 200	1 100
Kustannukset yhteensä	3 997	3 600	3 700
Kustannusvastaavuus (tuotot - kustannukset)	-2 737	-2 800	-2 600
Kustannusvastaavuus, %	31	22	30
Hintatuki	2 400	2 400	2 400
Kustannusvastaavuus hintatuen jälkeen, %	92	89	95

Määrärahan arvioitu käyttö (euroa)

Saamelaisalueen koulutuskeskus	5 114 000
Merenkulun turvallisuuskoulutuskeskuksen hintatuki	2 400 000
Merenkulun turvallisuuskoulutuskeskuksen muut menot	913 000
Yhteensä	8 427 000

Toiminnan menot ja tulot (1 000 euroa)

	2019 toteutuma	2020 varsinainen talousarvio	2021 esitys
Bruttomenot	9 861	9 547	9 987
Bruttotulot	1 918	1 460	1 560
Nettomenot	7 943	8 087	8 427
Siirtyvät erät			
— siirtynyt edelliseltä vuodelta	1 881		
— siirtynyt seuraavalle vuodelle	2 010		

Määrärahan mitoituksessa huomioon otetut muutokset (1 000 euroa)

Kertameno (siirron palautus momentille 29.20.21)	-200
Saamelaisalueen koulutuskeskuksen tilavuokrat	50
Saamenkielen koulutusmäärien lisääminen	200
JTS-miljardin tuottavuussäästö	-36
Omakustannusperiaatteen toteuttaminen Senaatti-kiinteistöjen vuokrissa	327
Palkkausten tarkistukset	143
Siirtyvien erien taso (HO 2019)	-144
Yhteensä	340

2021 talousarvio	8 427 000
2020 talousarvio	8 087 000
2019 tilinpäätös	8 072 000

21. Ammatillisen koulutuksen ja lukiokoulutuksen yhteiset menot (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 19 006 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

- 1) kokeilu-, tutkimus-, kehittämis- ja arviointihankkeista aiheutuvien menojen ja avustusten maksamiseen
- 2) tietoteknisten palvelujen rahoittamiseen, toiminnan seurannan ja ohjauksen tietojärjestelmien sekä muiden ammatillisen koulutuksen ja lukiokoulutuksen yhteisten menojen rahoittamiseen
- 3) Örebron kuulovammaisten oppilaitoksen suomalaisten ammatillisen koulutuksen opiskelijoiden kustannusten kattamiseen
- 4) enintään 1 700 000 euroa Pohjoiskalotin koulutussäätiön työvoimakoulutuksena järjestämän ammatillisen koulutuksen ja siihen liittyvän majoituksen menoihin

5) enintään 5 000 000 euroa lukiokoulutuksen laatuohjelman toimeenpanosta aiheutuvien menojen ja avustusten maksamiseen

6) EU:n hyväksymien muiden kuin rakennerahastoista rahoitettavien tutkimus- ja koulutushankkeiden maksamiseen

7) enintään 13 henkilötyövuotta vastaavan henkilöstön palkkaamisesta aiheutuvien menojen maksamiseen.

Selvitysosa: Kokeilu-, tutkimus-, kehittämis- ja arviointihankkeilla tuetaan ammatillisen koulutuksen ja lukiokoulutuksen strategisia tavoitteita. Lukiokoulutuksen laatuohjelmalla parannetaan tietopohjaisesti koulutuksen laatua, opettajien työskentelyedellytyksiä ja nuorten hyvinvointia.

Määrärahan mitoituksessa huomioon otetut muutokset (1 000 euroa)

Kertameno (siirron palautus momentilta 29.10.51)	250
Kertameno (siirron palautus momentilta 29.20.01)	200
Lukiokoulutuksen laatuohjelma	5 000
Lukiokoulutuksen yhteiset menot (siirto momentilta 29.10.20)	850
Yhteensä	6 300

Momentin nimike on muutettu.

2021 talousarvio	19 006 000
2020 IV lisätalousarvio	—
2020 talousarvio	12 706 000
2019 tilinpäätös	26 979 000

30. Valtionosuus ja -avustus ammatilliseen koulutukseen (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 966 429 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

1) 931 397 000 euroa opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain (1705/2009) mukaisena rahoituksena ammatillisen koulutuksen perus-, suoritus- ja vaikuttavuusrahoitukseen ja edellä mainitun lain 44 §:n 1 momentin mukaisena valtionavustuksena myönnettävään strategiarahoitukseen ammatillisen koulutuksen järjestäjille

2) edellä mainitun lain 32 i §:ssä tarkoitettuna korvauksena yksityisille ammatillisen koulutuksen järjestäjille koulutuspalveluihin sekä muuhun kuin liiketaloudelliseen toimintaan liittyviin hankintoihin ja toimitilavuokriin sisältyvistä arvonlisäveroista aiheutuviin kustannuksiin sekä kunnan tai kuntayhtymän ammatillisesta koulutuksesta annetun lain mukaiseen toimintaan luovuttaman kiinteistön ja käyttöomaisuuden osalta suoritettavista arvonlisäveroista aiheutuviin kustannuksiin

3) 1 336 000 euroa laskennallisin perustein määräytyvään kompensatioon ammatillisen koulutuksen järjestäjille opetusmetsien käyttöoikeuksien uudistamisen ja opetusmetsämallin mukaisesti.

Kohdassa 1 tarkoitettu ammatillisen koulutuksen strategiarahoituksen osuus on enintään yksi prosentti opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain (1705/2009) 9 §:n mukaisesta ammatillisen koulutuksen määrärahasta.

Ammatillisen koulutuksen tavoitteellinen opiskelijavuosien määrä on enintään 181 700 opiskelijavuotta, mistä työvoimakoulutuksena järjestettävään koulutukseen kohdennettava tavoitteellisten opiskelijavuosien määrä on vähintään 8 100 opiskelijavuotta.

Selvitysosa: Hallitus antaa eduskunnalle talousarvioesitykseen liittyvän esityksen koskien oppivelvollisuuden laajentamista ja oppivelvollisen koulutuksen maksuttomuutta. Lisäksi hallitus antaa eduskunnalle talousarvioesitykseen liittyvän esityksen laiksi opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain (1705/2009) muuttamisesta, jolla säilytetään ammatillisen koulutuksen perus-, suoritus- ja vaikuttavuusrahoitusten osuudet laskennallisesta rahoituksesta vuoden 2020 tasolla.

Opetusmetsämallissa Metsähallitus tekee 11 ammatillisen koulutuksen järjestäjän kanssa vastikkeellisen käyttöoikeussopimuksen. Sopimuksen mukaan puunmyyntitulot tuloutetaan ammatillisen koulutuksen järjestäjien sijaan Metsähallitukselle ja ammatillisen koulutuksen järjestäjille maksetaan kompensatio, joka otetaan lisäyksenä huomioon Metsähallituksen tuloutuksessa valtion talousarvioon.

Määrärahan arvioitu käyttö ja siihen vaikuttavat tekijät (euroa)

Ammatillisen koulutuksen määräraha yhteensä (ei sisällä alv-kompensatioita)	1 933 346 000
— Laskennallisen rahoituksen osuus yhteensä	1 918 346 000
josta perusrahoituksen osuus (70 % laskennallisesta rahoituksesta)	1 342 842 000
josta suoritusrahoituksen osuus (20 % laskennallisesta rahoituksesta)	383 669 000
josta vaikuttavuusrahoituksen osuus (10 % laskennallisesta rahoituksesta)	191 835 000
— Strategiarahoituksen osuus (0,78 % ammatillisen koulutuksen määrärahasta)	15 000 000
Kuntien rahoitusosuus	-1 001 949 000
Arvonlisäverokompensatiot yhteensä	33 696 000
— Arvonlisäverolain (1501/1993) 39 § ja 40 §:ssä tarkoitettuihin koulutuspalveluihin sekä muuhun kuin liiketaloudelliseen toimintaan liittyviin hankintoihin ja toimitilavuokriin sisältyvien arvonlisäverojen osuus yksityisille ammatillisen koulutuksen järjestäjille aiheutuneista kustannuksista	32 696 000
— Yksityiselle koulutuksen järjestäjälle korvattava kunnan tai kuntayhtymän luovuttaman kiinteistön ja käyttöomaisuuden osalta suoritettava arvonlisävero	1 000 000
Kompensatio ammatillisen koulutuksen järjestäjille opetusmetsien käyttöoikeuksien uudistamisen ja opetusmetsämallin mukaisesti	1 336 000
Yhteensä	966 429 000

Määrärahan mitoituksessa huomioon otetut muutokset (1 000 euroa)

ALV-kompensaation tarkentuminen	2 926
Ammatillisen koulutuksen indeksi (2,2 %)	19 493
Nuorisotyöttömyyden vähentämiseksi ja osaamistarpeisiin vastaamiseksi lisättyjen opiskelijavuosien poistuminen	-4 700
Opiskelijavuosien lisääminen lähihoitajien koulutukseen hoitajamitoituksen muutokseen varautumiseksi	27 000
Oppivelvollisuuden laajentaminen (HO 2019)	3 600
Uusien koulutuksen järjestäjien mukaantulo opetusmetsäkompensaation piiriin	512
Yhteensä	48 831

Talousarvioesitys 2021, Ministeriön ehdotus

2021 talousarvio	966 429 000
2020 IV lisätalousarvio	46 500 000
2020 talousarvio	917 598 000
2019 tilinpäätös	825 458 996

35. Valtionosuus ja -avustus lukiokoulutuksen käyttökustannuksiin (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 194 416 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

1) opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain (1705/2009) mukaisten valtionosuuksien ja -avustusten maksamiseen lukiokoulutukseen ja lukioon valmistavaan koulutukseen

2) enintään 1 775 000 euroa edellä mainitun lain 44 §:n 1 momentin mukaisesti lukiokoulutuksen innovatiivisiin oppimisympäristöihin, digitaalisiin koulutuspalveluihin, tieto- ja viestintäteknikan opetuskäytön edistämiseen sekä sen hyödyntämisen kehittämiseen ylioppilastutkinnon suorittamisessa sekä lukioiden kansainvälisen toiminnan valtionavustuksiin.

Selvitysosa: Hallitus antaa eduskunnalle talousarvioesitykseen liittyvän esityksen laiksi opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain (1705/2009) muuttamisesta koskien oppivelvollisuuden laajentamista ja oppivelvollisen koulutuksen maksuttomuutta.

Määrärahan arvioitu käyttö ja siihen vaikuttavat tekijät (euroa)

VALTIONOSUUEDET JA RAHOITUS

Laskennalliset kustannukset (opiskelijamäärä * yksikköhinta)	665 501 000
— kunnallinen lukiokoulutus, nuorten opetussuunnitelma (85 970 * 6 612,74 €)	568 497 000
— yksityinen lukiokoulutus, nuorten opetussuunnitelma (8 860 * 6 648,68 €, sis. alv.)	58 907 000
— kunnallinen lukiokoulutus, aikuisten opetussuunnitelma (4 990 * 4 061,60 €)	20 267 000
— yksityinen lukiokoulutus, aikuisten opetussuunnitelma (1 430 * 4 205,64 €, sis. alv.)	6 014 000
— erityisen koulutustehtävän lisärahoitus (1,57% kokonaiskustannuksista)	11 816 000
Kuntien rahoitusosuus	-472 860 000
Valtionosuus	192 614 000

Määrärahan mitoituksessa käytetyt euromäärät yksikköä kohden (ei sis. alv)

Lukiokoulutus	6 569,61 euroa/opiskelija
---------------	---------------------------

Valtionosuuden mitoituksessa huomioon otettu kuntien rahoitusosuus sisältää 9 940 000 euroa kuntien osuutena lukiokoulutuksesta harjoittelukouluissa ja valtion yleissivistävissä oppilaitoksissa.

Määrärahan mitoituksessa huomioon otetut muutokset (1 000 euroa)

Indeksikorotus (2,3 %)	4 933
Kustannustenjaon tarkistus	-228
Lukiouudistuksen toimeenpano	3 250
Opiskelijamäärämuutos	1 460
Oppivelvollisuuden laajentaminen (HO 2019)	6 700
Valtionosuus ja -avustus lukiokoulutuksen käyttökustannuksiin (siirto momentilta 29.10.30)	178 301
Yhteensä	194 416

2021 talousarvio

194 416 000

40. Korkeakouluopetus ja tutkimus

Valtuus

Suomen Akatemian momenteilta 29.40.51 ja 29.40.53 rahoitettaviin tutkimushankkeisiin, tutkimusrahoituksen ohjelmisto- ja laitehankintoihin, arviointeihin sekä Akatemian rahoittamaan tutkimuksen edistämiseen saa vuonna 2021 hyväksyä sitoumuksia 441 284 000 euron arvosta. Valtuudesta vähintään 40 000 000 euroa on tarkoitettu tutkimusinfrastruktuurien vahvistamiseen, vähintään 10 000 000 euroa tutkimus-, kehittämis- ja innovaatio-ohjelman (ICT) toteuttamiseen, 50 000 000 euroa yliopistojen profiloitumisen vahvistamiseen, vähintään 10 000 000 euroa ilmastonmuutokseen liittyvään tutkimukseen ja vähintään 60 000 000 lippulaivahakuun. Lisäksi mikäli vuoden 2020 myöntämismäärä on jäänyt käyttämättä, saa käyttämättä jääneestä osasta hyväksyä sitoumuksia vuonna 2021.

Tieteellisten seurain valtuuskunnalle voidaan edelleen luovuttaa tilat vastikkeetta.

Selvitysosa:

Yhteiskunnallinen vaikuttavuus

- Suomen tieteen kansainvälinen taso sekä tieto- ja osaamis pohja vahvistuvat edistäten kestäväää talouskasvua ja uusien työpaikkojen syntymistä.
- Korkeasti koulutetun osaavan työvoiman ja tutkijakunnan saatavuus turvataan mahdollistaen yhteiskunnan, kulttuurin ja työelämän uudistuminen.

Suomen tieteen kansainvälinen taso sekä tieto- ja osaamis pohja vahvistuvat

Ammattikorkeakoulut, yliopistot, Suomen Akatemia, Kansallisarkisto, Kotimaisten kielten keskus ja Varastokirjasto luovat edellytyksiä sivistyksen, kestäväen kasvun ja hyvinvoinnin sekä Suomen kilpailukyvyen vahvistamiselle. Toiminta on korkealaatuista, kansainvälistä, vaikuttavaa, eettistä ja tukee yhdenvertaisen ja kulttuurisesti monimuotoisen yhteiskunnan kehitystä.

Toiminnalliset tavoitteet

- Tiedepoliittisin instrumentein ja korkeakoulujen toimenpitein edistetään vahvojen ja verkottuneiden tutkimus- ja osaamiskeskittymien muodostumista, kansainvälistymistä ja kytkeytymistä globaaleihin edelläkävijäverkostoihin.
- Tutkimusrahoituksella vahvistetaan huippututkimuksen edellytyksiä ja kansallisia tutkimusinfrastruktuureja sekä eri toimijoita ja aloja yhdistävää tutkimus- ja innovaatiotoimintaa.
- Korkeakoulut tukevat nousevia tutkimusaloja ja luovat kilpailukykyiset edellytykset kansainväliseen kärkeen tähtäävälle tutkimukselle.
- Tutkimusaineistojen, tutkimustulosten ja osaamisen laajaa hyödyntämistä ja avoimuutta julkisessa päätöksenteossa ja elinkeinoelämän kehittämisessä edistetään, mukaan lukien kaupallistaminen ja osaamisen vienti.
- Tutkimustoiminnan ja tietoyhteiskunnan kehittäminen turvataan korkeatasoisilla tukipalveluilla digitalisaatiota hyödyntäen.
- Avointa tiedettä ja innovaatiotoimintaa edistetään hallinnonalojen välisenä yhteistyönä sekä yhdessä tiedeyhteisön kanssa.
- Tutkitun tiedon media- ja kansalaisnäkyvyyttä sekä tiedekasvatusta edistetään.

Korkeasti koulutetun osaavan työvoiman ja tutkijakunnan saatavuus turvataan

Ammattikorkeakoulut ja yliopistot kehittävät toimintaansa omaehtoisesti siten, että ne ovat tasa-arvoisia, esteettömiä, monikulttuurisia ja vetovoimaisia työ- ja oppimisympäristöjä. Korkeakouluja johdetaan hyvin, työhyvinvointiin panostetaan ja osaamisen kehittämisestä huolehditaan systemaattisesti. Korkeakoulut edistävät näitä tavoitteita myös laajemmin yhteiskunnassa. Korkeakoulut tekevät valtakunnallisesti yhteistyötä avointen, saavutettavien ja joustavien opiskelumahdollisuuksien rakentamiseksi. Korkeakoulut toimivat opiskelijakeskeisesti ja tukevat jatkuvaa oppimista elämän eri tilanteissa siten, että työurat pitenevät ja jatkuva osaamisen kehittäminen mahdollistuu.

Toiminnalliset tavoitteet

- Korkeakoulutetun työvoiman määrää kasvatetaan korkeakoulutuksen tarjontaa lisäämällä, läpäisyä parantamalla ja joustavia opiskelumahdollisuuksia kehittämällä.
- Korkeakoulut ennakoivat työvoima- ja koulutustarpeita yhteistyössä eri sidosryhmien kanssa.
- Korkeakoulut jatkavat alakohtaista ja alojen välistä toiminnallista ja rakenteellista kehittämistä osaamisen kokoamiseksi ja epätarkoituksenmukaisten päällekkäisyyksien purkamiseksi.
- Korkeakoulut profiloituvat vahvuusalueilleen, selkeyttävät ja tiivistävät yhteistyötä ja työnjakoa niin keskenään kuin tutkimuslaitosten kanssa.
- Korkeakoulut nostavat koulutuksen laatua uudistamalla koulutussisältöjä, opetusmenetelmiä, oppimisympäristöjä ja opettajien pedagogista osaamista.
- Korkeakoulut lisäävät jatkuvan oppimisen mahdollisuuksia, monipuolistavat opiskelijoiden ohjausta ja lisäävät yhteistyötä työelämän kanssa.
- Korkeakoulujen toiminnassa korostuu kansainvälisyys ja yrittäjämäinen toimintatapa sekä yhteiskunta- ja globaali vastuu.

Ammattikorkeakoulujen ja yliopistojen opiskelijamäärä

Talousarvioesitys 2021, Ministeriön ehdotus

	2017	2018	2019	2020 arvio	2021 arvio
Ammattikorkeakoulujen perustutkinnot					
— aloittaneet	32 610	33 255	34 224	34 400	34 900
— tutkinnot	23 166	24 504	24 315	24 500	24 600
— opiskelijamäärä	127 728	127 032	126 276	127 100	127 300
Ylemmät ammattikorkeakoulututkinnot					
— aloittaneet	4 962	5 226	5 331	5 500	5 700
— tutkinnot	2 754	3 117	3 324	3 500	3 700
— opiskelijamäärä	12 198	13 368	14 139	14 900	15 500
Yliopiston perustutkinnot¹					
— uudet opiskelijat	20 265	21 759	22 089	22 300	22 500
— suoritettut alemmat korkeakoulututkinnot	13 893	13 461	13 413	13 800	14 200
— suoritettut ylemmät korkeakoulututkinnot	14 910	15 162	16 098	16 200	16 300
— opiskelijamäärä	133 608	134 085	134 340	135 000	135 000
Yliopiston tohtorintutkinnot	1 749	1 782	1 716	1 730	1 760

¹ Sisältää alemman ja ylemmän korkeakoulututkinnon opiskelijat ja tutkinnot

Tutkimus- ja kehittämistoiminnan menojen osuus bruttokansantuotteesta (%)

	2015	2016	2017	2018	2019 arvio	2020 arvio	2021 arvio
T&K-menojen BKT-osuus (%)	2,87	2,72	2,73	2,74	2,71	2,72	2,72

Tutkimushankkeiden myöntämisvaltuuden käytöstä valtiolle aiheutuvat menot (milj. euroa)

Vuosi	Myöntämisvaltuus TA:n mukaisesti								
	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	
2013	302,6	0,7							
2014	280,0	1,9	0,5						
2015	318,8	15,6	3,6	0,5					
2016	338,4	54,8	16,2	3,3	0,5				
2017	348,3	87,2	56,4	18,1	3,5	0,5			
2018	343,3	90,2	89,0	59,3	14,9	3,4	0,5		
2019	368,4	80,6	95,5	98,8	66,1	16,0	4,8	0,5	
2020	438,1	45,6	114,8	106,8	85,3	61,1	19,7	5,0	
2021	441,3		20,2	100,4	115,8	122,1	61,3	18,3	3,1
Yhteensä	376,6	396,2	387,2	286,1	203,1	86,3	23,8	3,1	

Myöntämisvaltuuden muutoksessa on otettu lisäyksenä huomioon 35 000 000 euroa lippulaivahakuun, 10 000 000 euroa ilmastonmuutokseen liittyvään tutkimukseen ja 5 000 000 euroa palautuksena vuoden 2020 10 000 000 euron vähennyksestä opetus- ja kulttuuriministeriölle kansainvälisen EuroHPC-tutkimusinfrastruktuurin rahoittamiseksi ja vähennyksenä 10 000 000 euroa kertaluonteisen covid-tutkimusrahoituksen päättymisestä, 6 000 000 euroa kertaluonteisesta EuroHPC ekosysteemin vahvistamisesta, 20 000 000 euroa kertaluonteisesta kriisi- ja huoltovarmuustutkimuksesta, 10 000 000 euroa kertaluonteisesta uuden joustavan kumppanuusmallin rahoituksesta ja 800 000 euroa siirtona

momentille 29.40.01 ohjelmakoordinaation kuluihin osana teknistä kustannusneutraalia budjetointimuutosta.

Vuodesta 2021 lähtien määrärahojen vuosittaista prosenttijakoa on muutettu vastaamaan paremmin tutkimushankkeiden toteutuneita kuluja.

01. Suomen Akatemian toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 11 981 000 euroa.

Selvitysosa: Suomen Akatemia on tieteellisen tutkimuksen keskeinen rahoittaja Suomessa ja aktiivinen toimija kansallisessa ja kansainvälisessä tiede- ja innovaatiopolitiikassa. Akatemia kohottaa kilpailulla tutkimusrahoituksellaan ja tiedepoliittisella toiminnallaan tutkimuksen laatua ja vaikuttavuutta sekä tukee vahvasti tieteen uudistumista. Suomen Akatemian yhteydessä toimii strategisen tutkimuksen neuvosto, jonka hallinnolliset palvelut tuottaa Akatemian hallintovirasto.

Toiminnallinen tuloksellisuus

— Akatemia tuottaa ministeriöille, korkeakouluille, tutkimuslaitoksille ja muille tahoille tiedepoliittisen päätöksenteon käyttöön laadukasta ja monipuolista tietoon perustuvaa materiaalia ja analyysejä Suomessa tehtävästä tutkimuksesta ja suomalaisista tutkimusorganisaatioista

— Tutkimusrahoituksen hakijat saavat ajanmukaisen tiedon Akatemian rahoitusperiaatteista ja mahdollisuuksista sekä päätöksenteosta

— Akatemia edistää tutkimusaineistojen ja -menetelmien sekä tutkimustulosten saatavuutta avoimen tieteen periaatteiden mukaisesti

— Akatemia toimii laadukkaasti, tehokkaasti ja taloudellisesti ottaen huomioon valtiontalouden toiminnalle asettamat reunaehdot.

Henkisten voimavarojen hallinta

— Suomen Akatemia kehittää ja johtaa työyhteisöään tavoitteena henkilöstön hyvä työkyky ja hyvinvointi, asiantuntijuus, vahva osaaminen ja sen kehittäminen, liikkuvuuden edistäminen sekä valtion työnantajakuva uudistaminen.

Tunnuslukuja	2018 toteutuma	2019 toteutuma	2020 tavoite	2021 tavoite
Yhteiskunnallinen vaikuttavuus				
Akatemian yhteistyökyky (sidosryhmäkysely, max 4)	3,01	-	3,10	-
Avoimesti saatavina olevien vertaisarvioitujen julkaisujen osuus Akatemian hankkeissa (%)	33	51	80	85
Naisten osuus (%) arvioinnin asiantuntijoista	33	34	35	40
Toiminnallinen tuloksellisuus				
Rahoitustoiminta, käsitellyt hakemukset (lkm)	4 113	4 509	4 300	4 200

Talousarvioesitys 2021, Ministeriön ehdotus

Tunnuslukuja	2018 toteutuma	2019 toteutuma	2020 tavoite	2021 tavoite
Rahoitustoiminnan kustannusten osuus myönnetystä rahoituksesta (%)	2,3	2,3	<3,5	<3,5
Akatemiahankkeiden käsittelykustannus (euroa/hakemus)	1 420	1 579	1 450	1 450
Henkisten voimavarojen hallinta				
Työtyytyväisyysindeksi (VMBaro)	3,5	3,6	>=3,6	>=3,6
Henkilötyövuodet	132,5	135,2	142	138

Suomen Akatemian tulostavoitteiden toteuttamiseen käytetään myös momenttien 29.40.51, 29.40.53, 29.40.54 ja 29.40.66 määrärahoja.

Toiminnan menot ja tulot (1 000 euroa)

	2019 toteutuma	2020 varsinainen talousarvio	2021 esitys
Bruttomenot	12 515	11 202	12 310
Bruttotulot	444	400	350
Nettomenot	12 071	10 802	11 960
Siirtyvät erät			
— siirtynyt edelliseltä vuodelta	6 719		
— siirtynyt seuraavalle vuodelle	6 190		

Määrärahan mitoituksessa huomioon otetut muutokset (1 000 euroa)

Ohjelmakoordinaation kulut (siirto momentilta 29.40.51)	800
JTS-miljardin tuottavuussäästö	-56
Omakustannusperiaatteen toteuttaminen Senaatti-kiinteistöjen vuokrissa	139
Palkkausten tarkistukset	316
Siirtyvien erien taso (HO 2019)	-20
Yhteensä	1 179

2021 talousarvio	11 981 000
2020 talousarvio	10 802 000
2019 tilinpäätös	11 542 000

02. Kansallisarkiston toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 19 933 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää myös:

1) Kansallisarkiston kansainvälisen yhteistyön edellyttämien järjestöjen ja ohjelmien jäsenmaksujen ja rahoitusosuuksien maksamiseen

2) EU:n hyväksymien hankkeiden menojen maksamiseen.

Selvitysosa: Kansallisarkisto on asiantuntija- ja palveluorganisaatio sekä humanistisen ja yhteiskuntatieteellisen tutkimuksen infrastruktuuri, jonka toiminnan tavoitteena on, että yhteiskunnan ja yksilön kannalta merkittävä arkistoaines säilyy suppeassa ja käyttökelpoisessa muodossa ja on tehokkaasti käytettävissä asiakaslähtöisesti. Kansallisarkiston tehtävänä on varmistaa kansalliseen kulttuuriperintöön kuuluvien asiakirjojen säilyminen ja niiden käytettävyys, tukea tutkimusta ja tiedon avoimuutta, sekä kehittää arkistointia digitaalisuutta edistämällä.

Toiminnallinen tuloksellisuus

- Kansallisarkisto tehostaa toimintaansa digitaalisilla toimintatavoilla.
- Kansallisarkisto toimii laadukkaasti, tehokkaasti ja taloudellisesti ottaen huomioon valtiontalouden toiminnalle asettamat reunaehdot.

Henkisten voimavarojen hallinta

- Kansallisarkisto kehittää ja johtaa työyhteisöään tavoitteena henkilöstön hyvä työkyky ja -hyvinvointi, asiantuntijuus, vahva osaaminen ja sen kehittäminen, liikkuvuuden edistäminen sekä valtion työnantajakuivan uudistaminen.

Tunnuslukuja	2018 toteutuma	2019 toteutuma	2020 tavoite	2021 tavoite
Yhteiskunnallinen vaikuttavuus				
Arkistoaineiston kokonaismäärä (hyllykilometriä)	221,7	220,3	226,9	231,9
Digitoidun aineiston kokonaismäärä (milj. tiedostoa/v)	74	80	114	151
Sähköisen asioinnin osuus tietopyynnöistä (%)	70	70	70	75
Toiminnallinen tuloksellisuus				
Käsitellyt tietopyyntötilaukset (kpl)	28 806	26 034	26 000	26 000
Digitaalisen aineiston verkkokäyttö (milj. käyntikertaa/v)	1,6	1,9	1,9	2,0
Julkisoikeudelliset tietopyynnöt ja todistukset (euroa/suorite)	-	104	95	90
Henkisten voimavarojen hallinta				
Työtyytyväisyysindeksi (VMBaro)	3,3	3,3	>=3,7	>=3,7
Henkilötyövuodet	203	207	225	222

Toiminnan menot ja tulot (1 000 euroa)

	2019 toteutuma	2020 varsinainen talousarvio	2021 esitys
Bruttomenot	21 069	20 236	21 133
Bruttotulot	1 571	670	1 200
Nettomenot	19 498	19 566	19 933

Talousarvioesitys 2021, Ministeriön ehdotus

	2019 toteutuma	2020 varsinainen talousarvio	2021 esitys
Siirtyvät erät			
— siirtynyt edelliseltä vuodelta	915		
— siirtynyt seuraavalle vuodelle	1 773		

Määrärahan mitoituksessa huomioon otetut muutokset (1 000 euroa)

JTS-miljardin tuottavuussäästö	-55
Omakustannusperiaatteen toteuttaminen Senaatti-kiinteistöjen vuokrissa	184
Palkkausten tarkistukset	358
Siirtyvien erien taso (HO 2019)	-20
Tasomuutos	-100
Yhteensä	367

2021 talousarvio	19 933 000
2020 talousarvio	19 566 000
2019 tilinpäätös	20 357 000

03. Kotimaisten kielten keskuksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 4 431 000 euroa.

Selvitysosa: Kotimaisten kielten keskus on asiantuntija- ja palveluorganisaatio, jonka toiminnan tavoitteena on lisätä tietoa kotimaisista kielistä ja niiden merkityksestä kulttuurissa ja yhteiskunnassa. Toiminnallaan se luo osaltaan edellytyksiä tasa-arvolle Suomessa. Keskus tuottaa palveluja ja julkaisuja, jotka edistävät suomen ja ruotsin kielen käyttöä ja kehittymistä. Keskus tarjoaa palveluitaan ja aineistoaan avoimesti verkossa edistäen tiedon avoimuutta ja digitalisaatiota. Keskus luo edellytyksiä maahanmuuttajien kotouttamiselle laatimalla maahanmuuttajakielten sanakirjoja. Keskus toimii laadukkaasti, tehokkaasti ja taloudellisesti.

Tunnuslukuja	2018 toteutuma	2019 toteutuma	2020 tavoite	2021 tavoite
Julkaisut (painotettu kappalemäärä)	4 019	4 521	3 000	3 000
Kielineuvonta (vastauksia), kpl	7 060	8 881	6 000	6 500
Verkkopalvelun kävijämäärä (vuosittain)	3 167 139	4 462 421	3 300 000	3 400 000
Työtyytyväisyysindeksi (VMBaro)	3,6	3,6	3,4	3,4
Henkilötyövuodet	78	75,9	77	77

Kotimaisten kielten keskuksen tulostavoitteiden toteuttamiseen käytetään myös momentin 29.40.53 määrärahoja.

Toiminnan menot ja tulot (1 000 euroa)

Talousarvioesitys 2021, Ministeriön ehdotus

	2019 toteutuma	2020 varsinainen talousarvio	2021 esitys
Bruttomenot	1 806	1 532	4 881
Bruttotulot	565	450	450
Nettomenot	1 241	1 082	4 431
Siirtyvät erät			
— siirtynyt edelliseltä vuodelta	594		
— siirtynyt seuraavalle vuodelle	461		

Määrärahan mitoituksessa huomioon otetut muutokset (1 000 euroa)

Siirto momentilta 29.40.51 vähentäen vastaava summa momentilta 29.40.53		3 300
Tekninen muutos		2
JTS-miljardin tuottavuussäästö		-7
Omakustannusperiaatteen toteuttaminen Senaatti-kiinteistöjen vuokrissa		25
Palkkausten tarkistukset		82
Siirtyvien erien taso (HO 2019)		-53
Yhteensä		3 349

2021 talousarvio	4 431 000
2020 talousarvio	1 082 000
2019 tilinpäätös	1 108 000

04. Varastokirjaston toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 1 679 000 euroa.

Selvitysosa: Varastokirjasto vähentää toiminnallaan yleisten ja tieteellisten kirjastojen kokoelmatarvetta ja varmistaa, että kokoelmaan luetteloitu aineisto säilyy tiedontarvitsijoiden käytössä. Varastokirjaston toiminta tukee avoimen tieteen edistämistä ja osaamisen kehittämistä yhteiskunnassa osana tutkimuksen infrastruktuureja. Varastokirjasto toimii laadukkaasti, tehokkaasti ja taloudellisesti.

Tunnuslukuja	2018 toteutuma	2019 toteutuma	2020 tavoite	2021 tavoite
Vastaanotetun aineiston määrä (hm/v)	3 007	3 205	3 500	3 500
Tilausten määrä (kpl/v)	97 386	76 080	90 000	92 000
Työtyytyväisyysindeksi (VMBaro)	3,9	3,9	>=4	>=4
Henkilötyövuodet	17,4	17,9	18	18

Toiminnan menot ja tulot (1 000 euroa)

Talousarvioesitys 2021, Ministeriön ehdotus

	2019 toteutuma	2020 varsinainen talousarvio	2021 esitys
Bruttomenot	1 756	1 632	1 682
Bruttotulot	0,4	3	3
Nettomenot	1 755	1 629	1 679
Siirtyvät erät			
— siirtynyt edelliseltä vuodelta	96		
— siirtynyt seuraavalle vuodelle	6		

Määrärahan mitoituksessa huomioon otetut muutokset (1 000 euroa)

Tasokorotus	127
Tekninen muutos	2
JTS-miljardin tuottavuussäästö	-9
Omakustannusperiaatteen toteuttaminen Senaatti-kiinteistöjen vuokrissa	-91
Palkkausten tarkistukset	30
Siirtyvien erien taso (HO 2019)	-9
Yhteensä	50

2021 talousarvio	1 679 000
2020 IV lisätalousarvio	81 000
2020 talousarvio	1 629 000
2019 tilinpäätös	1 665 000

20. Korkeakoululaitoksen ja tieteen yhteiset menot (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 47 169 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

- 1) ammattikorkeakouluja, yliopistoja ja tiedelaitoksia koskevan tutkimus-, arviointi-, selvitys- ja kehittämistoiminnan menojen ja avustusten maksamiseen
- 2) korkeakoulujen, tutkimuslaitosten ja tieteen yhteisten tietoteknisten palvelujen ja tietoverkon rahoittamiseen, korkeakoulujen ja tieteen toiminnan seurannan ja ohjauksen tietojärjestelmien sekä muiden vastaavien yhteisten menojen keskitettyyn rahoittamiseen
- 3) EU:n hyväksymien muiden kuin rakennerahastoista rahoitettavien tutkimus- ja koulutushankkeiden maksamiseen
- 4) enintään 186 henkilötyövuotta vastaavan henkilöstön palkkaamiseen määräaikaisiin tehtäviin
- 5) enintään 400 000 euroa julkisen keskitetyn sähköisen säilytys- ja arkistopalvelun toteuttamiskustannuksiin

Talousarvioesitys 2021, Ministeriön ehdotus

6) enintään 2 500 000 euroa koulutusperäisen maahanmuuton ja ulkomaalaisten korkeakouluopiskelijoiden Suomeen kiinnittymisen ja työllistymisen edistämisen menojen ja avustusten maksamiseen

7) enintään 20 000 000 euroa EuroHPC-ekosysteemin rakentamisesta aiheutuvien menojen ja avustusten maksamiseen.

Selvitysosa: Kehittämistoimilla tuetaan erityisesti korkeakoulu- ja tutkimusjärjestelmän rakenteellista kehittämistä ja uudistamista. Tavoitteena on korkeakoulujen ja tieteen yhteisillä tai yhtenäisillä tietoteknisillä palveluilla kohottaa tukitoimintojen palvelutasoa, alentaa kustannuksia ja edistää sähköistä asiointia. Vuosien 2017—2021 aikana toteutetaan datalähtöisen tutkimuksen kehittämisohjelma tieteen laadun, osaamisen kasvun ja tieteen kilpailukyvyn parantamiseksi sekä digitalisaation hyötyjen saavuttamiseksi.

Ennen vuotta 2021 tehdyistä valtuuden käyttöön liittyvistä sitoumuksista ja sopimuksista aiheutuu valtiolle menoja 3 000 000 euroa vuonna 2021.

Määrärahan arvioitu käyttö (euroa)

Tutkimus-, arviointi-, selvitys- ja kehittämistoiminta	2 369 000
Korkeakoulujen ja tieteen yhteiset tietotekniset palvelut ja tietoverkko	22 000 000
Julkisen keskitetyn sähköisen säilytys- ja arkistopalvelun toteuttamiskustannuksiin, SAPA (enintään)	300 000
Koulutusperäinen maahanmuutto (enintään)	2 500 000
EuroHPC-ekosysteemi (enintään)	20 000 000
Yhteensä	47 169 000

Määrärahan mitoituksessa huomioon otetut muutokset (1 000 euroa)

Datalähtöisen tutkimuksen kehittämisohjelma	-6 000
EuroHPC-ekosysteemin rakentaminen	20 000
Kertaluonteisen vähennyksen palautus	1 000
Kertaluonteiset lisäykset	-1 350
Koulutusperäinen maahanmuutto	2 500
Sähköisen arkistoinnin palvelukokonaisuus (SAPA)	-100
Yhteensä	16 050

2021 talousarvio	47 169 000
2020 IV lisätalousarvio	6 000 000
2020 talousarvio	31 119 000
2019 tilinpäätös	32 523 000

(22.) *Tutkimusinfrastruktuurihankkeiden rahoitus* (siirtomääräraha 3 v)

2019 tilinpäätös	8 500 000
------------------	-----------

50. Valtionrahoitus yliopistojen toimintaan (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään 1 921 271 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää yliopistolain (558/2009) mukaisena rahoituksena:

- 1) 1 717 191 000 euroa laskennallisin perustein määräytyvään yliopistojen perusrahoitukseen
- 2) 166 280 000 euroa korvausta yliopistoille aiheutuneisiin arvonlisäverolain (1501/1993) 39 ja 40 §:ssä tarkoitettuihin koulutuspalveluihin sekä yliopistojen muuhun kuin liiketaloudelliseen toimintaan liittyviin hankintoihin ja toimitilavuokriin sisältyvien arvonlisäverojen kustannuksiin
- 3) enintään 37 800 000 euroa yliopistojen harkinnanvaraiseen rahoitukseen.

Selvitysosa: Yliopistojen valtionrahoitus määräytyy yliopistolain (558/2009) 49 §:n, yliopistoista annetun valtioneuvoston asetuksen (770/2009) ja yliopistojen perusrahoituksen laskentakriteereistä annetun opetus- ja kulttuuriministeriön asetuksen (119/2019) perusteella.

Kohdan 2 korvausta tarkistetaan vuosittain viimeksi toteutuneen yliopistokohtaisen euromääräisen arvonlisäverokertymän perusteella.

Kohdan 3 määrärahaan sisältyy 200 000 euroa liikennetaloustieteen tutkimuksen vahvistamiseen Aalto-yliopistossa.

Helsingin yliopiston yhteydessä toimii Kansalliskirjasto, jonka tehtävistä säädetään yliopistolaissa (558/2009) ja kulttuuriaineistojen tallettamisesta ja säilyttämisestä annetussa laissa (1433/2007). Tavoitteena on vahvistaa Kansalliskirjaston roolia kirjastoalan kansallisena kehittäjänä ja koko kirjastoverkon peruspalvelujen tarjoajana.

Opettajankoulutusta järjestävissä yliopistoissa on opetusharjoittelua ja opettajankoulutuksen kehittämistä varten harjoittelukouluja, joiden tavoitteena on opettajankoulutusta palvelevan toiminnan korkea taso ja läheinen vuorovaikutus yliopiston muun toiminnan kanssa. Harjoittelukoulujen oppilasmäärä on noin 8 800, josta noin 2 300 on lukiolaisia.

Yliopistojen määrälliset tavoitteet

	2015 toteutuma	2017 toteutuma	2019 ¹ toteutuma	2021 ² tavoite
Alemmat korkeakoulututkinnot	15 039	13 893	13 413	16 995
Ylemmät korkeakoulututkinnot	15 315	14 910	16 098	18 236
Tohtorin tutkinnot	1 881	1 748	1 716	1 906
Tieteelliset julkaisut (jufo 2 ja 3)/opetus- ja tutkimushenkilökunta ³	0,48	0,57	0,57	0,58
Kansainvälisten yhteisjulkaisujen osuus tieteellistä julkaisuista (jufo 1—3), %	47,0	49,0	50,0	52,0
Tavoiteajan kuluessa (7 v) valmistuneiden osuus aloittaneista, % ⁴	49,8	51,6	52,5	55,0
Lukuvuodessa vähintään 55 opintopistettä suorittaneiden osuus, %	41,6	43,3	43,9	45,0

Talousarvioesitys 2021, Ministeriön ehdotus

¹⁾ Tutkintomäärissä toteutuma, muuten arvio

²⁾ Tutkintotavoitteissa vuoden 2021 arvo on keskimääräinen tavoite vuosille 2021—2024.

³⁾ Julkaisufoorumi on tieteellisen julkaisutoiminnan laadunarviointia tukeva luokitusjärjestelmä. Kolmiportaisessa luokituksessa keskeiset ulkomaiset ja kotimaiset julkaisukanavat jaotellaan perustasoon (1) ja korkeimman tason (3) väliin.

⁴⁾ Tarkoittaa alemmissä ja ylemmissä korkeakoulututkinnoissa tavoitetutkinnon suorittaneiden osuutta, ylin tutkinto, johon uusi opiskelija on saanut tutkinnon suorittamisoikeuden.

Määrärahan arvioitu käyttö ja siihen vaikuttavat tekijät (euroa)

Yliopistojen laskennallinen perusrahoitus	1 717 191 000
— Kansalliskirjasto	19 000 000
— Harjoittelukoulut	49 204 000
— Yliopistojen muu laskennallinen perusrahoitus	1 648 987 000
Arvonlisäverolain (1501/1993) 39 § ja 40 §:ssä tarkoitettuihin koulutuspalveluihin sekä yliopistojen muuhun kuin liiketaloudelliseen toimintaan liittyviin hankintoihin ja toimitilavuokriin sisältyvien arvonlisäverojen osuus yliopistoille aiheutuneista kustannuksista	166 280 000
— Arvio vuoden 2021 ALV-kompensaatioksi	159 389 000
— Vuoden 2019 korvauksiin kohdennetun ALV -kompensaation ja toteutuman välisen eron mukainen tarkistus	6 891 000
Yliopistolain (558/2009) mukainen yliopistojen harkinnanvarainen rahoitus (enintään)	37 800 000
Yhteensä	1 921 271 000

Kuntien rahoitusosuus harjoittelukouluissa annettavan lukiokoulutuksen kustannuksiin, 8 596 000 euroa, on otettu huomioon momentin 29.20.35 mitoituksessa.

Määrärahan mitoituksessa huomioon otetut muutokset (1 000 euroa)

ALV -kompensaation tarkentuminen	-12 181
Kertaluonteiset lisäykset	-2 000
Korkeakoulujen aloituspaikkamäärän lisääminen	24 000
Liikennetaloustieteen tutkimuksen vahvistaminen (siirto momentilta 31.01.01)	200
Yliopistoindeksi (2,2 %)	37 043
Yhteensä	47 062

2021 talousarvio	1 921 271 000
2020 IV lisätalousarvio	67 000 000
2020 talousarvio	1 874 209 000
2019 tilinpäätös	1 767 113 000

51. Suomen Akatemian tutkimusmäärärahat (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 327 230 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

Talousarvioesitys 2021, Ministeriön ehdotus

- 1) tutkimuksesta, tutkijanuran eri vaiheiden tehtävistä, tutkimusinfrastruktuurien, tutkimusedellytysten kehittämisestä, tutkimuksen hyödyntämisen edistämisestä, valtionavustuksista ja apurahoista sekä kansainvälisestä yhteistyöstä aiheutuvien menojen maksamiseen
- 2) kansainvälisten järjestöjen, mukaan lukien tutkimusinfrastruktuurien, rahoitusosuuksista aiheutuvien menojen maksamiseen
- 3) EU:n hyväksymien tutkimus- ja koulutushankkeiden menojen maksamiseen
- 4) Suomen Akatemian tutkimusrahoituksen ohjelmisto- ja laitehankintojen menoihin.

Kohdassa 1 tarkoitettu tutkimusrahoitus budjetoidaan maksatuspäätösperusteisena. Tutkimusrahoituksesta saadaan maksaa ennakoita talousarvion ulkopuolisille rahoituksen saajille.

Selvitysosa:

Määrärahan mitoituksessa huomioon otetut muutokset (1 000 euroa)

Covid-19 -tutkimusrahoitus (IILTA2020, 10 me valtuutta)	4 000
Ilmastonmuutokseen liittyvään tutkimukseen, valtuutta 10 milj.euroa	2 000
Kriisi- ja huoltovarmuustutkimukseen (IVLTAE2020, 20 me valtuutta)	7 000
Ohjelmakoordinaation kulut, siirto momentille 29.40.01	-800
Siirto momentille 29.40.03 lisäten vastaavalla summalla momentin 29.40.53.01 määrärahoja	-3 300
Tutkimusinfrastruktuurien vahvistaminen (IVLTAE2020, 20 me valtuutta)	10 000
Tutkimusinfrastruktuurien vahvistamiseen, valtuutta 20 milj.euroa	1 000
Uuden kumppanuusmallin rahoitus (IVLTAE2020, 10 me valtuutta)	5 000
Uusi lippulaivahaku (IVLTAE2020, 25 me valtuutta)	10 000
Valtuuspäätösten maksatusten ajoituksen muutos	7 226
Yliopistojen profiloitumisen vahvistaminen, valtuuspäätösten maksatusten ajoituksen muutos	5 000
Yhteensä	47 126

2021 talousarvio	327 230 000
2020 IV lisätalousarvio	26 000 000
2020 III lisätalousarvio	3 000 000
2020 talousarvio	280 104 000
2019 tilinpäätös	251 783 030

53. Rahapelitoiminnan tuotot tieteen edistämiseen (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 104 456 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

- 1) Suomen Akatemian rahoittamasta tutkimuksesta, tutkijanuran eri vaiheiden tehtävistä, tutkimusedellytysten kehittämisestä, tutkimuksen hyödyntämisen edistämisestä, valtionavustuksista ja apurahoista sekä kansainvälisestä yhteistyöstä aiheutuvien menojen maksamiseen

- 2) arvioinneista, tieteellisestä julkaisutoiminnasta ja tieteen tunnetuksi tekemisestä aiheutuvien menojen maksamiseen
- 3) yksityisen arkistotoiminnan valtionavustuksiin ja kehittämismenoihin
- 4) Kotimaisten kielten kesuksesta annetun lain 8 §:n 1 momentin mukaisesti viraston toiminnasta aiheutuviin menoihin. Määrärahaa saa käyttää yhdessä momentin 29.40.03 kanssa enintään 82 henkilötyövuotta vastaavan henkilöstön, myös virkaan nimitettyjen virkamiesten palkkausmenoihin
- 5) päätöksentekoa tukevaa yhteiskunnallista tutkimusta tekeville yhteisöille ja tutkimuslaitoksille myönnettävien valtionavustusten maksamiseen
- 6) kansainväliseen yhteistyöhön osallistumisesta aiheutuvien menojen maksamiseen
- 7) tieteen edistämiseksi, tieteen ja yhteiskunnan sekä kansalliskielten ja yhteiskunnan vuorovaikutuksen edistämiseksi myönnettävien valtionavustusten, -palkintojen ja apurahojen, tieteellisen kirjallisuuden kääntämis- ja painattamismenojen, tiedonjulkistamisen, tutkimusetiikan ja vastuullisen tieteen edistämismenojen sekä tieteen tukemiseen liittyvistä tutkimuksista, selvityksistä ja julkaisuista aiheutuvien menojen maksamiseen
- 8) tutkimusaineistojen käytön saatavuuden parantamiseksi ja tutkimuksen infrastruktuurihankkeisiin myönnettäviin valtionavustuksiin ja valtion laitosten vastaavien hankkeiden menojen maksamiseen sekä enintään 7 henkilötyövuotta vastaavan henkilöstön palkkaamiseen määräaikaisiin tehtäviin
- 9) tiedeyhteisöjen käytössä olevien valtion toimitilojen vuokriin.

Kohdassa 1 tarkoitettu tutkimusrahoitus budjetoidaan maksatuspäätösperusteisena. Tutkimusrahoituksesta saadaan maksaa enakoita talousarvion ulkopuolisille rahoituksen saajille.

Kohdassa 4 tarkoitettujen henkilöiden osalta työnantajalle maksetut sairausvakuutuksen mukaiset etuudet otetaan nettobudjetoitaessa tuloina huomioon.

Selvitysosa:

Määrärahan arvioitu käyttö (euroa)

Suomen Akatemian käytettäväksi tutkimushankkeiden rahoittamiseen ja tieteellisen tutkimuksen edistämiseen	68 973 000
Yksityisen arkistotoiminnan valtionavustuksiin ja kehittämismenoihin	5 803 000
Kotimaisten kielten keskuksen toimintaan	327 000
Tiedekeskus Heureka toimintaan ja tiedekasvatusta tukeviin hankkeisiin	3 000 000
Tieteellisten seurain valtuuskunnalle tieteellisten yhteisöjen yhteistoiminnan ja tieteellisen tiedonvälityksen edistämistä varten	6 300 000
Ulkomailla toimivien tiedeinstituuttien toimintaan	2 350 000
Digitaalisten tietoaisteistojen löydettävyyden, saavutettavuuden, yhteentoimivuuden ja uudelleenikäytettävyyden edistämiseen	4 153 000
Valtiontalouden ulkopuolisten tutkimuslaitosten sekä tieteen ja yhteiskunnan vuorovaikutuksen edistämiseen ja muihin tieteen tukemisesta aiheutuviin menoihin	5 200 000
Päätöksentekoa tukevaa yhteiskunnallista tutkimusta tekeville yhteisöille ja tutkimuslaitoksille myönnettäviin avustuksiin	600 000

Talousarvioesitys 2021, Ministeriön ehdotus

Eräisiin kansainvälisen tieteellisen yhteistyön menoihin, jäsenmaksuihin ja rahoitusosuuksiin	7 000 000
Avustusten maksamiseen niiden tiedeinstituuttien tilakustannuksiin, jotka maksavat vuokraa ulkoministeriölle	750 000
Yhteensä	104 456 000

Määrärahan mitoituksessa huomioon otetut muutokset (1 000 euroa)

Tasomuutos	-1 030
Yhteensä	-1 030

Määräraha on kehyksen ulkopuolinen.

2021 talousarvio	104 456 000
2020 talousarvio	105 486 000
2019 tilinpäätös	107 303 942

54. Strateginen tutkimusrahoitus (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 55 631 000 euroa.

Valtuus

Vuonna 2021 saa tehdä uusia rahoituspäätöksiä enintään 55 631 000 euron arvosta.

Valtuutta ja määrärahaa saa käyttää:

- 1) strategiseen tutkimukseen valtioneuvoston päättämien teema-alueiden ja painopisteiden mukaisesti
- 2) strategisen tutkimuksen neuvoston rahoittamien tutkimushankkeiden ja -ohjelmien, tutkimuksen infrastruktuureista, apurahoista ja kansainvälisestä yhteistyöstä aiheutuvien palkkausmenojen sekä muiden menojen ja avustusten maksamiseen myös ulkomaiselle organisaatiolle
- 3) arvioinneista aiheutuvien kulutusmenojen maksamiseen.

Määrärahaa saa käyttää myös kansallisena vastinrahoituksena EU-hankkeiden ja muiden kansainvälisten tutkimusrahoittajien hankkeisiin, jos hankkeet ovat valtioneuvoston päättämien teema-alueiden ja painopisteiden sekä neuvoston ohjelmarakenteen mukaisia.

Määräraha budjetoidaan maksatuspäätösperusteisena. Tutkimusrahoituksesta saadaan maksaa ennakoita talousarvion ulkopuolisille rahoituksen saajille lukuun ottamatta yrityksiä.

Selvitysosa: Strateginen tutkimus on pitkäjänteistä, ongelmakeskeistä ja tieteellisesti korkeatasoista yhteiskuntapolitiikkaa ja yhteiskunnan toimintojen kehittämistä palvelevaa tutkimusta, jonka tarkoituksena on löytää ratkaisuja merkittäviin yhteiskunnan haasteisiin ja ongelmiin. Rahoitusta kohdennetaan laaja-alaisesti erilaisten yhteiskunnan merkittävien ja suurien haasteiden tutkimukseen ja muun muassa tutkimukseen, joka palvelee elinkeinoelämän uudistamista ja kilpailukykyä, työelämän

kehittämistä julkisen sektorin kehittämistä palvelevaan tutkimukseen jne. Rahoitus mahdollistaa tutkimuksen suuntaamisen yhteiskunnan muuttuvien tietotarpeiden mukaisesti sekä tutkimuksen katvealueille. Tutkimushankkeita rahoitetaan yhteiskunnallisen merkityksen, vaikuttavuuden ja tutkimuksen laadun perusteella.

Strategisen tutkimuksen neuvoston tutkimushankkeiden myöntämisvaltuuden käytöstä valtiolle aiheutuvat menot (1 000 euroa), arvio

Vuosi	Valtuus	2015-2019	2020	2021	2022	2023	2024
2015	55 631	54 771	0	0	0	0	0
2016	55 631	54 518	413	0	0	0	0
2017	55 631	35 590	13 604	6 267	0	0	0
2018	55 631	26 978	18 000	8 610	2 043	0	0
2019	55 631	3 364	18 100	19 500	14 667	0	0
2020	55 631		4 514	18 500	18 500	14 117	0
2021	55 631			2 754	18 500	20 500	13 877
Yhteensä		175 221	54 631	55 631	53 710	34 617	13 877

Määrärahan mitoituksessa huomioon otetut muutokset (1 000 euroa)

Valtuuspäätösten maksatusten ajoituksen muutos	1 000
Yhteensä	1 000

2021 talousarvio	55 631 000
2020 talousarvio	54 631 000
2019 tilinpäätös	41 694 035

55. Valtionrahoitus ammattikorkeakoulujen toimintaan (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään 914 596 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

- 1) 833 292 000 euroa laskennallisin perustein määräytyvään perusrahoitukseen ammattikorkeakouluille ammattikorkeakoululain (932/2014) mukaisena rahoituksena
- 2) 53 938 000 euroa korvaukseen ammattikorkeakouluille aiheutuneisiin arvonlisäverolain (1501/1993) 39 ja 40 §:ssä tarkoitettuihin koulutuspalveluihin sekä ammattikorkeakoulujen muuhun kuin liiketaloudelliseen toimintaan liittyviin hankintoihin ja tilavuokriin sisältyvien arvonlisäverojen kustannuksiin
- 3) enintään 27 060 000 euroa ammattikorkeakoululain (932/2014) mukaiseen ammattikorkeakoulujen harkinnanvaraiseen rahoitukseen
- 4) 306 000 euroa laskennallisin perustein määräytyvään kompensatioon ammattikorkeakouluille opetusmetsien käyttöoikeuksien uudistamisen ja opetusmetsämallin mukaisesti.

Selvitysosa: Ammattikorkeakoulujen valtionrahoitus määräytyy ammattikorkeakoululain (932/2014) 43 §:n, ammattikorkeakouluista annetun valtioneuvoston asetuksen (1129/2014) ja opetus- ja kulttuuriministeriön ammattikorkeakoulujen perusrahoituksen laskentakriteereistä annetun asetuksen (117/2019) perusteella.

Kohdan 2 korvaus perustuu viimeksi toteutuneen vahvistetun tilinpäätöksen tietoihin.

Kohdan 3 määrärahaan sisältyy 2 100 000 euroa ammattikorkeakoulujen aloituspaikkojen lisäämiseen Savonlinnassa 150 paikalla vuodesta 2020 alkaen.

Kohdan 4 opetusmetsämallissa Metsähallitus tekee kolmen ammattikorkeakoulun (Hämeen ammattikorkeakoulu, Karelia-ammattikorkeakoulu, Novia yrkeshögskolan) kanssa vastikkeellisen käyttöoikeussopimuksen. Sopimuksen mukaan puunmyyntitulot tuloutetaan ammattikorkeakoulujen sijaan Metsähallitukselle ja ammattikorkeakouluille maksetaan kompensatio, joka otetaan lisäyksenä huomioon Metsähallituksen tuloutuksessa valtion talousarvioon.

Ammattikorkeakoulujen toiminnallisen tuloksellisuuden tunnuslukuja ja määrälliset tavoitteet

	2015 toteutuma	2017 toteutuma	2019 toteutuma	2021 ¹ tavoite
Ammattikorkeakoulututkinnot	23 715	23 166	24 315	27 639
Ylemmät ammattikorkeakoulututkinnot	2 367	2 754	3 324	4 717
Ammatillinen opettajankoulutus, valmistuneet	1 788	1 725	1 608	1 550
Julkaisut/opettajat ja t&k-henkilöstö	1,28	1,41	1,5	1,7
Ammattikorkeakoulututkinnon suorittaneet viiden vuoden kuluttua aloittamisesta, % aloittaneista	55,8	57,3		60,0
Lukuvuodessa vähintään 55 opintopistettä suorittaneet opiskelijat, % amk-tutkinnon opiskelijoista	62,6	62		64,0

¹ Tutkintotavoitteissa vuoden 2021 arvo on keskimääräinen tavoite vuosille 2021–2024.

Määrärahan arvioitu käyttö ja siihen vaikuttavat tekijät (euroa)

Ammattikorkeakoulujen laskennallinen perusrahoitus	833 292 000
Arvonlisäverolain (1501/1993) 39 § ja 40 § tarkoitettuihin koulutuspalveluihin sekä ammattikorkeakoulujen muuhun kuin liiketaloudelliseen toimintaan liittyviin hankintoihin ja toimitilavuokriin sisältyvien arvonlisäverojen osuus ammattikorkeakouluille aiheutuneista kustannuksista	53 938 000
Ammattikorkeakoululain (932/2014) mukainen ammattikorkeakoulujen harkinnanvarainen rahoitus (enintään)	27 060 000
Kompensaatio ammattikorkeakouluille opetusmetsien käyttöoikeuksien uudistamisen ja opetusmetsämallin mukaisesti	306 000
Yhteensä	914 596 000

Määrärahan mitoituksessa huomioon otetut muutokset (1 000 euroa)

ALV-kompensaation tarkentuminen	-3 276
Ammattikorkeakouluindeksi 2,2%	18 110
Korkeakoulujen aloituspaikkamäärän lisääminen	16 000

Talousarvioesitys 2021, Ministeriön ehdotus

Korkeakoulujen aloituspaikkamäärän lisääminen Savonlinnassa	1 050
Mekaaninen puurakentaminen ammattikorkeakouluissa	240
Yhteensä	32 124

2021 talousarvio	914 596 000
2020 IV lisätalousarvio	67 000 000
2020 talousarvio	882 472 000
2019 tilinpäätös	834 944 000

66. Rahoitusosuudet kansainvälisille järjestöille (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 20 079 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää Suomen maksuosuuksien maksamiseen Euroopan hiukkasfysiikan tutkimuskeskukselle (CERN), Euroopan eteläiselle observatoriolle (ESO), Euroopan molekyylibiologian laboratoriolle (EMBL), Euroopan molekyylibiologian konferenssille (EMBC), Euroopan Yliopistoinstituutille (EUI), eurooppalaiselle synkrotonisäteilykeskukselle (ESRF) ja Euroopan antiprotoni- ja ionitutkimuslaitokselle (FAIR) sekä vastaaville kansainvälisille tieteellisille järjestöille.

Selvitysosa: Jäsenmaksuosuudet määräytyvät pääsääntöisesti jäsenmaiden kansantuoteosuuksien perusteella järjestöjen tekemien päätösten mukaisesti.

2021 talousarvio	20 079 000
2020 talousarvio	20 079 000
2019 tilinpäätös	19 036 732

89. Valtion rahoitus yliopistojen pääomasijoituksiin (kiinteä määräraha)

2021 talousarvio

—

70. Opintotuki

Selvitysosa: Opetus- ja kulttuuriministeriön yhteiskunnallisen vaikuttavuuden tavoite opintotukitoimille on opiskelujan toimeentulon turvaaminen ja opintotuen mitoittaminen siten, että mahdollistetaan tasa-arvoiset edellytykset osaamistason parantamiseen tukemalla omaehtoiseen koulutukseen hakeutumista ja päätoimista opiskelua.

Opintotuen vaikuttavuutta arvioidaan määrääjain toteutettavilla tutkimushankkeilla.

Opintotukilain (65/1994) mukainen opintotuki koostuu opintorahasta, opintorahan huoltajakorotuksesta, asumislisästä ja opintolainan valtiontakauksesta. Opintotuen tarkoituksena on turvata opintojen aikaista toimeentuloa.

Opintolaina korostaa koulutuksen investointiluonnetta ja se on maksettava takaisin. Opintolainaa nostanut ja määräajassa korkeakoulututkinnon suorittanut on oikeutettu opintolainahyvitykseen tai opintolainavähennykseen, minkä tarkoituksena on kannustaa tutkinnon suorittamiseen tavoiteajassa.

Opintojen päätyttyä voidaan opintolainojen erääntyneet korot maksaa pienituloiselle opintovelalliselle korkoavustuksena valtion varoista ilman takaisinmaksuvelvollisuutta. Korkoavustus turvaa siten lainan takaisinmaksua ehkäisten samalla valtion takausvastuun kasvu.

Korkeakouluopiskelijoiden ateriatuen tarkoituksena on mahdollistaa kohtuuhintainen päivittäinen ruokailu. Avustusta myönnettäessä sovelletaan korkeakouluopiskelijoiden ruokailun tukemisen perusteista annettua valtioneuvoston asetusta (375/2020).

Koulumatkatukilain (48/1997) mukainen koulumatkatuki korvaa oppivelvollisuusiän ylittäneille tarkoitettuja perusopintoja, lukio-opintoja tai ammatillisia opintoja harjoittavan opiskelijan kohtuulliset päivittäiset koulumatkakustannukset. Koulumatkakustannusten laskentaperusteista säädetään opetus- ja kulttuuriministeriön asetuksella (465/2019).

Opintotuen toimeenpanotehtävät hoitaa Kansaneläkelaitos yhteistyössä oppilaitosten kanssa. Opetus- ja kulttuuriministeriö vastaa opintotukitoiminnan yleisestä johtamisesta, ohjauksesta ja kehittämisestä.

Toiminnallinen tuloksellisuus ja toiminnalliset tavoitteet

Opintotukea kehitetään osaamistason vahvistamiseksi siten, että järjestelmä edistää suunnitelmallista ja päätoimista opiskelua ja opintoaikojen lyhenemistä.

Opintotukimäärärahat ja opintotuen saajat

	2017	2019	2021 arvio
Opintotukimenot (milj. euroa)			
Opintoraha			
— korkea-aste	334,2	278	304,7
— toinen aste	122,3	131	144,6
Asumislisä	145,6	13,5	19,5
Opintolainan valtioneuvoston takaus	34,6	68,3	103,2
Koulumatkatuki	46,8	43	50,1
Ateriatuki	30,8	30	37,9
Opintotuen saajat			
Opintoraha			
— korkea-aste	188 798	190 130	197 000
— toinen aste	125 377	124 337	119 000
Asumislisä			
— korkea-aste	125 938	17 915	19 500
— toinen aste	43 178	3 644	3 600
Koulumatkatuki	64 001	60 574	74 400
Valtioneuvoston takauksen saajat			
Korkea-aste	188 113	189 856	193 000
Toinen aste	34 715	59 819	62 000

Valtion takaamien opintolainojen lainakanta oli vuoden 2019 lopussa 3 980 milj. euroa. Opintolainaa oli vuoden 2019 lopussa 468 749 henkilöllä. Keskimääräinen opintolainan määrä oli ammatillisen

perustutkinnon suorittaneella 9 100 euroa, ammattikorkeakoulututkinnon suorittaneella 13 900 euroa ja ylempään korkeakoulututkinnon suorittaneella 15 400 euroa.

Määrärahan mitoituserusteet

Keskimääräinen opintotuki	2017	2019	2021 arvio
Opintoraha, €/kk			
— korkea-aste	280	249	253
— toinen aste	166	195	209
Asumislisä, €/kk	195	202	201
Koulumatkatuki, €/kk	171	153	150

Vuonna 2021 määrärahan mitoituksessa säännönmukaisesti opintorahaa saavien määräksi arvioidaan 228 000, joista korkeakouluopiskelijoita on 148 300 ja muita opiskelijoita 79 700. Asumislisän saajamääräksi arvioidaan 12 000. Koulumatkatuen säännönmukaisen saajamäärän arvioidaan olevan 42 900 opiskelijaa.

Opintorahan perusmäärä (euroa/kk)

	1.8.2020	1.8.2021 (arvio ¹)
— vanhempiensa luona asuvat, alle 20-vuotiaat	39,04	39,28
— vanhempiensa luona asuvat, 20 vuotta täyttäneet	82,20	82,70
— muualla asuvat, alle 18-vuotiaat	102,75	103,38
— muualla asuvat, 18 vuotta täyttäneet	252,76	254,30
— avioliitossa olevat	252,76	254,30
— alle 18-vuotiaista lasta huoltavat	353,75	356,01

¹) KEL-indeksin mukaiset euromäärät ovat arvioita 1.8.2021 lukien, lopulliset pisteluvut vahvistetaan lokakuussa 2020.

- Vanhempien tulot voivat pienentää tai korottaa opintorahan määrää.
- Lasta huoltavalle opiskelijalle maksettavan opintorahan huoltajakorotuksen määrä on 1.8.2021 lukien 101,61 euroa kuukaudessa.
- Opintorahan vähävaraikorotukseen oikeutettu alle 20-vuotias sekä pienituloisen perheen alle 17-vuotias lukiokoulutuksen ja ammatillisen koulutuksen opiskelija on oikeutettu oppimateriaalilisään (46,80 €/kk).
- Ulkomailla tai Ahvenanmaan maakunnassa opiskelevan asumislisän määrä on 210 euroa kuukaudessa.
- Koulumatkatukea myönnetään, kun opiskelijan yhdensuuntainen koulumatka on vähintään kymmenen kilometriä ja koulumatkakustannukset ovat yli 54 euroa kuukaudessa. Opiskelijan omavastuuosuus on 43 euroa kuukaudessa. 1.8.2021 lukien maksuttomaan koulutukseen oikeutettujen opiskelijoiden koulumatkat voidaan korvata ilman omavastuuta koulumatkan pituuden ollessa vähintään viisi kilometriä.

Opintotuen saajamäärän ja käyttöasteen arvioitu kehitys

Talousarvioesitys 2021, Ministeriön ehdotus

	2017	2019	2021 arvio
Lukio	24 916 (24 %)	30 456 (25 %)	31 000 (30 %)
Ammatillinen koulutus	91 054 (64 %)	87 965 (61 %)	90 000 (63 %)
Ammattikorkeakoulu	90 833 (67 %)	89 949 (67 %)	93 500 (67 %)
Yliopisto	87 708 (62 %)	89 835 (63 %)	93 000 (66 %)

01. Opintotuen muutoksenhakulautakunnan toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään 647 000 euroa.

Selvitysosa: Opintotuen muutoksenhakulautakunta toimii ensimmäisenä muutoksenhakuasteena opintotuki- ja koulumatkatukiasioissa (laki opintotuen muutoksenhakulautakunnasta 1080/2012). Vuonna 2021 arvioidaan valituksia tulevan vireille noin 3 500. Valitusten tavoitteellinen keskimääräinen käsittelyaika on korkeintaan 7 kuukautta.

Määrärahan mitoituksessa huomioon otetut muutokset (1 000 euroa)

JTS-miljardin tuottavuussäästö	-3
Palkkausten tarkistukset	16
Siirtyvien erien taso (HO 2019)	-5
Yhteensä	8
2021 talousarvio	647 000
2020 talousarvio	639 000
2019 tilinpäätös	635 000

52. Opintolainojen valtiontakaus (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 103 200 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää opintotukilain (65/1994) mukaisista valtiontakauksista aiheutuviin menoihin.

Selvitysosa:

Määrärahan arvioitu käyttö (euroa)

Opintolainahyvitys	65 000 000
Takausvastuusuoritukset	26 000 000
Maksuvapautukset	6 000 000
Tileistä poistot	6 000 000
Korkoavustukset	200 000
Yhteensä	103 200 000

Määrärahan mitoituksessa huomioon otetut muutokset (1 000 euroa)

Opintolainahyvitysten määrän kasvu	10 000
Takausvastuumenojen määrän kasvu	9 000
Yhteensä	19 000

2021 talousarvio	103 200 000
2020 talousarvio	84 200 000
2019 tilinpäätös	68 268 783

55. Opintoraha ja asumislisä (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 468 800 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää opintotukilain (65/1994) mukaisten opintorahan ja asumislisän maksamiseen.

Selvitysosa: Hallitus antaa eduskunnalle talousarvioesitykseen liittyvän esityksen oppivelvollisuusudistuksesta, johon sisältyy esitys laiksi opintotukilain muuttamisesta. Esityksen mukaan oikeus opintotukilain mukaiseen oppimateriaalilisään poistuu maksuttomaan koulutukseen oikeutetuilta opiskelijoilta.

Määrärahan arvioitu käyttö (euroa)

Korkeakouluopiskelijoiden opintorahat	304 700 000
Muiden oppilaitosten opiskelijoiden opintorahat	144 600 000
Asumislisä	19 500 000
Yhteensä	468 800 000

Määrärahan mitoituksessa huomioon otetut muutokset (1 000 euroa)

Indeksitarkistuksen vaikutus	4 000
Korkeakoulujen aloittajapaikkojen lisäys	3 900
Lähihoitajaopiskelijoiden määrän lisäys	4 000
Opintotuen käytön kasvu	11 000
Oppimateriaalilisän saajamäärän pieneneminen (oppivelvollisuuden laajentaminen, HO 2019)	-1 900
Yhteensä	21 000

2021 talousarvio	468 800 000
2020 talousarvio	447 800 000
2019 tilinpäätös	422 666 077

57. Korkeakouluopiskelijoiden ateriatuki (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 37 864 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

1) avustuksen maksamiseen opiskelijaravintoloille Suomessa sijaitsevassa suomalaisessa korkeakoulussa alempaa tai ylempää korkeakoulututkintoa, ammattikorkeakoulututkintoa tai ylempää ammattikorkeakoulututkintoa suorittavien opiskelijoiden sekä opintotukeen oikeuttavaa täydennyskoulutusta tai erikoistumiskoulutusta suorittavien opiskelijoiden aterioiden hinnan alentamiseksi 2,30 eurolla ateriaa kohti

2) ylimääräisen avustuksen maksamiseen muualla kuin korkeakoulun tiloissa sijaitsevan opiskelijaravintolan pitäjälle enintään 1 euro, kuitenkin enintään opiskelija ruokailusta aiheutuvien tila- ja laitekustannusten määrä, sellaista ateriaa kohden, josta maksetaan ateriatukea.

Selvitysosa:

Määrärahan arvioitu käyttö (euroa)

Korkeakouluopiskelijoiden ateriatuki	35 364 000
Opiskelijaravintoloiden ylimääräinen avustus	2 500 000
Yhteensä	37 864 000

Määrärahan mitoituksessa huomioon otetut muutokset (1 000 euroa)

Ateriakohtaisen avustuksen korotus 1.1.2021	5 200
Korkeakoulujen aloittajapaikkojen lisäys	300
Päätoimisen opiskelun kasvu	1 000
Tarvearvion tekninen tarkennus	-262
Yhteensä	6 238

2021 talousarvio	37 864 000
2020 talousarvio	31 626 000
2019 tilinpäätös	30 097 378

59. Koulumatkatuki (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 50 100 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää koulumatkatuesta annetun lain (48/1997) mukaisen tuen maksamiseen.

Selvitysosa: Opetus- ja kulttuuriministeriön asetuksessa eräiden koulumatkakustannusten laskentaperusteista (544/2015) säädettäviä laskennallisten kustannusten perusteita voidaan tarkistaa

kustannuskehityksen perusteella 1.8.2021 lukien. Hallitus antaa eduskunnalle esityksen oppivelvollisuusudistuksesta, johon sisältyy esitys laiksi koulumatkatukilain muuttamisesta. Esityksen mukaan 1.8.2021 lukien maksuttomaan koulutukseen oikeutettujen opiskelijoiden koulumatkat voidaan korvata ilman omavastuuta koulumatkan pituuden ollessa vähintään viisi kilometriä.

Määrärahan mitoituksessa huomioon otetut muutokset (1 000 euroa)

Koulumatkatuen uudistus 1.8.2021 (oppivelvollisuuden laajentaminen, HO 2019)	5 900
Lähihoitajakoulutuksen lisäys	1 000
Päätoimisen opiskelun kasvu	1 200
Tarvearvion täsmennys	-11 600
Yhteensä	-3 500

2021 talousarvio	50 100 000
2020 talousarvio	53 600 000
2019 tilinpäätös	43 135 791

80. Taide ja kulttuuri

Selvitysosa: Edistetään opetus- ja kulttuuriministeriön kulttuuripolitiikan strategia 2025 mukaisia yhteiskunnallisen vaikuttavuuden tavoitteita. Tavoitteiden saavuttamista edistetään erityisesti taide- ja taiteilija-, kulttuuriperintö-, kirjasto-, kulttuurivienti-, tekijänoikeus- ja audiovisuaalisen politiikan keinoilla. Vuoden 2021 tavoitteiden saavuttamista vaikeuttavat merkittävästi koronavirusepidemian seuraukset ihmisten ja yhteisöjen toimintakykyyn, työllisyyteen ja talouteen. Kulttuuripolitiikan strategiaa toteutetaan niin, että taiteen ja kulttuurin tekeminen, tuotanto, kulutus ja käyttö palautuvat mahdollisimman nopeasti koronaepidemian aiheuttamaa kriisiä edeltävälle tasolle.

Yhteiskunnallisen vaikuttavuuden tavoitteet

- *Luova työ ja tuotanto:* Taiteellisen ja muun luovan työn tekemisen edellytykset parantuvat ja tuotannon sekä jakelun muodot monipuolistuvat.
- *Osallisuus ja osallistuminen kulttuuriin:* Osallisuus kulttuuriin lisääntyy ja eri väestöryhmien erot osallistumisessa kaventuvat.
- *Kulttuurin perusta ja elinvoimaisuus:* Kulttuurin perusta on vahva ja elinvoimainen.

Luova työ ja tuotanto: Taiteellisen ja muun luovan työn tekemisen edellytykset parantuvat ja tuotannon sekä jakelun muodot monipuolistuvat

Luovan työn ja taiteellisen ilmaisun muodot ovat monipuolistuneet ja toimintaympäristö muuttunut. Taiteen alat, niiden toimintamuodot ja rakenteet poikkeavat toisistaan. Taiteilijoiden toimeentulo on jäänyt jälkeen muun väestön tulotason kehityksestä. Koronaepidemian aiheuttama kriisi on heikentänyt entisestään toimeentuloa ja lisännyt työttömyyttä toimialalla. Taiteilija-apurahojen tason nostaminen korjaa hieman tilannetta, mutta tarvitaan myös muita toimia, joilla vahvistetaan taiteilijan toimeentuloa ja asemaa työmarkkinoilla. Luovan alan yritysten tarpeet tulee huomioida osana yleisiä yritystoiminnan elvyttämistoimia, mutta myös kehitettäessä muutoin rahoitus- ja tukijärjestelmiä.

Toiminnallisen tuloksellisuuden tavoitteet

- Kehitetään taiteilijoiden ja taiteen asemaan vaikuttavia tuki- ja edistämisyhteistyöjärjestelmiä ottaen huomioon koronakriisin aiheuttamat vauriot taiteen ja kulttuurin tuotannossa, jakelussa ja kulutuksessa.
- Tuetaan luovien alojen kasvua vahvistamalla kulttuurisisältöjen tuotekehityksen, viennin ja kansainvälistymisen sekä kulttuurimatkailun edellytyksiä ottaen huomioon koronaepidemian aikana tehdyt erityisesti jakeluun ja saatavuuteen liittyvät innovaatiot ja niiden hyödyntäminen.
- Kehitetään edelleen luovien alojen toimintaedellytyksiä yhteistyössä työ- ja elinkeinoministeriön kanssa.
- Uudistetaan yksityisen kopioinnin hyvitysjärjestelmää.
- Valmistellaan vuoden 2019 tekijänoikeusdirektiiveistä johtuvat muutokset tekijänoikeuslainsäädäntöön.

Tavoitteeseen liittyvät mittarit ¹	2018 toteutuma	2019 toteutuma	2020 arvio	2021 arvio
<i>Taiteilijat</i>				
— vuosiapurahan saajien/hakemusten määrä	294/2 548	304/2 673	300/2 871	300/2 600
— pääkaupunkiseudulla asuvien osuus kaikista Taiteen edistämiskeskuksen apurahojen hakijoista/saajista (sis. yhteisöt), %	49/51	49/50	46/48	49/50
— taiteilijaeläkkeiden kokonaismäärä (31.12.)	1 073	1 087	1 080	1 100
— uusien taiteilijaeläkkeiden saajien määrä suhteessa hakijoiden määrään, %	10,9	10,7	11,5	11
— taidealan ammattien työttömät työnhakijat	6 217	6 047	6 000	6 000
<i>Kulttuurin toimiala</i>				
— kulttuuriammateissa päätyössään toimivat (työvoimatutkimus)	135 000	-	135 000	140 000
— kulttuurialan yritysten toimipaikat	-	21 000	21 500	21 500
— kulttuurialan yritysten henkilöstö	-	55 000	55 300	55 300
— kulttuurialan yritysten liikevaihto (mrd. euroa)	-	14	14,2	14,2
— pelialan yritysten liikevaihto (mrd. euroa)	-	2,8	2,8	2,8

¹⁾ Vuosien 2020 ja 2021 luvut ovat arvioita ennen koronaepidemiaa.

Osallisuus ja osallistuminen kulttuuriin: Osallisuus kulttuuriin lisääntyy ja eri väestöryhmien erot osallistumisessa kaventuvat

Osallisuus kulttuuriin edellyttää kulttuuristen oikeuksien toteutumista ja yhdenvertaiset osallistumismahdollisuudet takaavia taide- ja kulttuuripalveluja. Yhteiskunnan monimuotoisuudessa, alueiden erilaistuksessa ja kuntatalouden kiristyessä tarvitaan uudenlaista yhteistyötä kulttuuripalveluja tuottavien toimijoiden kesken sekä uusia osallisuutta ja osallistumista edistäviä malleja toimintaan. Digitaalisia palveluja kehitettäessä voidaan hyödyntää koronaepidemian aikana saatuja kokemuksia.

Yleisten kirjastojen toiminnoissa ja palveluissa on tarpeen parantaa erityisesti digitaalisten sisältöjen yhdenvertaista saatavuutta. Alueellisesti kattavan ja monimuotoisen taide- ja kulttuurifestivaalitoiminnan edistäminen pohjautuu vuoteen 2025 ulottuvan toimintaohjelman linjauksiin. Kuntien kulttuuritoiminnan ja taiteen perusopetuksen kehittämisen tueksi tarvitaan tietopohjan vahvistamista.

Taide ja kulttuuri lisäävät ihmisten hyvinvointia, minkä vuoksi niiden tulee näkyä ja vaikuttaa ihmisten arjessa, kuten varhaiskasvatuksessa ja koulupäivän yhteydessä tapahtuvassa harrastustoiminnassa, elinympäristöissä sekä sosiaali- ja terveystoimen palveluissa.

Toiminnallisen tuloksellisuuden tavoitteet

- Taide-, kulttuuri- ja kirjastopalveluja on saatavilla eri väestöryhmien tarpeisiin ja palvelujen käyttö palaa vuotta 2020 edeltäneelle tasolle.
- Vahvistetaan kulttuurisen moninaisuuden toteutumista taiteen- ja kulttuurin sisällöissä ja palveluissa sekä toimialan toimijarakenteissa.
- Juurrutetaan taiteen ja kulttuurin harrastamista koulupäivän yhteyteen sekä taide- ja kulttuuripalvelutoimintaa osaksi sosiaali- ja terveydenhuoltoa.
- Uudistetaan Näkövammaisten kirjasto Celiaa koskeva laki.

Tavoitteeseen liittyvät mittarit ¹	2018 toteutuma	2019 toteutuma	2020 tavoite	2021 tavoite
<i>Kansalliset taidelaitokset</i>				
<i>Suomen kansallisooppera ja -baletti</i>				
— esitysten määrä	654	622	660	600
— maksavat kävijät, 1 000 henk.	231	221	210	220
— yleisökontaktit, 1 000 henk.	290	286	280	300
<i>Suomen Kansallisteatteri</i>				
— esitysten määrä	1 264	1 086	1 000	900
— maksavat kävijät, 1 000 henk.	178	191	160	145
— yleisökontaktit, 1 000 henk.	195	201	170	155
<i>Kansallisgalleria</i>				
— kokoelma- ja erikoisnäyttelyiden määrä	18	20	18	9
— maksavat kävijät, 1 000 henk.	409	521	500	392
— yleisökontaktit, 1 000 henk.	2 242	2 720	2 800	2 500
<i>Valtionosuutta saavat teatterit, orkesterit ja museot</i>				
— teattereiden esitysten määrä	12 100	11 800	12 200	12 200
— teattereiden kävijät, 1 000 henk.	2 251	2 240	2 200	2 200
— orkestereiden konserttien määrä	2 800	2 800	2 800	2 800
— orkestereiden konserttien kuulijat, 1 000 henk.	961	960	960	960
— museoiden kävijät (VOS-museot ja muut päätoimisesti hoidetut museot), 1 000 henk.	7 129	7 636	7 000	7 000
<i>Elokuva</i>				
— Kotimaisten elokuvien teatteriensi-illat	41	42	40	40
— kotimaisten elokuvien katsojat elokuvateattereissa, 1 000 henk.	1 900	1 400	2 000	2 000
<i>Yleiset kirjastot</i>				
— pää- ja sivukirjastojen määrä, kpl	720	718	717	717
— yleisten kirjastojen kokonaislainaus, 1 000 kpl	84 581	85 957	86 000	86 000
— fyysiset kirjastokäynnit, 1 000 kpl	49 825	53 746	54 000	54 000
— kirjastojen verkkokäynnit, 1 000 kpl	38 026	47 024	48 000	49 000
— kirjastojen järjestämien tapahtumien osallistujat, 1 000 henk.	931	995	997	999
<i>Kuntien kulttuuritoiminta</i>				
Kulttuuritoiminnan nettokäyttökustannukset: ka. €/asukas (sis. taiteen perusopetus, kirjastot, museot ja näyttelyt, teatteri, tanssi ja sirkus, musiikki, muu kulttuuritoiminta)	-	141	141	141

¹⁾ Vuosien 2020 ja 2021 luvut ovat arvioita ennen koronaepidemiaa.

Kulttuurin perusta ja elinvoimaisuus: Kulttuurin perusta on vahva ja elinvoimainen

Taide on suurin rahapeliottojen edunsaaja opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnonalalla, ja taiteen ja kulttuurin toimialan valtion rahoituksesta yli puolet rahoitetaan näistä varoista. Tämä vaarantaa vakavasti toimialan rahoituksen rahapelitoiminnan tuloutusten vähentyessä ellei toteuteta riittäviä kompensatiokeinoja. Koronaepidemian aiheuttamat vauriot toimialalle edellyttävät myös elvytysrahoitusta.

Kulttuurin toimialan rahoitusjärjestelmien kehittämisessä on tärkeää pitää yllä tasapaino rahoituksen ennakoitavuuden ja joustavuuden välillä. Tässä tarkoituksessa on toteutettu museoita koskeva valtionosuusjärjestelmän uudistus, ja vastaava uudistus tarvitaan esittäviin taiteisiin. Kulttuuriperintöalalla muinaismuistolain ajantasaistaminen on monivuotinen prosessi. Kulttuuriperintö tulee nähdä monipuolisesti sen hyödyntämismahdollisuuksien ja yhteiskunnallisten vaikutusten näkökulmasta. Kulttuuriaineistojen digitointia jatkettaessa aineistot saadaan laajasti käytettäviksi ja niiden pitkäaikaissäilytys tulee turvatuksi.

Kestävän kehityksen arvojen ja periaatteiden mukainen toiminta ulottuu taide- ja kulttuuripolitiikan kaikille osa-alueille. Se voi johtaa toimialan toimintatapojen uudistumiseen ja toimia muutosvoimana laajemmin yhteiskunnassa.

Toiminnallisen tuloksellisuuden tavoitteet

- Tuetaan taiteen ja kulttuurin toimialan selviämistä koronaepidemian aiheuttamista seurauksista.
- Uudistetaan esittävän taiteen valtionosuusjärjestelmä.
- Aloitetaan muinaismuistolain uudistaminen.
- Laaditaan kulttuuriperintöstrategia.
- Tuetaan kulttuuriperintöaineistojen digitaalisen saatavuuden, käytön ja pitkäaikaissäilytyksen lisääntymistä.

Finna-palvelu, mittarit	2018 toteutuma	2019 toteutuma	2020 tavoite	2021 tavoite
Aineistoja tarjoavien organisaatioiden määrä	344	369	390	400
Haettavissa oleva aineistomäärä (milj.)	15,3	16,5	17,5	19
Verkossa saatavilla olevat aineistot (milj.)	1,9	2,1	2,4	2,7
Verkkokäynnit (milj.)	31,3	43	42	44

01. Taiteen edistämiskeskuksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 4 338 000 euroa.

Selvitysosa: Taiteen edistämiskeskus on taiteen asiantuntija- ja palveluvirasto, jonka tehtävänä on edistää taidetta ja kulttuuria kansallisesti ja kansainvälisesti. Viraston tehtävänä on edistää taiteilijoiden työtä ja toimeentuloa, vahvistaa yhteiskunnan demokraattista ja tasa-arvoista kehitystä taiteen ja kulttuurin avulla sekä seurata ja arvioida keskuksen toimialan kehitystä ja tehdä kehittämissuhteita.

Taiteen edistämiskeskus rahoittaa taiteilijoiden työtä ja erilaisten yhteisöjen toimintaa vuosittain. Virasto edistää taiteen ja taiteilijoiden asemaa sekä taiteen ja kulttuuripalveluiden saavutettavuutta ja saatavuutta kehittämisohjelmilla ja muilla palveluilla.

Viraston yhteydessä toimii luottamuselimiä, joita ovat valtion taidetoimikunnat, alueelliset taidetoimikunnat sekä Kirjailijoiden ja kääntäjien kirjastoapurahalautakunta ja Kuvataiteen näyttöapurahalautakunta. Niiden tehtävänä on myöntää vertaisarviointiin perustuen apurahoja, toimia oman toimialansa asiantuntijana ja osallistua viraston strategian laadintaan.

Viraston yhteydessä toimii taideneuvosto. Sen tehtävänä on päättää valtion taidetoimikuntien määrästä, niiden tarkemmista nimistä ja toimialoista. Taideneuvosto myös nimeää jäsenet valtion taidetoimikuntiin ja alueellisiin taidetoimikuntiin ja esittää taiteen akateemikon arvonimeä.

Taiteen edistämiskeskuksen tehtävä yhteiskunnallisten vaikuttavuustavoitteiden toteuttamisessa on:

- Edistää taiteilijoiden toimeentuloa ja työllisyyttä.
- Vahvistaa demokraattisen ja tasa-arvoisen yhteiskunnan kehitystä taiteen ja kulttuurin avulla.

Opetus- ja kulttuuriministeriö asettaa Taiteen edistämiskeskukselle seuraavat toiminnallisen tuloksellisuuden tavoitteet:

- Uudistetaan viraston yhteydessä toimivien vertaisarviointia tekevien luottamuselinten toimintaa ja rakennetta.
- Uudistetaan virastorakennetta ja alueellisia palveluita.

Tuloksellisuuden tunnusluvut	2018 toteutuma	2019 toteutuma	2020 tavoite/arvio	2021 tavoite/arvio
Valtionavustus- ja apurahahakemukset	13 661	13 040	12 000	11 000
Myönteiset valtionavustus- ja apurahapäätökset	3 283	2 966	3 000	2 500
Apuraha-/avustushakemuksen käsittelyaika (keskimäärin viikkoa)	21	14	14	14
Tukimuotojen lukumäärä	23	22	19	19
Toimielinten lukumäärä	23	24	20	20
Henkisten voimavarojen hallinta				
Henkilötyövuodet	87	80	91	81
Työtyytyväisyysindeksi (VMBaro)	3,5	3,4	3,6	3,6

Toiminnan menot ja tulot (1 000 euroa)

	2019 toteutuma	2020 varsinainen talousarvio	2021 esitys
Bruttomenot	4 275	4 116	4 338
Bruttotulot	60	10	0
Nettomenot	4 215	4 106	4 338
Siirtyvät erät			
— siirtynyt edelliseltä vuodelta	350		

	2019 toteutuma	2020 varsinainen talousarvio	2021 esitys
— siirtynyt seuraavalle vuodelle	249		

Määrärahan mitoituksessa huomioon otetut muutokset (1 000 euroa)

Taloushallinnon vahvistaminen (1 htv)			90
JTS-miljardin tuottavuussäästö			-9
Omakustannuseriaatteen toteuttaminen Senaatti-kiinteistöjen vuokrissa			36
Palkkausten tarkistukset			135
Siirtyvien erien taso (HO 2019)			-20
Yhteensä			232

2021 talousarvio	4 338 000
2020 II lisätalousarvio	100 000
2020 I lisätalousarvio	900 000
2020 talousarvio	4 106 000
2019 tilinpäätös	4 115 000

03. Suomenlinnan hoitokunnan toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 2 103 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää myös:

- 1) perusparannushankkeiden rahoittamiseen
- 2) kalusto- ja laitehankintoihin.

Selvitysosa: Suomenlinnan hoitokunta vastaa Unescon maailmanperintöluetteloon otetun ja kansainvälisesti merkittävän Suomenlinnan rakennuskulttuurimuistomerkin restauroinnista, ylläpidosta, esittelemisestä ja kehittämisestä. Suomenlinnan hoitokunnan tehtävänä on kulttuuriperintökokonaisuuden säilyttäminen kansallisten suojelutavoitteiden ja maailmanperintösopimuksen velvoittamalla tavalla. Suomenlinnan hoitokunta huolehtii linnoituksen säilymisestä, kävijähallinnan ja käytönhallinnan kestävästä tasapainosta.

Suomenlinnan hoitokunnan tehtävänä yhteiskunnallisten vaikuttavuustavoitteiden toteuttamisessa on:

- Osaavalla ja oikea-aikaisella korjausrakentamisella sekä restauroinnilla edistetään kulttuurista ja ekologista kestävyttä. Toteutetaan Agenda 2030:n tavoitteista erityisesti kestävään matkailuun liittyviä toimenpiteitä.
- Kerrotaan kävijöille Suomenlinnan maailmanperintöarvoista ja niiden suojelusta sekä kannustetaan heitä toimimaan vastuullisesti.
- Edistetään sidosryhmien keskinäistä vuorovaikutusta.

— Maailmanperintökohteen erityiset yleismaailmalliset arvot, autenttisuus ja eheys säilyvät, riskeihin on varauduttu ja kohteen hoito toteuttaa kestävää kehitystä. Maailmanperintökohteen arvojen säilymisestä huolehditaan hoito- ja käyttösuunnitelman avulla.

Opetus- ja kulttuuriministeriö asettaa Suomenlinnan hoitokunnalle seuraavat tavoitteet:

	2018	2019	2020	2021
Tuloksellisuuden tunnusluvut	toteutuma	tavoite/arv toteutuma	tavoite/arv io	tavoite/arv io
Yhteiskunnallinen vaikuttavuus				
Suomenlinnan paikallistaloudellinen vaikutus (milj. euroa)	23	24	24	25
Toiminnallinen tehokkuus				
Vuokra-asuntojen käyttöaste, %	94,2	94	94	92
Vuokratuotot, kasvu %	1,0	1,0	0,5	0,5
Henkisten voimavarojen hallinta				
Henkilötyövuodet	81,1	82	83	83
Työtyytyväisyysindeksi (VMbaro)	3,6	3,7	3,75	3,8

Toiminnan menot ja tulot (1 000 euroa)

	2019	2020	2021
	toteutuma	varsinainen talousarvio	esitys
Bruttomenot	9 379	8 635	8 643
Bruttotulot	7 087	6 540	6 540
Nettomenot	2 292	2 095	2 103
Siirtyvät erät			
— siirtynyt edelliseltä vuodelta	425		
— siirtynyt seuraavalle vuodelle	357		

Maksullisen toiminnan kustannusvastaavuuslaskelma, liikeloudelliset suoritteet (1 000 euroa)

	2019	2020	2021
	toteutuma	varsinainen talousarvio	esitys
Maksullisen toiminnan tuotot	7 086	6 700	6 700
Maksullisen toiminnan kokonaiskustannukset	6 956	6 820	6 820
Kustannusvastaavuus (tuotot - kustannukset)	129	-120	-120
Kustannusvastaavuus, %	100	98	98

Määrärahan mitoituksessa huomioon otetut muutokset (1 000 euroa)

JTS-miljardin tuottavuussäästö	-5
--------------------------------	----

Palkkausten tarkistukset	38
Siirtyvien erien taso (HO 2019)	-25
Yhteensä	8

2021 talousarvio	2 103 000
2020 IV lisätalousarvio	400 000
2020 II lisätalousarvio	700 000
2020 talousarvio	2 095 000
2019 tilinpäätös	2 224 000

04. Museoviraston toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 22 452 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää myös kalusto- ja laitehankintoihin.

Selvitysosa: Museovirasto on kulttuuriperinnön ja kulttuuriympäristön viranomainen, asiantuntija ja tiedontuottaja. Museovirasto vastaa kulttuuriperintötiedon keräämisestä ja säilyttämisestä, kulttuuriympäristön ja kulttuuriomaisuuden suojelusta, museoalan ohjaamisesta ja kehittämisestä sekä kulttuuriperintöalan kansainvälisten sopimusten asiantuntijuudesta yhteistyössä muiden viranomaisten kanssa. Museovirastoon kuuluva Suomen kansallismuseo vastaa kulttuurihistoriallisesta kansalliskokoelmasta sekä museo- ja nähtävyyshankkeiden ohjelmistosta ja yleisötyöstä.

Museoviraston tehtävänä yhteiskunnallisten vaikuttavuustavoitteiden toteuttamisessa on:

- edistää toiminnassaan läpäisevästi yhdenvertaisuutta, demokratiaa ja osallisuutta kulttuuriperintöön
- huolehtia monimuotoisesta kulttuuriperinnöstä yhteiskunnallisena voimavarana
- edistää kestävästä kehityksestä yleisötyön, kulttuuriperinnön suojelun ja omien toimintatapojen muutoksen kautta
- osallistua aktiivisesti kansalliseen ja kansainväliseen yhteistyöhön kulttuuriperinnön merkityksen ja mahdollisuuksien tunnistamiseksi ja hyödyntämiseksi

Opetus- ja kulttuuriministeriö asettaa Museovirastolle seuraavat tavoitteet:

- Palveluita, aineistoja ja tutkimusinfrastruktuuria kehitetään saavutettaviksi, asiakaslähtöisiksi ja mahdollisimman digitaalisiksi tutkimuksen edistämiseksi ja tiedon sekä ymmärryksen lisäämiseksi kulttuuriperinnöstä.
- Uudet palvelut ja yhteistyö toimijoiden kanssa vahvistavat kulttuurialan merkitystä kansantaloudessa ja parantavat alan työskentelyedellytyksiä. Kansallismuseon laajennuksen ja uuden toimintamallin suunnittelu ja toteuttaminen käynnistetään.

	2018	2019	2020	2021
Tuloksellisuuden tunnusluvut	toteutuma	toteutuma	tavoite/arvio	tavoite/arvio

Tuotokset ja laadunhallinta

Talousarvioesitys 2021, Ministeriön ehdotus

	2018	2019	2020	2021
Tuloksellisuuden tunnusluvut	toteutuma	toteutuma	tavoite/arvio	tavoite/arvio
Objektien katselumäärät Finna-palvelussa, kpl	635 050	465 834	600 000	700 000
Sähköisesti luetteloitujen objektien saatavuus Finna-palvelussa, kpl	265 813	263 795	285 000	305 000
Museoiden ja linnojen kokonaiskävijämäärä	710 896	762 481	730 000	740 000
Toiminnallinen tehokkuus				
Museo- ja linnassakäynnin keskihinta, euroa	2,19	2,37	2,12	2,15
Museo- ja linnassakäynnin keskitulo, euroa	4,36	3,96	3,86	3,87
Henkisten voimavarojen hallinta				
Työtyytyväisyysindeksi (VMBaro)	3,77	3,85	3,77	3,78
Henkilötyövuodet	267	276	270	275

Toiminnan tulot ja menot (1 000 euroa)

	2019	2020	2021
	toteutuma	varsinainen talousarvio	esitys
Bruttomenot	28 834	25 254	25 952
Bruttotulot	6 899	3 500	3 500
Nettomenot	21 935	21 754	22 452
Siirtyvät erät			
— siirtynyt edelliseltä vuodelta	1 930		
— siirtynyt seuraavalle vuodelle	994		

Määrärahan mitoituksessa huomioon otetut muutokset (1 000 euroa)

Kansallismuseon uusi toimintamalli ja näyttelyohjelmisto	150
Vuoden 2021 vuokrien indeksitarkistukset (1,5%)	107
JTS-miljardin tuottavuussäästö	-42
Omakustannusperiaatteen toteuttaminen Senaatti-kiinteistöjen vuokrissa	226
Palkkausten tarkistukset	429
Siirtyvien erien taso (HO 2019)	-172
Yhteensä	698

2021 talousarvio	22 452 000
2020 IV lisätalousarvio	1 700 000
2020 II lisätalousarvio	591 000
2020 talousarvio	21 754 000
2019 tilinpäätös	20 999 000

05. Näkövammaisten kirjaston toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 5 510 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää myös kalusto- ja laitehankintoihin.

Selvitysosa: Näkövammaisten kirjasto (Celia) on saavutettavan kirjallisuuden ja julkaisemisen asiantuntijakeskus, joka tukee lukemisesteisten henkilöiden yhdenvertaisia mahdollisuuksia lukemiseen, oppimiseen ja yhteiskunnalliseen osallistumiseen. Celia tuottaa ja välittää kirjallisuutta saavutettavassa muodossa, kuten äänikirjoina ja pistekirjoina, yhteistyössä kirjastojen ja kustantajien kanssa sekä tarjoaa neuvontaa saavutettavassa julkaisemisessa.

Celia tuottaa uusia kauno-, tieto- ja oppikirjanimekkeitä noin 1 250. Celia tuottaa lukemisesteisten koululaisten ja toisen asteen opiskelijoiden oppimateriaalia sekä tutkintoa suorittavien korkea-asteen opiskelijoiden tutkintovaatimuksissa olevia kirjoja uudistetun julkaisupolitiikan mukaisesti.

Celia välittää kirjallisuutta asiakkaiden käyttöön noin miljoona kertaa vuodessa yhteistyössä yleisten kirjastojen ja korkeakoulukirjastojen sekä muiden yhteisöjen kanssa. Verkkolainauksen osuus kaikista lainoista kasvaa. Palvelu on asiakkaille maksutonta.

Näkövammaisten kirjaston tehtävänä yhteiskunnallisten vaikuttavuustavoitteiden toteuttamisessa on:

- parantaa kirjallisten sisältöjen saavutettavuutta lukemisesteisille henkilöille tuottamalla neuvonta- ja asiantuntijapalveluita sekä vahvistamalla yhteistyötä sidosryhmien kanssa.
- laatia pitkän tähtäyksen verkkopalvelustrategia.
- ylläpitää ja vahvistaa palveluidensa saatavuutta yhteistyökumppanien kautta ja lisätä uusien asiakkaiden pääsyä palveluiden piiriin.
- toteuttaa uudistettua julkaisupolitiikkaa, jossa on otettu huomioon muiden toimijoiden tuottamat saavutettavat julkaisut ja niiden saatavuus.
- vahvistaa lasten ja nuorten oppimismahdollisuuksia kehittämällä lapsille ja nuorille suunnattuja tuotteita ja palveluita yhteistyössä eri toimijoiden kanssa ja edistämällä lukemista.

Opetus- ja kulttuuriministeriö asettaa Näkövammaisten kirjasto Celialle seuraavat tavoitteet:

	2018 toteutuma	2019 toteutuma	2020 tavoite/arvio	2021 tavoite/arvio
Tuloksellisuuden tunnusluvut				
Tuotokset ja laadunhallinta				
— Vuosittaiset kirjahankinnat Celian kokoelmaan (tuotanto+valmishankinnat)	1 653	1 630	1 300	1 250
— Saavutettavan julkaisemisen suositukset, saavutettavuusneuvonta ja -koulutukset, lkm	28	63	30	30
— Aktiivisten lasten ja nuorten osuus Celian rekisterissä olevista lapsista ja nuorista, %	-	21	24	31
— Oppikirjatoimitusten määrä	45 938	56 344	50 000	42 500
Toiminnallinen tehokkuus				
— Asiakkaita palveluiden piirissä	45 567	65 096	74 000	86 000
— Verkkolainojen osuus kokonaislainauksesta, %	-	79	81	84
— Verkkolainojen osuus kokonaislainauksesta, %	60	67	72	75
Henkisten voimavarojen hallinta				
— Henkilötyövuodet	42	43	45	45
— Työtyytyväisyysindeksi (VMBaro)	3,31	3,36	3,5	3,5

Toiminnan menot ja tulot (1 000 euroa)

Talousarvioesitys 2021, Ministeriön ehdotus

	2019	2020	2021
	toteutuma	varsinainen talousarvio	esitys
Bruttomenot	5 512	5 241	5 540
Bruttotulot	44	30	30
Nettomenot	5 468	5 211	5 510
Siirtyvät erät			
— siirtynyt edelliseltä vuodelta	867		
— siirtynyt seuraavalle vuodelle	597		

Määrärahan mitoituksessa huomioon otetut muutokset (1 000 euroa)

Celian ICT-ylläpitokustannukset	230
Näkövammaisten verkkopalvelujen uudistaminen	-25
Saavutettavan julkaisemisen edistämistyön vahvistaminen	100
JTS-miljardin tuottavuussäästö	-12
Palkkausten tarkistukset	83
Siirtyvien erien taso (HO 2019)	-77
Yhteensä	299

2021 talousarvio	5 510 000
2020 IV lisätalousarvio	240 000
2020 talousarvio	5 211 000
2019 tilinpäätös	5 199 000

06. Kansallisen audiovisuaalisen instituutin toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 7 452 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää myös:

- 1) kaluste- ja laitehankintoihin
- 2) avustusten maksamiseen
- 3) enintään 250 000 euroa esitystoiminnan ja muun maksullisen palvelutoiminnan hintatukeen.

Selvitysosa: Kansallinen audiovisuaalinen instituutti (KAVI) tallettaa ja säilyttää elokuvia, televisio- ja radio-ohjelmia, edistää audiovisuaalista kulttuuriperintöä sekä turvaa lasten kehitystä ja hyvinvointia mediaympäristössä.

KAVI hankkii kokoelmiinsa lakisääteisen talletusvelvollisuuden alaisia filmi- ja videotuotannon esityskopioita ja oheismateriaaleja, tallentaa digitaalisesti radion ja television ohjelmavirtaa opetus- ja kulttuuriministeriön hyväksymän suunnitelman mukaisesti, ottaa vastaan kotimaisten radio- ja tv-ohjelmien alkuperäislaatuista tallenteita lakisääteisinä talletuksina sekä valvoo kuvaohjelmien

tarjoamista ja kuvaohjelmaluokittelijoiden työtä julkisen valvontasuunnitelman mukaisesti. KAVI ylläpitää rekisteriä kuvaohjelmien tarjoajista ja kuvaohjelmaluokittelijoista sekä julkista kuvaohjelmaluetteloa. KAVI tarjoaa koulutusta, ohjausta ja tukipalveluita kuvaohjelmaluokittelijoille ja kuvaohjelmien tarjoajille sekä ylläpitää ja kehittää luokitteluohjelmistoa.

Kansallisen audiovisuaalisen instituutin tehtävä yhteiskunnallisten vaikuttavuustavoitteiden toteuttamisessa on:

— Kotimaisen kulttuuriperinnön saavutettavuutta ja käytettävyyttä lisätään digitoimalla aineistoja ja kokoelmia sekä tarjoamalla digitoituja sisältöjä yleisön saataville Kansallisen digitaalisen kirjaston asiakasliittymä FINNAn sekä KAVIn radio- ja tv-arkiston katselu- ja kuuntelupisteiden kautta.

— Elokuvakulttuurin ja -kasvatuksen tarjontaa monipuolistetaan ja elokuvakulttuurin saavutettavuutta lisätään erityisesti kouluille, lapsille ja nuorille.

— Kriittistä medialukutaitoa ja mediakasvatusta edistetään ja lapsille turvallista mediaympäristöä tuetaan valvomalla kuvaohjelmien tarjontaa.

Opetus- ja kulttuuriministeriö asettaa Kansalliselle audiovisuaaliselle instituutille seuraavat tavoitteet:

	2020			
Tuloksellisuuden tunnusluvut	2018 toteutuma	2019 toteutuma	tavoite/ar vio	2021 tavoite/arvio
Tuotokset ja laadunhallinta				
— Kokoelmien hoito/arkistoidut elokuvat, lkm	137 386	138 951	143 700	146 100
— Maksulliset palvelut/esitystoiminnan katsojamäärät	50 330	49 262	53 000	56 000
— Digitaalisesti talletettu ohjelmavirta teratavuina (rtva) ¹	548	604	651	710
— Mediakasvatuksen tiedotuskampanjat	30	34	27	29
— Kuvaohjelmien tarjontaan kohdistuvien valvontatapahtumien määrä	33	104	30	52
Toiminnallinen tehokkuus				
— Kokoelma- ja arkistotyö yht., euroa/elokuva	24,5	24,29	24,16	23,70
— Radio- ja tv-arkisto yht. euroa/talletettu ohjelmavirta teratavua	2 422	2 358	2 127	1 934
— Kuvaohjelmien luokittelun kustannukset, euroa/ohjelma ²	145	135	126	150
— Luokittelijoiden valvonnan kustannukset, euroa/ohjelma ³	272	219	230	375
Henkisten voimavarojen hallinta				
— Henkilötyövuodet	79	80	76	76
— Työtyytyväisyysindeksi (VMBaro)	3,34	3,51	3,5	3,6

¹⁾ Kumulatiivinen kertymä. Luvussa huomioitu Ylen vanha digitoitu, omatuotantoinen aineisto, jota toimitetaan KAVIn vuodesta 2014 eteenpäin.

²⁾ Tilauksesta luokitellut

³⁾ Uudelleenluokitellut

Toiminnan menot ja tulot (1 000 euroa)

Talousarvioesitys 2021, Ministeriön ehdotus

	2019	2020	2021
	toteutuma	varsinainen talousarvio	esitys
Bruttomenot	7 662	7 625	8 192
Bruttotulot	991	740	740
Nettomenot	6 671	6 885	7 452
Siirtyvät erät			
— siirtynyt edelliseltä vuodelta	441		
— siirtynyt seuraavalle vuodelle	520		

Määrärahan mitoituksessa huomioon otetut muutokset (1 000 euroa)

Museoesineiden ja oheisaineistojen siirto	145
Radio- ja televisioarkiston metadatajärjestelmän (Ritva) uudistaminen	270
JTS-miljardin tuottavuussäästö	-14
Omakustannuseriaatteen toteuttaminen Senaatti-kiinteistöjen vuokrissa	75
Palkkausten tarkistukset	130
Siirtyvien erien taso (HO 2019)	-39
Yhteensä	567

2021 talousarvio	7 452 000
2020 IV lisätalousarvio	100 000
2020 talousarvio	6 885 000
2019 tilinpäätös	6 750 000

16. Ylimääräiset taiteilija- ja sanomalehtimieseläkkeet (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 20 641 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

- 1) ylimääräisistä taiteilijaeläkkeistä (194/2016) annetun lain mukaisten taiteilijaeläkkeiden maksamiseen
- 2) aiemmin myönnettyjen sanomalehtimieseläkkeiden sekä taiteilijaeläkkeisiin liittyvien perhe-eläkkeiden maksamiseen
- 3) enintään 2 015 000 euroa uusiin taiteilijaeläkkeisiin sekä taiteilijaeläkkeisiin liittyviin perhe-eläkkeisiin siten, että enintään saadaan myöntää täyttä eläkettä vastaavina 100 ylimääräistä taiteilijaeläkettä.

Määräraha budjetoidaan maksuperusteisena.

Kohdan 3 määrärahaan sisältyy enintään kaksi täydeksi eläkkeeksi korotettavaa osaeläkettä.

Talousarvioesitys 2021, Ministeriön ehdotus

Selvitysosa: Ylimääräinen taiteilijaeläke vuonna 2020 on 1 380,38 euroa kuukaudessa. Osaeläke on puolet täyden eläkkeen määrästä. Ylimääräistä taiteilijaeläkettä tarkistetaan kalenterivuositain siten kuin työntekijän eläkelain (395/2006) 98 §:ssä säädetään. Määräraha on laskettu vuoden 2021 arvioidussa TyEL-indeksitasossa (2640).

Määrärahan mitoituksessa huomioon otetut muutokset (1 000 euroa)

Eläkkeiden indeksitarkistus	156
Taiteilijaeläkkeiden määrän lisäys	1 000
Yhteensä	1 156

2021 talousarvio	20 641 000
2020 talousarvio	19 485 000
2019 tilinpäätös	18 147 269

20. Museoviraston kulttuuri- ja nähtävyyshankkeiden tilakustannukset (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään 17 283 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää Museoviraston käytössä olevien kulttuurihistoriallisesti arvokkaiden kulttuuri- ja nähtävyyshankkeiden tilakustannuksiin.

Valtuus

Museovirasto saa tehdä sopimuksen Kansallismuseon lisärakennuksen tilojen vuokrauksesta siten, että vuokrauksesta aiheutuvat menot ovat vuositasolla arviolta enintään 4 700 000 euroa vuodesta 2025 alkaen.

Selvitysosa: Kansallismuseon yhteyteen toteutettava ohjelma-alaltaan 3 850 m² suuruinen lisärakennus laajentaa museon palveluita, toimintamahdollisuuksia ja yhteisöllisyyttä sekä mahdollistaa kansainvälisen tason suurnäyttelyiden tuottamisen Suomen kansallismuseon tehtävän mukaisesti.

Määrärahan mitoituksessa huomioon otetut muutokset (1 000 euroa)

Ainolan, Hämeen linnan ja Olavinlinnan palvelun ja turvallisuuden tasoon liittyvät parannukset	170
Langinkosken ja Urajärven navetan liittäminen vuokrajärjestelmään	285
Vuokrien vuoden 2021 indeksitarkistus (1,5%)	227
Omakustannuseriaa toteuttaminen Senaatti-kiinteistöjen vuokrissa	1 571
Siirtyvien erien taso (HO 2019)	106
Yhteensä	2 359

2021 talousarvio	17 283 000
2020 talousarvio	14 924 000
2019 tilinpäätös	15 804 000

30. Valtionavustukset yleisten kirjastojen toimintaan (kiinteä määräraha)

Momentille myönnetään 3 824 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

- 1) yleisistä kirjastoista annetun lain (1492/2016) ja opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain (1705/2009) mukaisten kirjastojen valtionavustusten maksamiseen
- 2) yleisille kirjastoille tuotettujen tietokanta- ja aineistopalvelujen sekä kirjastojen sisältötuotantoon liittyvien valtionavustusten maksamiseen
- 3) viittomakielisen kirjaston toimintaan liittyvien valtionavustusten maksamiseen.

Selvitysosa:

Määrärahan arvioitu käyttö (euroa)

Avustukset valtakunnalliseen ja alueellisiin kehittämistehtäviin	2 704 000
Avustukset kirjastojen sisältötuotantoon, yleisten kirjastojen erityisiin tehtäviin sekä yleisten kirjastojen tietokanta- ja aineistopalvelujen tuottamiseen	900 000
Avustus viittomakielisen kirjaston toimintaan	220 000
Yhteensä	3 824 000

Yleisten kirjastojen toiminnalla edistetään väestön yhdenvertaisia mahdollisuuksia sivistykseen ja kulttuuriin, tiedon saatavuutta ja käyttöä, lukemiskulttuuria ja monipuolista lukutaitoa, mahdollisuuksia elinikäiseen oppimiseen ja osaamisen kehittämiseen sekä aktiivista kansalaisuutta, demokratiaa ja sananvapautta.

Valtionavustuksilla tuetaan yleisten kirjastojen yhdenvertaista toimintaa ja toiminnan alueellista kehittämistä. Tavoitteena on turvata yleisten kirjastojen verkon toimivuus, toiminnan laatu sekä tiedon ja kulttuurin saatavuus ja saavutettavuus koko väestölle.

Kirjastotoimen vaikuttavuutta arvioidaan kirjastojen käytön, aineistohankintojen, henkilöstövoimavarojen ja saatavuuden indikaattoreilla.

Eräitä kirjastotoimen tunnuslukuja	2018 toteutuma	2019 toteutuma	2020 ¹ arvio	2021 arvio
Kirjahankinta, kpl/1 000 asukasta	305	283	240	290
Muu aineistohankinta, kpl/1 000 asukasta	43	37	30	36
Henkilötyövuodet/1 000 asukasta	0,7	0,7	0,5	0,7
Aukiolotunnit, 1 000 tuntia	1 797	1 981	1 400	1 995
Fyysiset käynnit, kpl/asukas	9,1	9,8	7,5	9,9
Verkkokäynnit, kpl/asukas	6,9	8,6	7,2	8,7
Lainaukset, kpl/asukas	15,4	15,7	12,5	16
Toimintakustannukset, euroa/asukas	58	60	52	60

¹⁾ Vuoden 2020 arvioluvuissa on huomioitu koronaepidemian vaikutukset kirjastojen toimintaan.

Määrärahan mitoituksessa huomioon otetut muutokset (1 000 euroa)

Indeksitarkistus (2,3 %)	62
Kertaluonteisen erän poisto	-250
Yleisten kirjastojen saavutettavuus ja kirjastoautot (HO 2019 kertaluonteinen)	-1 000
Yhteensä	-1 188

2021 talousarvio	3 824 000
2020 IV lisätalousarvio	800 000
2020 talousarvio	5 012 000
2019 tilinpäätös	4 560 000

31. Valtionosuus ja -avustus teattereiden, orkestereiden ja museoiden käyttökustannuksiin (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 69 484 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain (1705/2009) mukaisten teattereiden, orkestereiden ja museoiden valtionosuuksien maksamiseen.

Valtionosuuden laskennallisena perusteena käytettävä henkilötyövuosien määrä on teattereilla enintään 2 469, orkestereilla enintään 1 033 ja museoilla enintään 1 295.

Selvitysosa: Valtionosuuden laskennallisena perusteena käytettävä keskimääräinen arvonlisäveroton yksikköhinta on teattereilla 59 946 euroa, orkestereilla 49 703 euroa ja museoilla 75 561 euroa henkilötyövuotta kohden.

Museoiden alueellisiin tehtäviin on tarkoitus osoittaa enintään 156 henkilötyövuotta. Museoiden valtakunnallisiin tehtäviin on tarkoitus myöntää harkinnanvaraista korotusta enintään 5 900 000 euroa.

Esittävän taiteen valtionosuusuudistuksen toimeenpanoon liittyvään vapaan ammattilaiskentän kehittämiseen on tarkoitus myöntää harkinnanvaraista valtionavustusta enintään 2 500 000 euroa.

Lakisääteisiin valtionosuuksiin on lisäksi myönnetty yhteensä 59 591 000 euroa momentilla 29.80.52.

Määrärahan arvioitu käyttö (euroa)

	Valtionosuudet budjettivaroista (mom. 29.80.31)	Valtionosuudet rahapelitoiminnan voittovaroista (mom. 29.80.52)	Yhteensä
Teattereiden valtionosuus	33 118 000	26 069 000	59 187 000
Orkestereiden valtionosuus	8 916 000	10 137 000	19 053 000
Museoiden valtionosuus	24 950 000	23 385 000	48 335 000
Esittävän taiteen vos-uudistus	2 500 000	-	2 500 000
Yhteensä	69 484 000	59 591 000	129 075 000

Määrärahan mitoituksessa huomioon otetut muutokset (1 000 euroa)

Audiovisuaalinen kannustinjärjestelmä (siirron laskennallinen palautus mom. 32.20.40, kehys 2018 - 2021)	3 000
Esittävän taiteen vos-järjestelmän uudistaminen (HO 2019)	500
Kertamenon poisto	-2 615
Kustannustason arvioitu muutos (2,3%)	3 326
Kustannustason tarkistus, museot	1 039
Kustannustason tarkistus, orkesterit	-1 365
Kustannustason tarkistus, teatterit	69
Tasomuutos	-2 310
Yhteensä	1 644

2021 talousarvio	69 484 000
2020 talousarvio	67 840 000
2019 tilinpäätös	46 734 868

33. Valtionavustukset kuntien kulttuuritoimintaan (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 5 500 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää avustusten myöntämiseen kuntien ja alueiden kulttuuritoiminnan kehittämiseen.

Selvitysosa: Määräraha on tarkoitettu kunnille, joiden toimintaympäristö on haasteellinen esimerkiksi sijainnin tai palvelu- ja väestörakenteen vuoksi ja se on tarkoitus kohdentaa asukkaiden yhdenvertaisuuden vahvistamiseen, palveluiden saatavuuden ja saavutettavuuden ja monipuolisuuden edistämiseen.

2021 talousarvio	5 500 000
------------------	-----------

34. Valtionosuus ja -avustus taiteen perusopetuksen käyttökustannuksiin (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 88 499 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

1) opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain (1705/2009) mukaisten valtionosuuksien ja -avustusten maksamiseen

2) enintään 1 230 000 euroa opetus- ja kulttuuriministeriön määräämin perustein opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain 44 §:n 1 momentissa tarkoitettujen valtionavustusten maksamiseen opetustuntikohtaista taiteen perusopetuksen valtionosuutta saaville opetuksen järjestäjille

Talousarvioesitys 2021, Ministeriön ehdotus

3) enintään 150 000 euroa muiden kuin opetustuntikohtaista valtionosuutta saavien taiteen perusopetuksen järjestäjien harkinnanvaraisiin valtionavustuksiin

4) enintään 70 000 euroa taiteen perusopetuksen tietopohjan vahvistamiseen liittyvistä selvityksistä ja kehittämisestä aiheutuvien menojen maksamiseen.

Valtionosuuden laskennallisena perusteena käytettävä tuntimäärä on musiikin perusopetuksessa enintään 1 658 000 ja muussa opetustuntiperusteisen valtionosuuden piiriin kuuluvassa taiteen perusopetuksessa enintään 179 400 tuntia.

Selvitysosa: Määrärahan mitoituksessa käytetty euromäärä yksikköä kohden (ei sis. alv) taiteen perusopetuksessa on 82,11 euroa/opetustunti.

Momentti on uusi.

2021 talousarvio	88 499 000
------------------	------------

40. Korvaus Suomenlinnan huoltoliikenteen käyttötappioon (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 252 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää korvauksen maksamiseen Suomenlinnan huoltoliikenteen käyttötappioon.

Selvitysosa: Valtion ja Helsingin kaupungin kesken solmitun Suomenlinnan liikenteen hoitoa koskevan sopimuksen mukaisesti valtio ja kaupunki yhdessä vastaavat Suomenlinnan huoltoliikenteen käyttötappiosta.

2021 talousarvio	252 000
2020 talousarvio	252 000
2019 tilinpäätös	44 300

41. Eräät käyttöoikeuskorvaukset (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 26 648 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

1) enintään 11 000 000 euroa tekijänoikeuslain (404/1961) mukaiseen yksityisen kopioinnin hyvitykseen ja sen järjestämisestä aiheutuvien menojen maksamiseen

2) enintään 15 648 000 euroa suojattujen teosten tekijöille maksettavaan lainauskorvaukseen ja sen järjestämisestä aiheutuvien menojen maksamiseen.

Selvitysosa: Määrärahasta maksetaan tekijänoikeudella suojattujen teosten tekijöille ja muille oikeudenhaltijoille hyvitystä teoksen kappaleiden valmistamisesta yksityiseen käyttöön sekä

Talousarvioesitys 2021, Ministeriön ehdotus

tekijänoikeuslakiin perustuvia korvauksia kirjastoissa tapahtuvasta teosten lainaamisesta sekä julkisen rahoituksen piirissä olevissa kulttuuriperintölaitoksissa tapahtuvasta suojatun aineiston käytöstä tekijänoikeuksien haltijoita edustavien järjestöjen kanssa tehtyjen sopimusten mukaisesti.

2021 talousarvio	26 648 000
2020 talousarvio	26 648 000
2019 tilinpäätös	26 648 000

50. Eräät avustukset (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 13 684 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

- 1) avustuksiin Bulevardin Teatteriyhdistys ry:n toimintaan
- 2) rakentamisen prosenttiperiaatteen edistämiseen
- 3) kulttuurimatkailun vahvistamiseen
- 4) lukuliikkeen toiminnan jatkamiseen
- 5) lastenkulttuurin avustamiseen
- 6) Kansallisgallerian arvonnäköveromien sekä tilakustannuksista ja muista perusparannuksista aiheutuvien kustannusten korvaamiseen
- 7) Euroopan kulttuuripääkaupunki 2026 -hankkeeseen
- 8) Saamelaismuseo Siidan perusparannukseen ja laajennukseen liittyvän näyttelyn ja kalustamisen kustannuksiin
- 9) kulttuurisen moninaisuuden vahvistamiseen
- 10) museoiden näyttelypalkkioihin taiteilijoille

Selvitysosa:

Määrärahan arvioitu käyttö (euroa)

Bulevardin teatteriyhdistys ry:n toimintaan	290 000
Rakentamisen prosenttiperiaatteen edistäminen	500 000
Kulttuurimatkailun vahvistaminen	3 000 000
Lukuliikkeen toiminnan jatkaminen	1 000 000
Lastenkulttuurin yleis- ja hankeavustukset	3 000 000
Kansallisgallerian arvonnäköveromien korvaaminen	300 000
Kansallisgallerian tilakustannuksista ja muista perusparannuksista aiheutuvat kustannukset	1 909 000

Talousarvioesitys 2021, Ministeriön ehdotus

Euroopan kulttuuripääkaupunki 2026 -hankkeeseen	400 000
Siidan perusparannukseen ja laajennukseen liittyvän näyttelyn ja kalustamisen kustannuksiin	1 385 000
Kulttuurisen moninaisuuden vahvistamiseen	1 500 000
Museoiden näyttelypalkkioihin taiteilijoille	400 000
Yhteensä	11 775 000

Määrärahan mitoituksessa huomioon otetut muutokset (1 000 euroa)

Euroopan Kulttuuripääkaupunki 2026 -hanke	400
Euroopan kulttuuripääkaupunki 2026 -hanke (kertaluonteinen)	-200
Kansallisgallerian tilakustannuksista ja muista perusparannuksista aiheutuvat kustannukset (siirto momentilta 29.80.53)	1 909
Kulttuurimatkailun vahvistaminen (HO 2019)	2 000
Kulttuurisen moninaisuuden vahvistaminen	1 500
Lastenkulttuurin yleis- ja hankeavustukset (HO 2019)	1 000
Lukuliikkeen toiminnan jatkaminen (HO 2019)	400
Museoiden näyttelypalkkioihin taiteilijoille	400
Siidan perusparannukseen ja laajennukseen liittyvän näyttelyn ja kalustamisen kustannukset	1 385
Yhteensä	8 794

2021 talousarvio	13 684 000
2020 IV lisätalousarvio	20 600 000
2020 II lisätalousarvio	40 300 000
2020 talousarvio	4 890 000
2019 tilinpäätös	4 370 000

51. Apurahat taiteilijoille, kirjailijoille ja kääntäjille (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 16 516 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

1) valtion taiteilija-apurahoista annetun lain (734/1969) 3 §:n mukaisten 545 apurahavuotta vastaavien taiteilija-apurahojen sekä 3 §:n 2 momentin mukaisten erittäin ansioituneille taiteenharjoittajille myönnettävien valtion taiteilija-apurahojen maksamiseen

2) eräistä kirjailijoille ja kääntäjille suoritettavista apurahoista ja avustuksista annetun lain (1080/1983) mukaisiin apurahoihin ja avustuksiin.

Yksittäisten apurahakausien keskeyttämiset ja jatkamiset keskeyttämisen jälkeen voivat aiheuttaa muutoksia määrärahan maksuerien kohdentumisessa eri vuosille.

Määräraha budjetoidaan maksuperusteisena.

Selvitysosa:

Määrärahan arvioitu käyttö (euroa)

Valtion taiteilija-apurahat (545 kpl)	12 895 000
Kirjailijoiden ja kääntäjien apurahat ja avustukset	3 100 000
Taiteilijaprofessoriapurahat (22 kpl)	521 000
Yhteensä	16 516 000

Taiteilija-apurahan suuruus ajalla 1.1.—31.5.2021 on 1 960,48 euroa/kk ja ajalla 1.6.—31.12.2021 1 979,50 euroa/kk. Taiteilija-apurahoja tarkistetaan valtion virkamiesten palkkatarkistuksia vastaavasti Taiteen edistämiskeskuksen päätöksellä. Kirjailijoiden ja kääntäjien apurahojen kokonaismäärä on 10 % edellisenä kalenterivuonna kuntien ylläpitämiin yleisiin kirjastoihin hankittuun kirjallisuuteen käytetystä rahamäärästä.

Määrärahan mitoituksessa huomioon otetut muutokset (1 000 euroa)

Palkkausten tarkistukset	222
Yhteensä	222

2021 talousarvio	16 516 000
2020 talousarvio	16 294 000
2019 tilinpäätös	14 581 416

52. Rahapelitoiminnan tuotot taiteen edistämiseen (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 252 302 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

- 1) taiteen ja kulttuurin edistämisen rahoittamiseen valtionavustuslain (688/2001) mukaisesti
- 2) Taiteen edistämiskesuksesta annetun lain mukaisiin Taiteen edistämiskeskuksen, taideneuvoston ja taidetoimikuntien myöntämiin apurahoihin ja avustuksiin, enintään 960 000 euroa eräistä kuvataiteen tekijöille suoritettavista apurahoista annetun lain (115/1997) mukaisiin apurahoihin sekä enintään 42 henkilötyövuotta vastaavan henkilöstön palkkaamisesta aiheutuvien menojen maksamiseen ja siitä aiheutuviin menoihin Taiteen edistämiskeskuksen määräaikaisiin taiteen edistämisen tehtäviin
- 3) taideteosten hankkimiseen valtion taideteostoimikunnan kokoelmaan Kansallisgalleriasta annetun lain (889/2013) mukaisesti
- 4) tekijänoikeuslain (404/1961) 55 §:ssä säädetyn tekijänoikeusneuvoston toimintamenoihin sekä tekijänoikeusasioiden neuvottelukunnan ja tekijänoikeusselvitysten kuluihin
- 5) opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain (1705/2009) mukaisten valtionosuuksien ja -avustusten sekä teatteri- ja orkesterilain (730/1992) 6 a §:n mukaisen avustusten maksamiseen teattereille ja orkestereille

6) opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain ja yleisistä kirjastoista annetun lain (1492/2016) 18 §:n mukaisten valtionavustusten maksamiseen kirjastoille ja yleisten kirjastojen valtion aluehallinnolle kirjastotoimen alueelliseen ja muuhun kehittämiseen sekä menoihin, jotka aiheutuvat vähälevikkisen laatukirjallisuuden ja vähälevikkisten kulttuurilehtien hankinnoista yleisiin kirjastoihin

7) museolain (314/2019) sekä opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain mukaisten valtionosuuksien ja -avustusten maksamiseen museoille sekä muuhun museo- ja kulttuuriperintöalan tukemiseen

8) Suomen elokuvasäätiölle elokuvien käsikirjoittamiseen, tuotantoon, jakeluun ja muun elokuvakulttuuriin tukemiseen elokuvataiteen edistämisestä annetun lain (28/2000) nojalla sekä enintään 2 745 000 euroa Suomen elokuvasäätiön tukitoiminnasta aiheutuvien kustannusten kattamiseen

9) rakennusperinnön suojelusta annetun lain (498/2010) nojalla suojeltujen kulttuurihistoriallisesti arvokkaiden rakennusten entistämiseen ja parantamiseen

10) Unescon kulttuuriperintöä koskevien yleissopimusten toimeenpanosta aiheutuviin kustannuksiin

11) valtionavustuksena käyttökustannuksiin Suomen Kansallisoopperalle ja -baletille enintään 38 197 000 euroa, Suomen Kansallisteatterille enintään 11 391 000 euroa ja Kansallisgallerialle enintään 13 195 000 euroa

12) taide- ja kulttuuripolitiikan tutkimus-, selvitys- ja tiedotustoiminnan palkkaus- ja muiden menojen maksamiseen sekä valtion virastojen kulttuuria koskeviin kokeilu- ja tutkimushankkeisiin sekä Luova Eurooppa -ohjelman hallinnointiin ja kansalliseen vastinrahoitukseen

13) enintään kahta henkilötyövuotta vastaavan henkilöstön palkkaamisesta aiheutuvien menojen maksamiseen kansainvälisten kulttuuriperintösopimusten toimeenpanon määräaikaiksiin tehtäviin.

Kohdasta 2 myönnettävät eräistä kuvataiteen tekijöille suoritettavista apurahoista annetun lain (115/1997) mukaiset apurahat sekä kohdan 3 määräraha budjetoidaan maksuperusteisina. Kohdassa 2 tarkoitettujen henkilöiden osalta työnantajalle maksetut sairausvakuutuksen mukaiset etuudet otetaan nettobudjetoitaessa tuloina huomioon.

Selvitysosa:

Määrärahan arvioitu käyttö (euroa)

1) Luova työ ja tuotanto	99 347 000
Elokuva	24 829 000
Esittävä taide (musiikki, tanssi, teatteri ja sirkus)	50 748 000
Kirjallisuus	1 020 000
Visuaalinen ja rakennustaide sekä muotoilu	5 445 000
Kulttuurin tuotanto ja levitys	17 305 000
2) Osallisuus ja osallistuminen kulttuuriin	29 129 000
Kirjastot ja tiedon saatavuus	7 006 000
Kulttuuripalvelut ja kulttuuritoiminta	22 123 000
3) Kulttuurin perusta ja jatkuvuus	123 826 000
Museot ja kulttuuriperintö	27 981 000
Kulttuuritilat	25 580 000

Talousarvioesitys 2021, Ministeriön ehdotus

Kansalliset kulttuurilaitokset	67 338 000
Kulttuurikasvatus sekä kulttuuripolitiikan tutkimus ja kehittäminen	2 927 000
Yhteensä	252 302 000

Määrärahan mitoituksessa huomioon otetut muutokset (1 000 euroa)

Tasomuutos	-5 268
Yhteensä	-5 268

Määräraha on kehyksen ulkopuolinen.

2021 talousarvio	252 302 000
2020 IV lisätalousarvio	—
2020 talousarvio	257 570 000
2019 tilinpäätös	247 042 783

53. Valtionavustus tilakustannuksiin (kiinteä määräraha)

Momentille myönnetään 23 827 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää avustuksen myöntämiseen valtion omistamissa toimitiloissa toimivien taide- ja kulttuurilaitosten sekä -yhteisöjen tilakustannuksiin.

Selvitysosa: Määrärahaa on tarkoitus käyttää 14:n valtakunnallisesti merkittävän taide- ja kulttuurilaitoksen tilakustannusten avustamiseen.

Määrärahan mitoituksessa huomioon otetut muutokset (1 000 euroa)

Kansallisgallerian tilakustannuksista ja muista perusparannuksista aiheutuvat kustannukset (siirto momentille 29.80.50)	-1 909
Kansallisopperan kampaamo-maskin ja pukuhuollon perusparannus	100
Vuokrien indeksitarkistus (1,5%)	490
Omakustannuseriaatteen toteuttaminen Senaatti-kiinteistöjen vuokrissa	-296
Yhteensä	-1 615

2021 talousarvio	23 827 000
2020 talousarvio	25 442 000
2019 tilinpäätös	26 618 600

55. Digitaalisen kulttuuriperinnön saatavuus ja säilyttäminen (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 1 950 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

- 1) Digitaalisen kulttuuriperinnön kokonaisuuden toimeenpanosta aiheutuviin kustannuksiin
- 2) keskeisten priorisoitujen museo- ja kulttuuriperintöaineistojen suunnitelmallisesta digitoinnista aiheutuviin kustannuksiin
- 3) museoiden sisältötuotannon tukemiseen
- 4) digitaalisessa muodossa olevien kulttuuriperintöaineistojen saatavuutta, käyttöä ja säilyttämistä parantavien järjestelmien ja palveluiden ylläpitoon ja kehittämiseen sekä kirjastojen, arkistojen ja museoiden yhteisen hakupalvelun kehittämiseen ja liittämiseen osaksi Euroopan digitaalista kirjastoa Europeanaa
- 5) kulttuuri- ja kulttuuriperintöaineistojen digitointia, digitaalista saatavuutta ja pitkäaikaissäilytystä koskevan osaamisen kehittämisestä ja jakamisesta aiheutuviin kustannuksiin
- 6) valtion virastoille ja laitoksille kulttuuriperintöaineistojen digitoinnista ja digitaalisten kulttuuriperintöaineistojen säilyttämisestä aiheutuviin kustannuksiin
- 7) enintään kymmentä henkilötyövuotta vastaavan henkilöstön palkkaamiseen määräaikaisiin tehtäviin.

2021 talousarvio	1 950 000
2020 talousarvio	1 950 000
2019 tilinpäätös	1 950 000

72. Kansallisgallerian kokoelman kartuttaminen (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 739 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää Kansallisgallerian taidehankinnoista aiheutuvien menojen maksamiseen.

Selvitysosa:

Määrärahan mitoituksessa huomioon otetut muutokset (1 000 euroa)

Siirtyvien erien taso (HO 2019)	10
Yhteensä	10

2021 talousarvio	739 000
2020 talousarvio	729 000
2019 tilinpäätös	739 000

75. Toimitilojen ja kiinteistövarallisuuden perusparannukset ja kunnossapito (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 11 229 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää kiinteistövarallisuuden perusparannuksista ja kunnossapidosta sekä pienehköistä uudisrakennushankkeista aiheutuvien investointimenojen maksamiseen ja museolaivojen korjaustöistä aiheutuviin kustannuksiin.

Käyttösuunnitelma (euroa)

1.	Museovirasto	799 000
2.	Suomenlinnan hoitokunta	10 430 000
Yhteensä		11 229 000

Määrärahaa saa käyttää käyttösuunnitelman kohdan 2. osalta enintään neljä henkilötyövuotta vastaavan henkilöstön palkkaamiseen määräaikaisiin tehtäviin.

Valtuus

Käyttösuunnitelman kohdan 2. hankkeita koskevia sitoumuksia saa tehdä siten, että niistä vuoden 2021 jälkeen aiheutuvat menot ovat yhteensä enintään 3 000 000 euroa.

Selvitysosa:

Määrärahan mitoituksessa huomioon otetut muutokset (1 000 euroa)

Lisämääräraha kiinteistövarallisuuden peruskorjaukseen ja -parannukseen	3 100
Toimitilojen ja kiinteistövarallisuuden perusparannukset ja kunnossapito Suomenlinnassa (Elvytys)	4 230
Yhteensä	7 330

2021 talousarvio	11 229 000
2020 IV lisätalousarvio	1 460 000
2020 talousarvio	3 899 000
2019 tilinpäätös	6 046 000

95. Kulttuuriympäristön suojelusta aiheutuvat menot (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 40 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää muinaismuistolain (295/1963) toteuttamisesta aiheutuvien menojen ja korvausten maksamiseen.

Selvitysosa:

Määrärahan mitoituksessa huomioon otetut muutokset (1 000 euroa)

UKK-Seura (siirto momentille 29.01.50)	-10
Yhteensä	-10

2021 talousarvio	40 000
2020 talousarvio	50 000
2019 tilinpäätös	—

90. Liikuntatoimi

Selvitysosa: Liikuntatoimen tehtävänä on liikunnan edistäminen. Valtio ja kunnat luovat edellytyksiä liikunnalle. Liikunnan järjestämisestä vastaavat pääasiassa liikuntaa edistävät järjestöt.

Liikuntapolitiikan päämääränä on väestön fyysisen aktiivisuuden ja liikunnallisen elämäntavan lisääminen, eettisen kilpa- ja huippu-urheilun edistäminen, osallisuuden kasvattaminen sekä sukupuolten tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden parantaminen. Liikunnallisen elämäntavan perusta luodaan perheissä, varhaiskasvatuksessa, koulussa ja liikuntaharrastuksissa. Liikunnan edistämistoimenpiteitä suunnataan kaikkiin elämänkulun vaiheisiin liikuntaolosuhteita kehittämällä, organisaatioiden toimintakulttuureja liikunnallistamalla, liikuntaseurojen ja -järjestöjen toimintaa tukemalla sekä huippu-urheilua tukemalla. Erityisesti liikkumattomuuden ja liian vähäisen fyysisen aktiivisuuden aiheuttamiin yksilöllisiin ja yhteiskunnallisiin haasteisiin vastataan toimeenpanemalla valtakunnallista Liikkuvat-ohjelmaa. Liikunnan toimialan johtaminen ja ohjauksen järjestelmät perustuvat tiedolla johtamisen periaatteelle sekä liikuntapoliittisten toimenpiteiden vaikutusten jatkuvalla seurannalla ja arvioinnilla.

Opetus- ja kulttuuriministeriö asettaa liikuntapolitiikalle seuraavat yhteiskunnallisen vaikuttavuuden tavoitteet

- Liikunnallinen, terveyttä ja hyvinvointia edistävä elämäntapa lisääntyy
- Liikunta lisää osallisuutta ja yhteisöllisyyttä
- Liikunta on tasa-arvoisesti ja yhdenvertaisesti saavutettavissa
- Liikunnan ja huippu-urheilun eettinen perusta vahvistuu
- Huippu-urheilumme on kansainvälisesti menestyvää ja kansallisesti arvostettua.

Liikuntatoimen toiminnalliset tavoitteet ja keskeiset toimenpiteet

Valtakunnallisia ja paikallisia liikuntaolosuhteita kehitetään systemaattisesti. Liikuntapaikkarakentamisen avustamisessa painotetaan ensisijaisesti laadukkaiden ja laajoille käyttäjäryhmille suunnattujen liikuntapaikkojen rakentamista ja peruskorjaamista.

Liikunnan kansalaistoiminta on aktiivista ja osallistavaa. Tuetaan paikallista seuratoimintaa ja muuta liikunnan kansalaisjärjestötoimintaa sekä matalan kynnyksen liikuntatoimintaa. Tuetaan liikunnan koulutuskeskusten vapaatavoitteista koulutustoimintaa ja sen laadun kehittämistä. Vahvistetaan liikuntajärjestöjen edellytyksiä hakea ja järjestää kansainvälisiä urheilun suurtahtumia ja liikuntajärjestöjen kansainvälisiä yhteistyö- ja vaikuttamismahdollisuuksia.

Liikunnallinen elämäntapa ja liikunnan harrastaminen lisääntyvät eri ikä- ja väestöryhmissä. Tuetaan valtakunnallisia liikunnan edistämishoelmia eli **Liikkuvat-ohjelmia**

liikunnallisen elämäntavan edistämiseksi eri ikä- ja väestöryhmissä (Liikkuva perhe-, Liikkuva varhaiskasvatus-, Liikkuva koulu-, Liikkuva opiskelu-, Liikkuva aikuinen- ja Ikiliikkuja-ohjelmat). Avustetaan Liikkuvat-ohjelmien toimeenpanoa tukevia liikunnallisen elämäntavan hankkeita. Tuetaan erityisesti lasten ja nuorten liikunnan harrastamista. Vahvistetaan sukupuolten tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta liikunnassa.

Kehitetään huippu-urheilua kansainvälisen menestyksen, korkeatasoisen osaamisen ja urheilun arvostuksen vahvistamiseksi. Tuetaan lahjakkaiden urheilijoiden valmentautumisen edellytyksiä, kehitetään urheilu-uran ja opiskelun yhdistämisen mahdollisuuksia ja valmentautumisen toimintaympäristöjen kehittämistä. Tuetaan lajien välisen yhteistyön vahvistumista ja lajiliittojen mahdollisuuksia edistää oman lajinsa huippu-urheilumenestystä. Vahvistetaan liikunnan ja huippu-urheilun eettisiä toimenpiteitä avustamalla Suomen urheilun eettisen keskuksen (SUEK) toimintaa.

Toimialan osaaminen ja tietopohja vahvistuvat ja tietoa hyödynnetään päätöksenteossa tehokkaasti. Tuetaan ja kehitetään liikunta-alan tutkimus- ja tiedonvälitystoimintaa liikuntapoliittisen päätöksenteon tarpeiden suunnassa. Vahvistetaan tiedonhankintaa ja hyödyntämistä toimialan avustusvalmisteluissa. Tuetaan tiedon tuotantoa liikuntapaikkarakentamisen ja liikuntaa suosivan yhdyskuntasuunnittelun kehittämiseksi. Kehitetään valtion liikuntaneuvoston liikuntapoliittikan vaikutusten arviointijärjestelmää.

Liikunnan asema eri hallinnonalojen päätöksenteossa vahvistuu. Varmistetaan liikunnan edistämisen huomioiminen kuntien strategioissa ja liikuntapoliittisissa toimenpiteissä. Toimeenpannaan erityisesti Liikuntapoliittikan koordinaatioelimen avulla Liikuntapoliittisen selonteon ja hallitusohjelman kirjaukset poikkihallinnolliseen fyysisen aktiivisuuden ja liikunnan edistämisen yhteiseen työhön liittyen. Valtion liikuntaneuvosto arvioi eri ministeriöiden toimenpiteiden vaikutukset liikunnan edistämisessä.

Liikuntapoliittikan tunnuslukuja

	2017 toteutuma	2018 toteutuma	2021 arvio
Liikuntaa tai urheilua liikunta- ja urheiluseuroissa harrastavien osuus, %¹			
9—13 -vuotiaat			
— tytöt	64	66	66
— pojat	67	67	67
15-vuotiaat			
— tytöt	44	41	41
— pojat	47	46	46
15—24 -vuotiaat			
— tytöt	27	26	26
— pojat	24	39	39
Vakituisesti useita tunteja viikossa kuntoliikuntaa tai urheilua harrastavien osuus, %²			
20—54 -vuotiaat			
	30	31	31
55—74 -vuotiaat			
	15	17	17
Liikuntasuosituksen mukaisesti liikkuvien osuudet, %³			
9-vuotiaat			
— tytöt	40	40	40
— pojat	44	52	52

	2017 toteutuma	2018 toteutuma	2021 arvio
11-vuotiaat			
— tytöt	34	40	40
— pojat	47	46	46
13-vuotiaat			
— tytöt	22	29	29
— pojat	32	35	35
15-vuotiaat			
— tytöt	13	15	15
— pojat	23	23	23
Aikuiset (18+ vuotiaat)			
— miehet	39	39	39
— naiset	34	34	34

Koululaisten Move!-mittausten 20 m juoksutestin (piip-testi) mediaanitulokset (min:sek)

11-vuotiaat			
— tytöt	3 min 58 s	3 min 51 s	3 min 51 s
— pojat	4 min 35 s	4 min 26 s	4 min 26 s
15-vuotiaat			
— tytöt	4 min 41 s	4 min 40 s	4 min 40 s
— pojat	5 min 55 s	6 min 06 s	6 min 06 s

Varusmiespalvelukseen astuvien alokkaiden Cooper-juoksutestin keskiarvo (metriä)⁴

2 402	2 403	2 358
-------	-------	-------

¹⁾ Vuoden 2017 tulokset ovat yhteenvetoarvio Lasten ja nuorten liikuntakäyttäytyminen Suomessa 2016 tutkimuksesta sekä Nuorten vapaa-aikatutkimuksesta 2015. Vuoden 2018 9—13 -vuotiaiden sekä 15-vuotiaiden tulokset perustuvat Lasten ja nuorten liikuntakäyttäytyminen Suomessa 2018 tutkimukseen, tutkijoilta saatuun lisäanalyysiin. Vuoden 2018 15—24 -vuotiaiden tulokset perustuvat lasten ja nuorten vapaa-aikatutkimukseen 2018, tutkijoilta saatuun lisäanalyysiin (urheilu- ja liikuntaseurassa vähintään viikoittain liikkujien osuus).

²⁾ Aikuisten terveys-, hyvinvointi- ja palvelututkimus ATH sekä FinSote 2017—2018 -tutkimukset (THL). "Kuinka paljon liikutte ja rasitatte itseänne ruumiillisesti vapaa-aikana? Harrastan varsinaista kuntoliikuntaa tai urheilua kuten juoksua, hiihtoa, uintia tai pallopelejä useita tunteja viikossa" osuus (20—54 v. ja 55—74 v. ikäryhmät).

³⁾ Lasten ja nuorten (7—18 -vuotiaat) liikuntasuosituksen mukaan tulee liikkua vähintään 1—2 tuntia päivässä monipuolisesti ja ikään sopivalla tavalla. Yli kahden tunnin pituisia istumisjaksoja tulee välttää. Luvut perustuvat Lasten ja nuorten liikuntakäyttäytyminen Suomessa 2016 ja 2018 tutkimuksiin (itsearvioitu liikunta-aktiivisuus). Aikuisväestön osalta suositusten mukaan liikkuvien määrän tulkinnassa on käytetty UKK-instituutin liikuntapiirakan mukaista liikunnan määrää. Tiedot perustuvat FinTerveys 2017 -tutkimukseen (suosituksen mukaisesti kestävyysliikuntaa ja lihaskuntoharjoittelua harrastavat).

⁴⁾ Varusmiesten juoksutestitulokset, 12 minuutin Cooper-testi

(30.) Avustukset Liikkuva opiskelu, Liikkuva varhaiskasvatus ja Liikkuva aikuinen -ohjelmiin sekä liikuntapaikkarakentamiseen (siirtomääräraha 3 v)

Selvitysosa: Momentti ehdotetaan poistettavaksi talousarviosta.

Määrärahan mitoituksessa huomioon otetut muutokset (1 000 euroa)

Rahoituksen päättyminen	-8 000
Yhteensä	-8 000
2020 IV lisätalousarvio	6 815 000
2020 II lisätalousarvio	19 600 000

2020 talousarvio	8 000 000
2019 tilinpäätös	3 800 000

50. *Rahapelitoiminnan tuotot urheilun ja liikuntakasvatuksen edistämiseen* (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 149 222 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

1) liikuntalakiin (390/2015), opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annettuun lakiin (1705/2009) ja vapaasta sivistystyöstä annettuun lakiin (632/1998) perustuvien valtionosuuksien ja -avustusten maksamiseen sekä muiden urheilun ja liikuntakasvatuksen edistämiseen tarkoitettujen avustusten maksamiseen valtioneuvoston asetuksen (688/2001) mukaisesti

2) kokeilu-, kehittämis-, selvitys- ja ohjelmatoiminnan menoihin

3) enintään 2 300 000 euroa urheilijoiden valmennus- ja harjoitteluapurahojen maksamiseen

4) yhteisöjen ja valtionhallinnon kansainvälisen liikunta-alan yhteistyön, liikuntatieteellisen toiminnan, liikunnan ja huippu-urheilun eettisen ja dopinginvastaisen toiminnan, testaustoiminnan ja dopingin vastaisen kasvatuksen tehostamisen menoihin sekä korkeakoulujen, tutkimuslaitosten ja tutkijoiden liikuntatieteellisten tutkimushankkeiden ja näiden kanssa yhteistyössä toteutettavien tietojärjestelmä- ja muiden hankkeiden rahoittamiseen

5) enintään 400 000 euroa opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain mukaisen avustuksen maksamiseen Suomen Urheilumuseosäätiölle

6) valtion liikuntaneuvoston menoihin

7) enintään 300 000 euroa ylimääräisistä urheilijaeläkkeistä annetun lain (1419/2014) mukaisiin eläkkeisiin

8) liikunnan aluehallinnon toiminnan menoihin

9) Olympiastadionin perusparannus- ja uudistamishankkeeseen

10) enintään 11 henkilötyövuotta vastaavan henkilöstön palkkaamisesta aiheutuvien menojen maksamiseen.

Kunnan liikuntatoimen valtionosuuden perusteena käytettävä yksikköhinta on 12,00 euroa asukasta kohden.

Valtakunnallisten liikunnan koulutuskeskusten valtionosuuden perusteena olevien opiskelijavuorokausien enimmäismäärä on 279 900 ja alueellisten liikunnan koulutuskeskusten opiskelijapäivien enimmäismäärä on 53 000. Mainittujen määrien estämättä määrärahaa saa käyttää valtionosuuksien oikaisupäätöksistä aiheutuviin menoihin.

Alueellisten liikunnan koulutuskeskusten yksikköhinta on 16,60 euroa opiskelijapäivää kohden.

Kohtien 3 ja 7 määrärahat budjetoidaan maksuperusteisina.

Kohdan 7 määrärahaa saa käyttää enintään 16 täyttä eläkettä vastaavan ylimääräisen urheilijaeläkkeen myöntämiseen. Ylimääräisistä urheilijaeläkkeistä annetun lain (1419/2014) mukainen eläkkeen suuruus on x xxx,xx euroa kuukaudessa.

Kohdassa 10 tarkoitettujen henkilöiden osalta työnantajalle maksetut sairausvakuutuksen mukaiset etuudet otetaan nettobudjetoitaessa tuloina huomioon.

Selvitysosa:

Määrärahan arvioitu käyttö (euroa)

<i>Liikunnan yhdenvertaiseen saavutettavuuteen</i>	31 920 000
Liikuntapaikkarakentamisen avustamiseen	30 920 000
Liikunnan yhdenvertaisuuteen	1 000 000
<i>Liikuntaan ja urheiluun osallistuminen</i>	64 030 000
Liikunnan kansalaistoimintaan	45 500 000
Huippu-urheiluun	12 550 000
Liikunnan ja urheilun suur tapahtumiin	1 600 000
Liikunnan ja urheilun eettiseen toimintaan	4 150 000
Kansainväliseen yhteistyöhön	230 000
<i>Koko väestön liikunnan edistäminen</i>	25 826 000
Valtionosuudet kuntien liikuntatoimintaan	19 586 000
Liikunnallisen elämäntavan edistämiseen	6 240 000
<i>Liikunnan osaaminen ja tietopohja</i>	27 446 000
Liikunnan koulutuskeskuksille	17 857 000
Liikuntatieteeseen ja tutkimuksiin	3 580 000
Tutkimus- ja kehitysyhteisöille sekä koulutustoimintaan	4 070 000
Liikunnan aluehallinnon toimintaan	500 000
Valtion liikuntaneuvoston toimintaan	480 000
Opetus- ja kulttuuriministeriön käytettäväksi	959 000
Yhteensä	149 222 000

Määrärahan mitoituksessa käytetty valtakunnallisten liikunnan koulutuskeskusten arvonlisäveroton keskimääräinen yksikköhinta on 94,01 euroa ja arvonlisäverollinen keskimääräinen yksikköhinta on 100,42 euroa opiskelijavuorokautta kohden. Valtakunnallisten liikunnan koulutuskeskusten valtionosuuksiin myönnetään lisäksi 1 272 000 euroa momentilta 29.90.52.

Määrärahan mitoituksessa huomioon otetut muutokset (1 000 euroa)

Tasomuutos	-1 472
Yhteensä	-1 472

Määräraha on kehyksen ulkopuolinen.

2021 talousarvio 149 222 000

Talousarvioesitys 2021, Ministeriön ehdotus

2020 talousarvio	150 694 000
2019 tilinpäätös	154 028 306

52. Valtionosuus liikunnan koulutuskeskuksille ja rahoitus liikuntatieteellisten hankkeiden arviointikustannuksiin (kiinteä määräraha)

Momentille myönnetään 1 352 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

- 1) vapaasta sivistystyöstä annetun lain (632/1998) mukaisten valtionosuuksien maksamiseen valtakunnallisille liikunnan koulutuskeskuksille
- 2) enintään 80 000 euroa Suomen Akatemialle liikuntatieteellisten tutkimusten arvioinnin hallintokustannuksiin sekä enintään yhtä henkilötyövuotta vastaavan henkilöstön palkkaamisesta aiheutuvien menojen maksamiseen.

Selvitysosa: Momentin 29.90.50 määrärahasta osoitetaan valtakunnallisten liikunnan koulutuskeskusten valtionosuuksiin yhteensä 16 935 000 euroa.

Määrärahan mitoituksessa huomioon otetut muutokset (1 000 euroa)

Kertamenon poisto	-100
Kustannustason tarkistus	546
Valtionosuuden indeksitarkistus (2,3 %)	409
Tasomuutos	-1 500
Yhteensä	-645

2021 talousarvio	1 352 000
2020 talousarvio	1 997 000
2019 tilinpäätös	1 474 000

56. Liikunnan ja huippu-urheilun edistäminen (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 6 200 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää Liikuntapoliittisen selonteon (VNS 6/2018 vp) toimeenpanosta aiheutuvien menojen ja avustusten maksamiseen.

Selvitysosa:

Määrärahan arvioitu käyttö (euroa)

Ikäihmisten liikkumishanke -pilotointiin	800 000
Lajien tehostamistukeen, ml. vammaisurheilu	1 000 000
Seuratuen nostoon	1 900 000
Urheiluakatemioiden ja valmennuskeskuksille	2 500 000
Yhteensä	6 200 000

Määrärahan mitoituksessa huomioon otetut muutokset (1 000 euroa)

Kertamenojen poisto	-500
Liikuntapoliittisen selonteon toimeenpano (HO 2019)	1 400
Yhteensä	900

2021 talousarvio	6 200 000
2020 talousarvio	5 300 000

91. Nuorisotyö

Selvitysosa: Nuorisotyön ja -politiikan tavoitteena on nuorisolain mukaan edistää nuorten osallisuutta ja vaikuttamismahdollisuuksia sekä kykyä ja edellytyksiä toimia yhteiskunnassa, tukea nuorten kasvua, itsenäistymistä, yhteisöllisyyttä sekä niihin liittyvää tietojen ja taitojen oppimista, tukea nuorten harrastamista ja toimintaa kansalaisyhteiskunnassa, edistää nuorten yhdenvertaisuutta ja tasa-arvoa sekä oikeuksien toteutumista sekä parantaa nuorten kasvu- ja elinoloja. Lähtökohtina ovat yhteisvastuu, kulttuurien moninaisuus ja kansainvälisyys, kestävä kehitys, terveet elämäntavat, ympäristön ja elämän kunnioittaminen sekä monialainen yhteistyö. Edellä mainitut tavoitteet koskevat kaikkia Suomessa olevia alle 29-vuotiaita.

Valtioneuvoston hyväksymän valtakunnallisen nuorisotyön ja -politiikan ohjelman 2020—2023 nuorisopoliittiset tavoitekokonaisuudet ovat:

- Nuorella on edellytykset sujuvaan arkeen — syrjäytyminen vähenee
- Nuorella on keinot ja taidot osallistumiseen ja vaikuttamiseen
- Nuori luottaa yhteiskuntaan — yhdenvertaisuus ja turvallisuus vahvistuvat.

Lisäksi ohjelma sisältää kansalliset tavoitteet nuorisualan eurooppalaiselle ja kansainväliselle toiminnalle sekä nuorisotyön ja -toiminnan tukemisen linjaukset ja painopisteet nuorisualan osaamiskeskusten valtionapukelpoisuuden hyväksymiselle.

Yhteiskunnallisen vaikuttavuuden tavoitteet

- Nuorten osallisuus lisääntyy ja vaikuttamismahdollisuudet monipuolistuvat
- Nuorten kokemukset yhdenvertaisuudesta, tasa-arvosta, yhteisöllisyydestä ja oikeuksiensa toteutumisesta vahvistuvat
- Nuorten harrastus- ja toimintamahdollisuudet ovat tasavertaisesti saavutettavissa
- Nuorten elämäntaitojen vahvistuvat.

Nuorisotyön toiminnalliset tavoitteet ja keskeisimmät toimenpiteet

Talousarvioesitys 2021, Ministeriön ehdotus

- Toimeenpannaan nuorisolain (1285/2016) mukaista valtakunnallista nuorisotyön ja -politiikan ohjelmaa vuosille 2020—2023
- Tavoiteohjataan nuorisoalan osaamiskeskuksia toimialan kehittämisessä yhdessä sovittujen tehtävien mukaisesti
- Valmistellaan nuorisolain päivitys erityisesti avustusprosessien sujuvuuden näkökulmasta; kehitetään valtionavustusten prosesseja sekä valtionavustusten vaikutusten arviointia
- Kehitetään nuorisotoimialan tutkimusta ja tiedontuotantoa nuorisotyön ja nuorisopoliittisen päätöksenteon tueksi. Parannetaan Nuorisotilastot.fi -palvelun tunnettuutta paikallisen, alueellisen ja valtakunnallisen nuorisotyön ja -politiikan tulosten raportoinnin ja laadun arvioinnin parantamiseksi. Laajennetaan myös palvelun tietopohjaa.
- Varmistetaan valtakunnallisen digitaalisen järjestelmän käyttöönotto, jotta yhteys- ja yksilöintitietojen siirtäminen etsivälle nuorisotyölle helpottuu.

Nuorisotyön tunnuslukuja

	2018 toteutuma	2019 toteutuma	2021 arvio
10—29 -vuotiaat, jotka kuuluvat/ovat mukana järjestötoiminnassa tai vastaavassa (Vapaa-aikatutkimus), %	56	56	58
15—29 -vuotiaat, jotka kokevat kuuluvansa suomalaiseen yhteiskuntaan (Nuorisobarometri), %	75	75	75
15—29 -vuotiaat, jotka kokevat elämän olevan hyvin hallinnassaan (Nuorisobarometri), %	85	85	87
Perus/yläkouluikäiset, joilla ei ole yhtään läheistä ystävää (Kouluterveystutkimus/THL), %	9	9	8
15—29 -vuotiaat, jotka ovat jättäneet harrastuksen aloittamatta rahan puutteen vuoksi (Nuorisobarometri), %	39	39	35
15—29 -vuotiaat, jotka ovat kokeneet syrjintää viimeisen 12 kk aikana (Nuorisobarometri), %	10	10	7
15—29 -vuotiaat, jotka suhtautuvat omaan tulevaisuuteensa optimistisesti (Nuorisobarometri), %	79	79	83
Alle 25-vuotiaiden työttömien määrä (TEM)	33 400	32 800	32 000

50. Rahapelitoiminnan tuotot nuorisotyön edistämiseen (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 53 720 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

- 1) opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain (1705/2009) ja nuorisolain (1285/2016) perusteella kuntien nuorisotoimen valtionosuuksiin
- 2) nuorisolakiin (1285/2016) perustuviin valtionavustuksiin valtakunnallisille nuorisoalan järjestöille ja osaamiskeskuksille sekä nuorisokeskusten toimintaan ja rakentamiseen

Talousarvioesitys 2021, Ministeriön ehdotus

- 3) nuorisotutkimuksen avustamiseen ja apurahojen maksamiseen, nuorisotyöhön ja -politiikkaan liittyvien selvitysten laatimiseen ja nuorten tieto- ja neuvontatyön, digitaalisen nuorisotyön sekä nuorten kuulemis- ja osallistumisjärjestelmien ja niiden kehittämistoiminnan menoihin
- 4) yhteisöjen ja valtionhallinnon kansainvälisestä nuorisoalan yhteistyöstä aiheutuvien kulujen kattamiseen sekä EU:n ja kansainvälisten toimintaohjelmien tukemiseen
- 5) lasten ja nuorten paikallisen harrastustoiminnan, liikunnallisen ja kulttuurisen nuorisotyön ja -toiminnan sekä nuorten ympäristökasvatuksen tukemiseen
- 6) nuorten työpajatoiminnan valtakunnalliseen tukeen, etsivään nuorisotyöhön, ehkäisevään päihde- ja huumetyöhön, sosiaaliseen nuorisotyöhön sekä muuhun nuorten sosiaaliseen vahvistamiseen
- 7) valtion nuorisoneuvoston ja sen jaostojen ja arviointi- ja avustustoimikunnan, saamelaisten nuorisoneuvoston menoihin ja saamenkielisen nuorisokulttuurin vahvistamiseen
- 8) valtakunnallisen nuorisotyön ja -politiikan ohjelman toimeenpanoon, arviointiin ja kehittämiseen
- 9) alueellisen nuorisotoimen menoihin ja nuorisotyön alueelliseen kehittämiseen, nuorisotilastot.fi -palvelun ylläpitoon ja kehittämiseen sekä aluehallinnon ja valtion virastojen määräaikaisten nuorisotoimialan hankkeiden toteuttamiseen
- 10) enintään 14 henkilötyövuotta vastaavan henkilöstön palkkaamisesta aiheutuvien menojen maksamiseen.

Kuntien nuorisotyön valtionosuuden laskennallisena perusteena käytettävä yksikköhinta on 15,00 euroa alle 29-vuotiasta asukasta kohden.

Kohdassa 10 tarkoitettujen henkilöiden osalta työnantajalle maksetut sairausvakuutuksen mukaiset etuudet otetaan nettobudjetoitaessa tuloina huomioon.

Selvitysosa:

Määrärahan arvioitu käyttö (euroa)

<i>Nuorten aktiivinen kansalaisuus</i>	
Valtakunnalliset nuorisoalan järjestöt	18 600 000
Lakisääteiset kansalliset toimikunnat	990 000
<i>Nuorten sosiaalinen vahvistaminen</i>	
Etsivä nuorisotyö ja muu nuorten sosiaalinen vahvistaminen	7 927 000
<i>Nuorten kasvu- ja elinolot, paikallinen ja alueellinen nuorisotyö</i>	
Valtionosuus kuntien nuorisotyöhön	7 821 000
Kasvu- ja elinolot paikallisesti ja alueellisesti	3 150 000
<i>Nuorisotyön ja -politiikan kehittäminen</i>	
Kokeilu, kehittäminen, tutkimus	9 719 000
Kansainvälinen yhteistyö	413 000
Nuorisokeskukset	5 100 000
Yhteensä	53 720 000

Määrärahan mitoituksessa huomioon otetut muutokset (1 000 euroa)

Tasomuutos	-530
Yhteensä	-530

Määräraha on kehyksen ulkopuolinen.

2021 talousarvio	53 720 000
2020 talousarvio	54 250 000
2019 tilinpäätös	54 968 032

51. Nuorten työpajatoiminta ja etsivä nuorisotyö (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään 21 523 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

- 1) nuorten työpajatoiminnan ja etsivän nuorisotyön tukemiseen
- 2) etsivän nuorisotyön sekä EU:n nuorisotakuun toteuttamisesta aiheutuvien menojen ja avustusten maksamiseen.

Selvitysosa:

Määrärahan arvioitu käyttö (euroa)

Työpajatoiminnan tukemiseen	16 300 000
Etsivän nuorisotyön tukemiseen sekä EU:n Nuorisotakuun toteuttamisesta aiheutuvien menojen ja avustusten maksamiseen	5 223 000
Yhteensä	21 523 000

Etsivän nuorisotyön tukemiseen osoitetaan lisäksi 7 127 000 euroa momentilta 29.91.50.

Määrärahan mitoituksessa huomioon otetut muutokset (1 000 euroa)

Kertamenojen poisto	-1 450
Tasomuutos	-540
Yhteensä	-1 990

2021 talousarvio	21 523 000
2020 IV lisätalousarvio	12 000 000
2020 II lisätalousarvio	1 500 000
2020 talousarvio	23 513 000
2019 tilinpäätös	21 323 000

52. Eräät avustukset (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään 1 650 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

- 1) inarinsaamen, koltansaamen ja pohjoissaamen kulttuuri- ja kielipesätoiminnan tukemiseen
- 2) nuorten yrittäjyys-, talous- ja työelämätaitojen edistämiseen.

Selvitysosa:

Määrärahan arvioitu käyttö (euroa)

Saamelaisten kulttuuri- ja kielipesätoiminta	950 000
Nuorten yrittäjyys-, talous- ja työelämätaitojen edistäminen	700 000
Yhteensä	1 650 000

Saamelaisalueen ulkopuolella tapahtuvan kulttuuri- ja kielipesätoiminnan tukemiseen osoitetaan lisäksi 250 000 euroa momentilta 29.91.50.

Määrärahan mitoituksessa huomioon otetut muutokset (1 000 euroa)

Kertamenon poisto	-250
Yhteensä	-250

2021 talousarvio	1 650 000
2020 II lisätalousarvio	2 500 000
2020 talousarvio	1 900 000
2019 tilinpäätös	1 750 000

29. Opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnonala

70. Opintotukitoiminnan tulot

Momentille arvioidaan kertyvän 20 000 000 euroa.

Selvitysosa:

Tulojen arvioitu kertymä (euroa)

Vuonna 2021 maksettujen takausvastuiden lyhennykset	1 500 000
Takausvastuusaatavien lisäys	15 500 000
Korkotulot	3 000 000
Yhteensä	20 000 000
2021 talousarvio	20 000 000
2020 talousarvio	21 000 000
2019 tilinpäätös	23 231 147

88. Opetus- ja kulttuuriministeriön osuus rahapelitoiminnan tuotoista

Momentille arvioidaan kertyvän 559 700 000 euroa.

Selvitysosa: Tuloista 537 200 000 euroa on arpajaislain mukaisia Veikkaus Oy:n tuottoja ja 22 500 000 euroa rahapelitoiminnan jakamattomia voittovaroja. Tuloja vastaavasti momenteilta 29.40.53, 29.80.52, 29.90.50 ja 29.91.50 myönnetään määrärahoja urheilun ja liikuntakasvatukseen, tieteeseen, taiteeseen ja nuorisotyön edistämiseen.

2021 talousarvio	559 700 000
2020 talousarvio	568 000 000
2019 tilinpäätös	563 814 000

99. Opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnonalan muut tulot

Momentille arvioidaan kertyvän 4 000 000 euroa.

Selvitysosa: Momentille kertyvät tulot ovat hallinnonalan sellaisia tuloja, joita ei ole budjetoitu muille momenteille.

2021 talousarvio	4 000 000
2020 II lisätalousarvio	100 000
2020 I lisätalousarvio	900 000
2020 talousarvio	4 000 000
2019 tilinpäätös	12 864 443